

KRISTIAN VAN RAM KAWNG ZAWH THU

Mizoram State Library
DG2245

by John Burvan

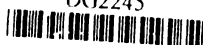
KRISTIAN VAN RAM KAWNG

ZAWH THU
State Library & Culture
Dept. & RARLE

"The Pilgrim's Progress"

Mizoram State Library

DG2245

Letlingtu : Pastor Chuaftera

17th Edition 1990

20,000 Copies

**PRINTED AT IMPRESSIVE IMPRESSION BY SAMIR
KUMAR GHOSH, AND ARUN KUMAR DUTT
19, S. N. BANERJEE ROAD, CALCUTTA - 13**

KRISTIAN VAN RAM KAWNG
ZAWH THU

MIZORAM STATE LIBRARY

Acc. No 09.2245

Acc. by Sh.

Class. by 18.11

Cata. by 22.1

Sub.Heading by

Transcribed by

Location No

"The Pilgrim's Progress"

LETLINGTU : PASTOR CHUAUTERA

All right reserved by the Publisher

Published by the Literature Committee
Baptist Church of Mizoram, Serkawn.

CHHUANTU THUHMA

Bible tih lovah chuan, 'Kristian Vânrâm kawngzawh' bu hi, khawvêl a lehkhabu darhzau ber leh tawng chi hranga lehlin tam ber a ni thin a. Hmânlai lehkhabu nimahsela, zirfir tha tak, mi mâwl ber tân pawha hriat awlsam anih avâng hian, mi tam takin an ngaina reh thei lo a ni. He lehkhabu hi, Pastor Chuafteran, kum 1910-ah a letling a. Vawinni thlengin, a Mizo tawng kau chheh leh a thu hman hi, Mizo lekhabu dangte zingah pawh a maw ber pâwl an la tling a. Mi pakhat kutchhuakah chuan chhuanawm tak pawh a ni.

He lekhabu ziaktu, John Bunyan-a hian, a hun lai a miten kristian sakhua an lo vawn dân tlângpuite, ama nun ngel ațanga, pathian chanchin tha thutak a lo man chhuah a, kristian nun tlângpui kalhmang a hmuh dân atangtein he lehkhabu hi a ziaak a ni deuh ber a. A chhiartuten, a ziaktupain a lo ziaakna dînhamun kan hriatpui a, Chiang zâwk a, a bu chhûng thu kan hriatfiah theih nân, Pu, Sailiana Sailo leh Upa K.L. Vânggala-ten, John Bunyan-a chanchin tlêm a bua an lo tilang ve hi a lâwmawm hle a ni. Tin, a ziaktupain, he lehkhabu hi, Bible behchhana a lo ziaak dân, chhiartuten kan hmuhpui theihna tûr a, a sâptawng bu a mi, Bible châng (reference) taima tak a an lo dah tel hi, mi tam takin, an chhawr țangkai êm êm a. A buaipuitute chungah pawh lâwmthu ka sawi duh a ni.

Tûnah hian, he lehkhabu hi, vaw 14-kan chhutna a lo ni ta a. A chhiartute tân, chhiar a awlsam zâwkna tûr leh a bua chhut sual palhte pawh siamthat a țul avângin, a hmaa mi aîn tûn a mi hi a chhut pawh a fiah fai tha ta zâwk a. A chhiartu zawng zawngten, he lehkhabu ațangin Pathian malsâwmna in dawn țheuh nân, Lalpan malsâwm che u rawh se.

P. L. Lianzuala
Secretary

Dated Serkawn, 13th Oct. 88.

Baptist Literature
Committee, Serkawn.

THUHMAHRUAI

John Bunyan-a Kristian Vãn ram Kawng Zawh ziaaktu hi Bedford klanga Elstow khuaah kum 1628 khân a lo piang a. Chu lai hunah chuan an ramah suahsualna a punlun nasa êm êm a. Kum 1199 lai vêl khân a pipute chu Bedford khuaah an awm ãan a. A pa Thomas Bunyan-a chu bêl pawp thawmtu, dâw chhûn lam thiam mi a ni a; a nú chu Margaret Bently-i a ni. Chutùh lala mi rethel fate lehkhâ zir ang chu a zir ve a. Sikulah an ùr a, ziaak leh chhiar thiam chauh chuan a zir ve a; amaherawhchu naupang thatchhe tak a ni a. ãinchhe lawh leh chhechham leh dâwt sawi leh Pathian sawichhiatah a rualpuite zingah amah tluk an awm mang lo. A tleirawl hma deuh chuan hlauhna chauh amah thurun theltu a ni a. Chhûnah chuan thinur lo thleng tûr ngaihtuaha hlauh ut ut châng a nei a; zânah mumang hlauhawm pui puite a mang bawh ãhîn a. A châng chuan ramhuathovin amah lo hnûk dâwr dâwrte hian a hria a, a châng leh ni hnuhnûng lo thlenga thil hlauhawn tak tak a chungâ lo thleng dâwnate hian a hria a.

A lo upat deuh hnu chuan a rilru a lo sak ta tial tial a, mak taka thih a pumpelhnate pawh chuan amah a tidanglam chuang lo va. Vawî hnih tulah a tiallum ãhelh a; tin, Charles I lai lala mipui leh lai pâwl indonaah chuan sipaiah kum hnih lai a ãang ve a. Leicester khaw hualnaah a tel a, a santiri dipui chu a tûah an kâp ãang a, a thi nghal bawh a. Ku.n 1645-ah indona chu a lo reh a, John Bunyan-a chu Elstow khuaah a kîr leh ta a.

Kum 23 a nihîn nupui zaidam leh sakhaw mi tak mai, a hming Mary chu a nei a, Elstow khuaah chuan chhûngkua an lo ãin ãan ve ta a. Ama sawi ãânin an rethel dún êm êm a, chaw ei thlêng leh thîrñian tak ngial pawh an nei lo va. A nupui erawh chuan a pa thihñan lehkhâbù pahñh 'Mi mãwl tîña Vãn Kawng' tih leh 'Sakhaw ngaihsak mi inhman Dân'

tih hi a chhawm a. Chúng lehkhavute chu an nupa chuan an chhlar dūn thĭn a, a nupui chuan, a pain nun dân thiang hlim taka a nunziate a hrilh thĭn a. Chúng aṭang chuan rilruah insiam ṭhat duhna tak tak a lo nei ṭan ta a. Mahse, pāwnlāngah chauh a insiam ṭha a, a thinlung a la danglam tak tak lo va a nun dân sual pawh a la sim chuang lo.

Nakin deuhvah chuan Bible a lo chhlar ṭan ve ta a; ni khat chu Chawlni bawhchhlat thu sermon a ngalthla a, chawhnua a awm mai mai lai chuan rorēlna lo thleng tūr chu a rilruah a khat hle a ni ang, a lo hlau ta êm êm mai a. Vān aṭangin awin, "I sualte kalsanin vānah i kal ang nge, i sualte nēlin hrem hmunah i kal dāwn?" ti hian a hria a. Mi sual tak a nih chu a thinlungah a lo lang nghāl uar a, mahse ngaihdam leh vān rama kal dīl chu tlai lutukin a hria a, rilru hah tak chungin inkhēl tūrin a kal leh ta a.

Ni khat chu Bedford kawthlĕra in pakhat kawngka bulah hian nu pathum hi an lo ti ti a hmu a. A va pan hnai a, Pathian thu leh an thinlunga hna a thawh dānte an ló sawiho a ni a. An ti ti aṭang chuan sakhaw tak takah chuan thil hlu tak eng emaw, a la chan ve loh a awm a ni tih a lo hre ta a. An thusawi chu a theihngilh thei ngai tawh lo va chuta tang chuan mi ṭawng tlahawh tak tak a pāwl thĭn chu bānsanin Pathian ngaihsak mite pāwl a tum ve ṭan ta a ni. Chutianga kristian ṭha tak takte a kawmna aṭang chuan a nun sual **Boralna khua** chu kalsanin **Lungngaihna chirhdup** pawh dai kalin, Kraws bulah a thinlung sual ritphurh a lo hnutchhiah ta a, Kristian, Vān ram kawng zawhtu ropui tak pakhat a lo ni ta a ni.

Kum 1653-ah Bedford khuaa pastor John Gifford-a nēn an lo inhmēlhriat a, chu mi kum chuan Gifford-a chuan Ouse lulah baptisma a chantīr a, Baptist kohhranah lawmluh a lo ni ve ta a. Chhandamtu a lo chhar tākā chu mi dangte pawh a lo hriattīr ve ṭan ta a ni. A thinlunga Pathian khawngaihna leh zahngaihna a hriat chu sawi lovin a awm thei ta lo va, hre thiam se chuan choakte lam hi hrilh zēl mai

a duh a ni. A thu sawi pawhin mi a hip hle a, rei lo téah Bedford chheh véla mi tam tak a thusawi ngaithla tûrin an lo pungkhawm tan ta a.

Mahse hun khirh tak mai a lo thleng dawn a, a sakhua avângin nasa taka a tuar a lo tûl dawn ta.

Chutih lai vêl chuan a nupui Mary chuan an fa tề tề pali nên chuan a thih san ta a. An fa upa ber chu Mary a ni a. mitdel a ni. Elstow atângin St. Cuthbert's Street-ah a insawn ta a. Kum khat hnu chuan an fate nu tûr chu a zawng leh ta a, Elizabeti a nei a, a thlang fuh hle nghê nghê a, ani hi a lung in tấn chhûng leh a chhuah hnu pawha hmangaih taka enkawitu a ni. Kum 1655 leh 1660 inkâr chhûng chuan Bedford chheh vélah chuan thu a hril thîn a. November 12, 1660 chuan Harlington bula khaw te Samsell an tûah thu sawi tûrin a kal a. An inkhâwmna tûr in neltupa chuan, "Thil hlauhawm a awm e, tlânbo rih mai rawh," tûin a hrilhru a. Mahse John Bunyan-a chuan hlauhawm lo lan ve leha han tlânchhiat mai chu a duh awzawng lo mai a, a thu sawi lai chuan Police-in an rawn man ta a. Bedford khaw tan inah an khung ta a. A nupui chuan a theihtawpin rorêltute hnênah a chhuahna tûrin a bei a, mahse a hlawhtling lo. Kum 12 lai a tâng a, a nupui chuan ni tûn a theih anga thain chaw a siam sak a, a fanu mitdel tề khân tan inah a han hlan thîn. A tấn lai thu chu hetlang hian a zlak, "Engkim Pathian kutah ka hân a, tấn in chhûng ka luh chinah Pathian chu ka kiangah a awm tlát tih ka hria a, tûn ang rêng rêngin Lal Isua hi a taktak a nih ka la hre ngai lo," tûin. Tấn inah chuan hêng lehkhavute hi a zlak: **Fianrial Hlawkzia, Thlarauva Tawngtai, Kristian Chetzia, Khawpui Thianghlîm, Mitthi Thawhleha leh Khawngaihna Luang liam-te** hi. Lehkhabu dang pawh tề deuh chu tam tak a zlak bawk.

Kum 1672-ah chuan tan in atângin a lo chhuak a, thuhrl phalna licence a dĩ a, pêk a ni a. A awmna kohhran chuan an pastor atân an lo thlang ta a. Pastor a nih atanga kum thum lekah chuan a thuhrl phalna chu an chhuhsak a,

amah pawh an man leh ta a. A chungchâng an ngaituah a, Bedford Bridge tân inah thla ruk tâng tûr in an ruat leh ta a. Chuta a tân lai chuan a lehkhabu hmîngthang tak **Kristian Vân Ram kawng Zawh hi** a lo zîak ta a nî. Kum 1678 khân a bua chhuah a nî a, Thên Hnihna (Kristiana nupui leh a fate kal ve thu) erawh chu 1685 kumah a bua chhuah a nî ve chauh. A dam lalin waw! 11 lai chhût nawn a nî a, copy 100,000 lai hralh a nî.

Tân in aţanga a chhuah hnu chuan Bedford khuah pastor nîin kum 15 rawng a bawl a, Pathian Thuhril leh zîakin a-nun chu ţangkaî takin a hmang tâwp a nî. A thîh hma kum sâwm chu a hun ţha ber tîh theih a nî awm e. Thu hril tûra sâwm a hlawh hle mai a, London khawpuih te. Leicester kahwpuihte pawh an sâwm thîin. Sakhaw zalenna duhtute zîngah ţhian ţha tak tak a nei a, pakhat chu London khawpui Lord Mayor Sir John Shorter a nî. Khawpui lianahte thu hrilin sâwm ngun hle mah se Bedford khuah kohhran tân chuan rinawm takin a thawk a. August 1688 chuan London khuah thu hril tûr in a kal a, a kal pah chuân thîl pawimawh tak tîh tûr a neih avângin Reading a tlawh pah a. John Bunyan-a te thenawma tlangvâl pakhat Reading khuah a pa nêan an inhau vak mai a, a thîrim chuan tuithlâr a tum a. Chu tlangvâl chuan a pa nêna an kâra remna slam tûr in Bunyan-a chu a ngên a, chu mî tî tûr chuan a kal a nî. A pa chu theih tâwp in a va bei a, remna pawh chu a slam thei ta a. Chu mî hnu chuan Reading khuah chuan thu a sawi a, a sawi zawh in sakawr chung a chuângin Londona pan ta a, a lehkhabu zîak hnühnûng ber manuscript Inthawina Pawm tlâk a tîh chu a chhuahtute hnêna pêk tum in a keng a. Mêl 40 zet chu thîl leh ruahpui hnuaiah a kal a, a huh zawr hnêp a, a thlen in a va thlen chuan dam lo a nî tawh a. A thlen in pa John Studwick-a chuan khumah a muttir a, a enkawl nghal vat a. Pathian nî chuan thu sawi tûr a nî a, a la chau hle chung in a tumna chuan a tîchak a. August nî 19 chuan. Thîsen hrin an nî lo va, tîsa

duhzawnga hrin an ni hek lo, Pathian hrin an ni zawk e tih châng thlana hmangin sermon ropui tak a sawi a. Inkhawm bân chuan a thlen inah khuma a mut leh nghal a ÷ul ta a. Thawhlejni chuan a khawsik a lo na ta hle mai a, a lo zual zêl a, August ni 31, 1688 chuan khawvêl natna leh tân in hrehawmte tuar tawh lo tûrin thihna lui a lo dai kai ta a , a êhatuan vân in a lo thleng ta a ni. A thlen in pa, a ÷hian ÷ha tak John Studwick-an an chhûngkaw inphûmna atâna a lo reserve Bunhill Fields-ah chuan a taksa chu zah takin an zalh ta a ni

Kum 60 chang chang a dam a, chu mi chhûng chuan lehkhabu 60 lai a zlak a, chûng zînga a lâr ber pathumte chu Khawngaihna luangliam te, Indona Thianghlîm te, Kristian Vân ram kawng Zawh-te hi an ni. Chûng pathumte zînga lâr zual chu Kristian Vân ram Kawng Zawh hi a ni. Ama dam lai ngel pawhin a lârin a hmingthang hman hle tih kan sawi tawh a, a thih hnu pawhin a thu zirûr a dîk leh a ngaihnaawm êm avângin miten an lo ngaina ta zêl a, mi thiam sângte pawhin an ngaisâng êm êm a ni. Khawvêl ÷awng chi hrang tam taka lehlin a ni a, Kristian missionary-te chuan an kalna apiangah an keng darh a. Bible tih lohvah chuan lehlin leh tih darh zau ber a ni. Tûnah chuan ÷awng hrang 147 a lehlin a ni a, chûng ÷awng zînga tam tak chu John Bunyan-a dam lala sâphovin a awm tih an hriat lohte a ni. Tûn thleng hian kawvêl hmun tinah hnam hrang leh ÷awng hrang tam tak hmangte hnênah thu a la sawi ta zêl a ni. Mizo ÷awnga a bu kan neihna pawh kum 70 ala tam a lo ni ta. Khawvêl dang zêlah awm mah îla, mihring nun hi a danglam thei tak tak lo va, chuvângin a thuchah hi a hlui tak tak thei dâwn lo va, ÷hangthar lo la awm zêl tûr tân pawh a la pawimawh reng a ni.

KRISTIAN VAN RAM KAWNG
ZAWH THU
BUNG I

He mi khawvêla ka vah ka vah laiin khawli hmun emaw pûk awmna ka va thleng a, chutah chuan ka han muhîl a; tin, chuta ka muthilh lai chuan mumang ka lo nei ta a. Ka mumangah chuan mi pakhat puan chhe tak sina a in lam chu hawisan renga dingin ka hmu a. Chu mi chuan lehkhabu pakhat hi a keng a, a hnungzângah chuan phur rit tak hi a phur bawk a. (Isala 64:6; Lk. 14:33, Sam 38:4), Tin, ka en reng a, a lehkhabu chu a keu va, a han chhlar a; tin, a han chhlar chuan a tap a, a khûr a; chutichuan a ngawi hle hle thei ta lo va. "Engtinngé ka tih tak ang?" tiin lungngai takin a tap ta chiam mai a. (T.T.2:37; 16:30; Habakuka 1:2,3).

Chutichuan lungngai takin a in lamah a haw leh ta a. A lungngaihna chu a nupui leh fate hriat theih loh nân a inthup hrâm hrâm a. Nimahsela, a lungngaihna chu a lo nasat deuh deuh avângin a inthup rei thei ta lo va, chutichuan a nupui leh a fate hnênah chuan, "Aw, ka nupui leh ka fa duh tak te u, kei, in mi duh tak hian phur rit tak ka phur a, chu mi avâng chuan ka boral dâwn a ni. Chu lo rêngah pawh he mi kan khua hi vân aţângin meilin a, rawn kâng chhe vek ang tih min min hrilh a, chu mi hlauhawm tak chuan nangni ka fa duh tak te, ka nupui nêh keimah chawp hian min tiboral vek ang, a pumpelhna kan hmuha kan him theih mial nghal loh chuan," a ti a.

Chutichuan, a lai chhînte chu an mangang a; chung-a thu sawite chu a dik ang tih an rin vânga mangang zawng an ni lo va, thil tha lo engemaw a zâwl a ni ang tih an rin avânga mangang an ni zâwk a. Khuate pawh a lo thim dâwn tawh a, chutichuan muhîl sela a reh deuh ang e, tih an rin avângin an

muttîr ta thuai a. Nimahsela, zânah pawh chuan chhûn ang bawkin a lungngai a, muthilh ahnêkin lungngai rûm leh khûrin a ãap zankhua zâwk a. Khua a lo vâw chuan eng angin nge a awm tih an zâwt a, ani chuan a zual deuh deuh zâwk tih a hrilh a. Tin, an hnênah chuan a lungngaihna thute chu a sawi leh a, nimahsela an rilru an tikhauh ta tlat a. Tin, anni chuan tihnawmnah leh vînin a reh theih an ring a, chutichuan achângin an nuhsan a, achângin an zîlh a, achângin an thlahthlam dêr thîn a. Chutichuan an tân ãawngtâi sak tûr leh a lungngaihna tireh tûra dîl tûrin ama pindanahte a kal thîn a. Amah chauh tein phûlah a lêng thîn a; achângin a lehkhabute a chhiar a, achângin a ãawngtâi a; chutiang chuan ni engemaw zât lai chu a awm a.

Chutia phûla a kal a, a lehkhabu a chhiar lai chuan a rilru a lo mangang ta êm êm mai a, hmâna a tih ang bawk khân "Chhandama ka awm theih nân engtlnnge ka tih ang?" (T.T. 16:30,31) tín a au leh ta chiam a. Tin, tân tum ni âwm takin a hawi vêl ruai mai a; nimahsela khawi lama tân tûr nge tih a hriat loh avângin a dîng reng a. Chutichuan ka en reng a, mi pakhat a hmîng Pathianthuhrlitua a hnênah chuan a lo kal a, "Engvânging nge i tah?" a ti a. Tin, ani chuan, "Ka pu, ka lehkhabu kenah hian thi tûra ruat ka nih leh chumi hnua rorêlnaa kal tûr ka nih ka inhria a, (Heb 9:27, Ezek. 22:14) tín, thihte chu ka ngam si lova, (Job. 19:21,22) rorêl saka awin pawh chu ka zuam bawk hek lo", a ti a. Tin, Pathianthuhrlitua chuan, "Engahnge thih i duh loh? He khawvêlah hian sual a tam vei nêh?" a ti a. Tin, ani chuan, "Ka phurrit phurh hian thlân aia thûk zâwkah min pilpulîn leilâwtah ka tla ang tih ka hlauh vâng a ni; (Isa. 30:33) tín, thih chu ka ngam si loh chuan rorêlnaa kal pawh chu ka ngam chuang si lo, chuta ka kal chuan hrem ka ni ngei dâwn si a, chûng ang chu ka ngaihtuahin ka ãah a chhuak a, ka ãap thîn a ni," a ti a. Tin, Pathianthuhrlitua chuan, "Chutiang chu i awm dân a

nih si chuan engatinge hetia i din reng mai?" a ti a. Ani chuan, "Kalna tûr chuang hre hek lo i," a ti a. Tin, Pathianthuhritua chuan lehkhahu a pe a, chutah chuan, "Thinur lo thleng tûr chu tlânsan rawh u," (Mat. 3:7) tih zlak hi a lo chuang a. Chu chu a han chhlar chuan Pathianthuhritua chu ngun takin a en a, "Khawlah nge ka tlânsan ang," tiin a zâwt a. Tin, ani chuan phûl zau tak lam a kawhmmuh a. "Sâw ta kawngkhâr saw i hmu em?" (Mat. 7:13,14) a ti a. Ani chuan, "Hmu lo," a ti a. "Anih leh sâwta êng saw i hmu em?" (Sâm 110:105; 2. Pet. 1:19) a ti leh a. Ani chuan, "Ka hmu âwm e," a ti a. Chutichuan Pathianthuhritua chuan, "Sawta êng saw ngun tâka enin pan ta la, kawngkhâr i va hmu ang a, chu chu han kik la, i tih tûr chu an lo hrilh ang che," a ti a.

Chutichuan ka mumangah chuan chu mi chu tlân ta chiam hian ka hmu a. A in ațanga hla mang lo a thlen chuan a nupui leh a faten ani lo hria a, kîr leh tûrin an au chiam thîn a; mahsela ani chuan a beng a hup a "Nunna, nunna chatuana nunna," (LK, 14:26) ti chungin a tlân ta zêl a, chutichuan hnunglam hawi duh hauh lovin (Gen. 19:14) a kal tumna lam chu panin a tlân ta zêl zâwk a.

BUNG 2

A kal chu en tûrin a thenawmte pawh chu an lo chhuak bawh a; (Jer. 20:10) chuia a kal lai an hmuh chuan thenkhatin an tihthaih a, thenkhat erawh chuan lo kîr leh tûrin an au chiam a. Tin, chutianga titute zingah chuan mi pahnih chuan amah hruai kîr luih an tum a; pakhata hming chu Tihmawha a ni a, pakhat chu Thlêmsama a ni. Chutih lai chuan ani chuan thui tak a lo thleng tawh a; nimahsela anni chuan ûm an tum tlat a. Chutichuan rei lotêah an va ûmpa ta a. Tin, ani chuan, "Thiante u, engtiziaa lo kal ve nge in nih?" a lo ti a. Tin, anni chuan, "Kan

hnēna k̄r leh t̄ura thlēm t̄ur chein," an ti a. Ani chuan, "Chutia tih mai t̄ur chu a ni lo ve, Boralna khuaah in awm a; chu chu ka pianna khua a ni a, chu khua chu a boral d̄awn tih ka hria a; t̄un lawkah pawh a ni thei. Engpawh ni se in la thi ngei d̄awn a, chuta in thih chuan, thian aia th̄uk mei leh k̄ata alh awmnaah chuan in la awm ang; chutichuan th̄iante u, ka hnēnah lo kal ve z̄awk rawh u khai," a ti a.

Tin, Tihmawha chuan, "Eng ā ni! Kan thian te, kan l̄awmnate kan kalsan ang maw?" a ti a. Tin, Kristiana chuan (chu chu a hm̄ing a ni a) "Ni e, ch̄ung thil zawng zawng in kalsan t̄ur chuan ka l̄awmna zawn pangkhing t̄e pawh a tluk lo, (2 Korinth 4:18) ka hnēnah in kal ve z̄el chuan keimah ang bawkin in awm ang a, chu mi ka kal tumna hmun chu luah s̄en rual a ni lo va, (Luka 15:17) lo kal ula ka thu fiah rawh u," a ti a. Tin, tihmawha chuan, "He khawv̄ela thil zawng zawngkalsana hmuh i tum chu thil engnge maw ni le?" a ti a. Tin, Kristiana chuan "Ro chhe thei lo, tihbawlhhlawh theih loh, kumkhuaa thianghlim taka awm tawhna ka zawng a ni. (I Petera 1:4). Chu chu v̄anah a awm a, chutichuan tupawh taima taka zawngtute chuan chu l̄awmna chu an la hmu ang. (Hebrai 11:16) In duh chuan ka lehkhabu hi han chhiar rawh u," a ti a.

Tin, Tihmawha chuan, "Mai mai a, i lehkhabu chu dah la, kan rualin i k̄r leh ve ang nge k̄r lo vang tih sawi mai rawh," a ti a. Kristiana chuan, "Leilehnaa ka kut ka nghah tawh av̄angin ka k̄r lo vang," (Luka 9:62) a ti a. Chutichuan Tihmawha chuan, "A nih leh hawh thian Thl̄emsam i kirsan leh mai ang. Hetiang mi ā deuh leh mahni induh mite hi eng pawh an rin tawh chu dikin an ring th̄in a, mi zawng zawng ala sing berah an inruat th̄in r̄eng a ni," a ti a. Thl̄emsama chuan, "Hau mai teh suh khai, he mi tha tak, Kristiana thu sawi hi a dik chuan, a thil zawn chu keini zawn ai chuan tha z̄awk e, kei chu ka thian hnēna kal ve hi ka ch̄āk rilru ta hle mai a" a ti a.

Tihmawha chuan, "Eng a ni! I â zâwk mah dâwne lo maw, ka thu chu awi la, kîr leh reng reng rawh, he mi a hian khawiahnge a hruai thlen tehlul ang che? Fing la, lo kîr leh reng reng la a nih chu," a ti a. Kristiana chuan, "Mawi a, a ni lo ve, thian Thlêmsam, kîr leh suh; lâwmna ka sawi zawng zawngte kha neih tûr a ni a, chúng lo pawh chu ropuina nasa tak chhân tûr a awm a ni. I awi loh chuan hei, ka lehkhabu hi chhîar rawh, hei hi ama thisenin a nemnghet a ni," (Heb. 9:17-21) a ti a. Tin, Thlêmsama chuan, "Thian Tihmawh, ngawi teh, ka hre siah dâwn ta e, he mi, mi tha tak hnênah hian kal ka tum ta a ni," a ti a.

Tin, Kristiana hnênah pawh chuan, "A nih leh ka thian, chu kan kal tumna chu a kawng i hria em?" a ti a. Kristiana chuan, "Mi pakhat a hmîng Pathianthuhrlitua chuan a kawng mîn kawhhmuh a, kawngkhâr pakhat kan hma lamah sawn mîn kawhhmuh a, chu mi kan thlen chuan a kawng mîn lo kawhhmuh dâwn a ni," a ti a. "Chuti chu kal rawh, i kal ang le, ka thian," Thlêmsama chuan a ti a. Chutichuan an kal dûn ta a. Tin, Tihmawha chuan, "Kei chu ka inah ka hâwng leh ang, hetiang mi bum hmang leh mi â thian nih hi ka duh hrep lo ve," a ti a.

Tin, ka mumangah chuan Tihmawha chu a lo haw leh ta a. Kristiana leh Thlêmsama chu thukhawchâng sawi an kal dûn a, hetiang thute hi an sawi a. Kristiana chuan, "Thian Thlêmsam, engtingge i awm? nuam i ti a lâwm maw? Ka hnêna kal ve i tuni avângin ka lâwm e. Tihmawha pawh khân thilhmuh theih loh thiltihtheihna leh ka hlauhawm hriat angte hi hre ve sela chu mîn kîrsan mai lo tûr nâ ale," a ti a. Tin, Thlêmsama chuan, "Khai le, thian Kristian, tûnah chuan keimahnî pahni h chauh kan ni ta si, chu mi kan kalna tûra thil chu eng ang meuh nge maw a nih a, eng ang meuhva lâwmna tûr nge a nih mîn han hrilhlah teh tawh khai," a ti a. Chutichuan Kristiana chuan, "Thua ka sawi theih alin ka rilrua ka ngaihtuahin a tha tih ka hre thei zâwk;

nimahsela hriat i duh êm' chuan ka lehkhahua mi hi ka han chhiar ange," a ti a. Tin, Thlêmsama chuan, "Chûng i lehkhahu thute chu a dik ngein i ring em ni?" a ti a. Tin, Kristiana chuan, "Ring e, mathei lovin a dik a ni, a siamtu chu dâwt sawi thei lo a nih avângin," a ti a (Tita 1:2). Thlêmsama chuan, "Aw le, a nih leh eng thilte nge ni le?" a ti a. Tin, Kristiana chuan, "Ram boral thei lo luah tûr a awm a, chu ram chu kan luah theih nân chatuan nunna min pe ang," a ti a. (Isaia 45:17; Joh. 10:27-29) Tin, Thlêmsama chuan, "Thil dang engte nge la awm?" a ti leh a. Kristiana chuan, "Ropuina Lallukhum leh puan ni anga min tiêng thei kan nei bawk ang," a ti a. (2 Timothea 4:8; Thupuan 22:5; Matt. 13:43). Chutichuan Thlêmsama chuan, "E khai, a va nuam dâwn em! Eng thil dangte nge la awm?" a ti leh a. Tin, Kristiana chuan, "Tahna te, lungngaihmate a awm tawh lo vang a, chu mi hmun neitu chuan mittuite min hrûk fai sak vek ang," a ti a. (Isai 25:8; Thup. 7:16-17; 21:4) Tin, Thlêmsama chuan, "Chutah chuan thian eng angte nge kan neih ang le?" a ti a. Kristiana chuan, "Pathian vantirrhkoh ropui tak takte an ni ang a, (Isaia 6:2; I Thes. 4:16,17; Thup. 5:11) tin, kan hmaa kal tawh mi tam takte kan hmu bawk ang a, tumah !ihbaun an awm lo vang a, zaidam tak leh thianghlum tak vek an ni ang. Tin, mi tin Pathian mithmuhah chuan an awm ang a, a hmaah chuan kumkhuain an awm ang a, upate an rangkachak lukhum khumin kan hmu ang a. (Thup. 4:4) Tin, nula thianghlumte an rangkachak tingtangte nêen kan hmu bawk ang; (Thup. 14:1-5) tin, Lalpa an hmangaih avânga he mi khawvêla an thah te, an halhlum te, sakawh sehtîr te, tuia an paih te. (Joh. 12:25) puan ropui sina thi thei tawh lova awmin kan hmu bawk ang," a ti a. (2 Korth. 5:2,3,5). Chutichuan Thlêmsama chuan, "Hêngte hi a ngaiha ngaihthlâk mai pawhin rilru a tilâwm a ni; nimahsela chûng thilahte chuan engtin nge kan lâwm ang a, engtin nge kan chan ve ang?" a ti a. Tin,

Kristiana chuan, "Chu mi ram rorêltu Lalpa chuan he mi lehkhahuah hian a zia k a, (Isaia 51:1,2; Joh 6:37;7:37; Thup. 21:6; 22:17) chu mi chu kan duh tak tak chuan a thlâwnin min pe ang," a ti a. Tin, Thlêmsama chuan, "Aw le, ka thian, hêng thil hi ka hriatin ka lâwm êm êm a ni, hawh i kal chak deuh vang," a ti a. Nimahsela Kristiana chuan, "Ka'phurrit phurh hian ka duh tâwkin min kal chaktîr thei lo a ni," a ti a.

BUNG 3

Chutichuan ka mumangah chuan chûng thu an sawi lai chuan phaizâwl chirhdûp nasa tak chu an lo hnai h ta êm êm a. Chutia engmah ngaihtuah lova an awm lai chuan chirhdûp hmunah chuan an lo lût dîn ta a. Chu mi hmun hming chu Lungngaihna Chirhdûp hmun a ni. Chutah chuan an han kal a, chirhdiak chu nasa takin an kai ta a; Kristiana chu a hnunga phurrit tak awm avâng chuan a lo pîl dâwn ta a.

Chutichuan Thlêmsama chuan, "E hei! thian Kristian, khawiahnge i awm tâk?" a ti a. Kristiana chuan, "Ka hre daih lo mai," a ti a. Chutichuan Thlêmsama chu a lungni lo tan ta hle mai a, thinur takin a thian hnênah chuan, "Hêng hi maw lâwmna tia min hriih kha? A tîr apanga hetiang a nih chuan kan kalna tîr tak kan thlen hmam eng ang hrehawm takte la tâwk cheu ang i maw? Kei zawng ka chhuah leh theih phawt chuan ka kir leh mai ang, duh leh chu mi ram chu chang bik mai nang che," a ti a. Chutichuan chhuah tumin a han bei chiam a, chu mi chirhdûp hmuna in lam pangah chuan a chhuak leh ta a. Chutichuan a kal bo va, Kristiana chuan a hmu leh ta lo va.

Kristiana chu amah chauhvin Lungngaihna Chirhdûp hmunah chuan a awm a; nimahsela chirhdûp râl leh lampang kawngkhâr awmna lamah

KRISTIAN

chuan chhuah a tum tãl a; nĩmahsela a hnungzãnga phurrit tak awm avãng chuan a chĩuak thei lo va.

Tĩn, ka mumangah chuan, chu mi hmuna a la awm lai chuan mi pakhat a hming Puitua a hnẽnah chuan a lo kal a, chutah chuan engnge a tih a va zãwt a. Kristiana chuan, "Ka pu, mi pakhat Pathian thuhriĩ tuansaw laia kawngkhãr saw min kawhhmuh a, chutah chuan thĩurna lo thleng tũr chu tĩãsan tũrin ka kal dãwn a ni, chutichuan hetah hĩan ka lo lũt ta mai a ni," a ti a. Tĩn, Puitua chuan, "Engatinge kawng chu tha taka i en loh le?" a ti a. Kristiana chuan, "Hlauhawmna nasa takĩn min zui a ka hmanhmawhĩn kawng chu ka en tha hman lo va, hetah hĩan ka lo lũt ta mai a ni," a ti a. Tĩn, Puitua chuan, "A nih leh i kut min han pe rawh le," a ti a. Tĩn, ani chuan a han pe a, a hnũk chhuak a (Sam 40:2) a kalna tũr larnah chuan a kaltĩr leh ta a.

Tĩn, a hnũk chhuaktu hnẽnah chuan ka va kal a, a hnẽnah, "Ka pu, he mi hmun hi Boraina khua atangĩn sawta kawngkhãr kalna saw a ni si a, mi veivãkte thlamuang taka an kal theih nãn engatinge siam that a nih loh?" ka va ti a. Tĩn, ani chuan, "He hmun hi siam that theih rual a ni lo, bawhlhlawh tinrẽng luan khãwmna a ni a; chuvãngĩn a hmingah pawh Lungngaihna Chĩrhdũp hmun tĩh a ni. Chu lo rẽngah pawh, mi sualin an bonate an lo hriat chuan, hlauhna te, rinhlehnate, lungaihñate an lo nei a, chũng chu hetah a luang khãwm vek a; chuvãng chuan a lei a tha lo a ni. Chu mi chu Lalpain a duhzãwng a nih avãnga a awmtĩr a ni lo; (Isaia 35:3.4) hnathawktute pawhĩn siam that tumĩn kum tam tak an bei tawh a, tawhlailĩr tamtakte pawh a pil tawh a, a siam that nãn Lalpa ram ata thĩlte an rawn la a, a siam that theih mahna tĩĩn vawĩ tam tak an bei tawh a; nĩmahsela tũnah pawh a tha chuang lo va, a ngaiĩn a la awm reng a ni. Dãn petute pawhĩn chu mi chĩrhdũpah chuan rahkã an siamtĩr thĩĩn a, nĩmahsela chu mi chĩrhdũpah chuan bawhlhlawh a lo

chhuak a, a hmuh a lo harsa leh mai thîn a ni. An hmuh theih pawhin an lu halin rahkâ chu an rap theih a, an bawlhhlawh leh vek thîn a ni. Kawngkhâr an luh hnu saw zawngin a lei a lo tha tawh a ni," a ti a (I Samu. 12:23)

Tin, ka mumangah chuan, Thlêmsama chu a in lo thleng leh tawhin ka hmu a. A thianteho chu a inah an lêng-khâwm a. A then chuan a lo kir leh avâng chuan fîng an ti êm êm mai a. Thenkhat erawh chuan, "Kal i tum tîrh ajang rêng khân hrehawm tlênte pawh i tuar peih kan ring lo rêng a ni," an ti a, an nuhsan a. Chutichuan Thlêmsama chu a tau reng mai a; nimahsela a tâwpah zawng a lo tawng ngam ta deuhva, an thu an lamlêt a, Kristiana chu an nuizatzbur ta zâwk a. Thlêmsama lamah an tawng leh ta zâwk a.

BUNG 4

Tin, Kristiana chu amah chauhvâ khawhar taka a kal lai chuan amah rawn tâwk tûr ngei mi pakhat hla taka phûl rawn kân tûr hi a hmu a; chu mi phûl chu a pelh dâwn lai takin an intâwk ta hlah mai a. Chu mi a tawha hming chu Khawvêlthilafinga a ni a; khaw lian tak, Taksangalhtuahna khuâa awm a ni a, Kristiana awmna khuâa atang chuan a hnai hle a. Kristiana chu Boralna khuâa atanga lo kal a ni tih chûng lai vêla mi zawng zawng chuan an hre vek a, chuvângin ani pawh chuan a hre ve a. Khawvêlthilafinga chuan Kristiana manganzia leh a rûnte chu a hre thawi deuhva, chutichuan a hnênah, "Thiana, phurrit tak phur ang ziazânga i kal, khawiah nge i kal dâwn le?" a ti a. Tin, Kristiana chuan, "Rit tak ka phur asin, hetlanga phurrit hi tumahin an la phur ngalin ka ring lo a ni. Khawiahnge ka kal dâwn tih min zawh chu ka han chhâng ang chia, ka kalna tûr chu ka hma lama kawngkhârah sâwn a ni ka kal

dawn. Chuta ka kal chuan ka phurrit phurh hi a bo vang tih min min hrilh a ni," a ti a.

Tin, Khawvêlthilafinga chuan, "Nupui fanaute i nei em?" a ti a. Ani chuan, "Nei e, nimahsela, ka phur hi a rit êm a, chuvângin an zîngah chuan hman lai angin ka lâwmin nuam ka ti thei tawp lo mai a, chuvângin nei lo angah ka inngai mai a ni," a ti a. (Kor. 7:29) Chutichuan Khawvêlthilafinga chuan, "Rem ruatpui che ila i pawm duh ang emaw chu?" a ti a. Kristiana chuan, "A that a thu a ni ang chu, rem ruatpui chu ka duh thusam a ni alâwm," a ti a. Tin, Khawvêlthilafinga chuan, "Chuti a nih chuan i phurrit chu tibo thual tûrin ka fuih a che; chu mi i tihbo hma chuan i rilru a nuam thei lo vang; Pathian malsâwmna pawh i lâwmin i tangkaipui thei lo vang," a ti a. Tin, Kristiana chuan, "Chu mawlh chu alâwm ka zawn rêng; nimahsela, keimahin ka tibo thei lo a ni. Kan ramah pawh tumah min tihbo sak thei rêng rêng an awm hauh lo a ni; chuvâng chuan ka hrilh tawh ang che khân ka phur chu tibo tûrin he lamah hian ka lo kal a ni," a ti a. Tin, Khawvêlthilafinga chuan, "I phurrit tibo tûrin tuinnghe he lamah hian kaltir che?" a ti a. Ani chuan, "Mi pakhat a hming Pathianthuhriltua, mi zahawm tak leh ropui takin min tir a ni," a ti a. Tin, Khawvêlthilafinga chuan, "A rem han ruatpui dân hmang che rêngah chuan ânchhe dawng tlâk a nih chu; he mi khawvêlah hian a tirhna che lam ala hlauhawm leh buaithlâk rêng rêng a awm lo a ni. A thusawi chu i awi chuan nakinah i la hria ang. Tûnah pawh thil engemaw chu i tâwk tawh tih ka hria a ni. Lungngaihna Chirhdûp diak i kai avângin. Nimahsela chu mi Lungngaihna Chirhdûp chu i kalna tûr lamah chuanlungngaihna tîr hna chauh a ni. Ka thu awi rawh, i alin upat pawh ka upat zâwk hi; i kalna tûrah chuan thil hrehawm leh lungngaihnaate awm lo rêng rêng a awm lo, hahna te, natna te, rilâwmna te, sarûaka awmna te, sakeibaknei te, thihnaate a tam mai a ni. Hêng thil awm ka sawi zawng

zawng hi a ni tak tak a ni, a dik tih hretu tam tak an awm a ni. Mikhual thu sawi mai mai awiin min an nun an tiboral duh dawn em ni?" a ti a. Tin. Kristiana chuan, "Ka pu chung i thil mi hrihte zawng zawng ai chuan ka hnungzanga phurrit tak awm hi a manganthlak zawk a ni; kawngah eng pawh tawk mah ila; ka phurrit tak hi e bo dawn phawt chuan eng mah pawl ka ti lo ve," a ti a. Tin., Khawvelthilafinga chuan, "Eng tizia nge phurrit tak phur i ni tih i lo inhriat?" a ti a. Kristiana chuan, "He mi ka lehkhahu chhiar atang hian ka lo inhria a ni," a ti a.

Tin, Khawvelthilafinga chuan, "Nin ka ring reng a ni; mi chak mang si lovin an tana thil ropui lutuk an ngaihtuah thin a, an lo buai thin a, chutiang bawh chuan nang pawh i awm a ni. Chu buaina chu mi chak lote tihchak lohna chang pawh ni lovin, an thil hmuh turte pawh hre ngut lawi lovin an kal thin a ni," a ti a. Kristiana chuan, "Kei zawngin ka thil hmuh tur chu ka hria asin, ka phurrit tak phurh bona hi ka hmu dawn a ni," a ti a. Tin, Khawvelthilafinga chuan, "Hlahawm tam tak a awm tih hre reng sin engahnge he mi lam kawngah hian i phurrit tihbona i zawn? Ka thu i awi chuan he mi lam kawng ni lo, kawng danglam hlahawm pawh awm hauh lohna ka kawhmuh thei che a ni. Ngawi teh, damna thu a lo thleng pang mai a ni. Chu lo rengah pawh hlahawmte chu tawh ahnekkin hlimnate leh thian tha takte i nei ang a, tin, lungawi taka awm theihna pawh i hmu ang," a ti a. Tin, Kristiana chuan, "Ka pu, chu mi hmuh theihna dân chu min hrih ta che," a ti a.

Chutichuan Khawvelthilafinga chuan, "He mi khaw plahah hian khaw pakhat a hming Dānthaa a awm a; chu mi khuaah chuan mi pakhat a hming Dānhriaa a awm a; mi fng tak, tha tak a ni a, nangmah anga mi mangangte puth thiamah hian a hmingthang hle a ni. Ka hriatah ngel pawh mi tam tak a tidanglam tawh a ni. Chung lo pawh chu an phurrit tih bo sak dân pawh a thiam a ni. Ka sawi

tawh angin a hnênah chuan i kal thei a, a lo pui thuai ang che. A in chu heta tang hian mêi khat pawh a tling mang lo ve, amah a lo awm loh leh sapa tlangval tha tak a nei a, a hming chu Dânthaduha a ni a, chu chuan a pa ang bawkin a thiam a ni. Chutah chuan i phurrit phurhah hian hahdamna i hmu ang. Tin, i khaw lama hawn lehte i duh khêr loh phei chuan i nupui fanaute i chah ang a, in ruak luah tûr pawh tam tak a awm a ni; chûng chu man tîem têtêin i luah thei ang. Ei tûr lam pawh tîawm tak tha tak a ni a, chutah chuan nuam takin i awm thei ang. Thenawmte pawh tha tak tak i nei ang a, dân tha tak neilin i awm hle hle mai ang," a ti a.

Chutichuan Kristiana chu a ding reng a, "He mi thu hi a dik chuan a thusawi chu zawm ila a tha awm mang e aw" a ti rilru a. Tin, a hnênah chuan, "Chu mi tha tak in lama kalna kawng chu khawiah nge ni?" a ti a. Tin, a ni chuan, "Sawta tlang sâng tak saw i hmu em?" a ti a. Kristiana chuan, "Hmu e," a ti a. Tin, Khawvêlthilasinga chuan, "Saw mi tlangah sâwn va kal langin, chuta i in va hmu hmasak ber chu a in a lo ni mai ang," a ti a.

Chutichuan Kristiana chu a kalna pangngai kawng zawh ta lo chuan Dânhriaa in lam pan chuan a pêng ta a. Nimahsela, tlang chu a va hnaih deuh chuan a lo sângin a kawngsîrte chu a awi hle mai a, chutichuan Kristiana chuan tlangte chuanrawn delh dâwn mai awm hian a hria a, thui pawh kal ngam ta lovin a ding ta reng mai a, awm ngaihna rêng rêng a hre ta lo va. A tîra a kalna kawnga a kal lai ai mahin a phur pawh chu rit zual tain a hria a. Tlangah chuan meialhte a lo chhuak a, (Exod.19.16.18) chûng chuan amah arawn kâng ang tih a hlau va, chutichuan a thlante a sa phut phut mai a, hlauvin a khûr ta chiam mai a. (Heb 12:21) Khawvêlthilasinga zilhna a lo pawm ta chu a inchhîr êm êm mai a. Chutih lai tak chuan Pathianthuhritua kha a hnên lama lo kalin a hmu a; a zah avângin a hmaite a sen tawn tawn mai a.

Chutichuan Pathianthuhrltua chu a lo hnal telh telh a, a hnên a han thlen chuan thinur tak leh vin awm takin a rawn en a, a hnênah, "Kristian, hetah hian engnge ni i tih?" a ti a. Tin, Kristiana chuan, chu chu a chhân ngaihna rêng a hre lo va, a hmaah chuan engmah sawi lovin a dîng ta reng mai a. Pathianthuhrltua chuan "Nangmah hi a ni lâwm ni Boralna khaw daipâwna ðap ðap ka hmuh kha?" a ti a. Kristiana chuan, "Ni e, ka pu, kha mi kha ka ni," a ti a. Kawngkhâr panna lam kawng ka kawhhmuh che a ni lâwm ni kha?" a ti leh a. Kristiana chuan, "Kawhhmuh e, ka pu," a ti a. "A nih loh leh engtiziaa pêng mai nge i nih? Hei kawng i bo dêr tawh alâwn," a ti a. Tin, Kristiana chuan "Lungngaihna Chirhdûp hmun ka pelh veleh chuan mi pakhat ka tâwk a, chu mi, nên chuan rei ngial kan inbia a, ani chuan kan hma lama khuaah chuan, "I phurrit tih bo sak thei che a awm e, tia min thlêm avângin a ni," a ti a. Ani chuan, "Amah zawng mi tha awm tak hian a lang a, ka hnênah thu tam taka sawi a, a tâwpah chuan a thu chu ka lo awi ta mai a, tin, hei hi ka lo thleng ta a ni. Nimahsela he mi tlâng hi ka han hmuhin a lo awi êm êm mai a, tlângte hian min rawn delh mai ka hlau va, hetah hian ka dîng ta reng mai a ni," a ti a.

Chutichuan Pathianthuhrltua chuan, "Chu mi chuan i hnênah eng thu nge a sawi" a ti a. Ani chuan, "Ka kalna tûrte min zâwt a, tin, kei in chu chu ka hrilh," a ti a. "A nih leh eng dang nge a sawi leh?" a ti a. Kristiana chuan, "Chhûngte ka neih leh neih lohte min zâwt a, tin, ka hrilh a, tun hma lama ka lâwm angin an zîngah ka awm chuan ka lâwm thei lohziat ka hrilh a, tin, ka phurrit thute pawh hi ka hrilh bawk," a ti a. Tin, ani chuan, "Eng dang nge a sawi leh" a ti leh pek a. Kristiana chuan, "Ka phurrit hi tibo thuai tûrin min tîr a; tin, kei in chumi tihbona chu ka zawn ber a ni rêng tih ka hrilh a; chu mi tihbona hmu tûr leh a chanchin hre famkim tûrin ka piaha kawngkhârah sawn ka kal dâwn a ni tih pawh ka

hrilh bawk. Tin, ani chuan i kawng mi hrilh ala tha zawk leh hnal zawk hi hrilh min tiam a, ani chuan, "Chu kawng chu i kalna kawng ang hian a harsa lo ang a, tin, mi pakhat, mi tha tak i phurrit tibo thei tura in lam ka kawhhmuh ang che," min ti a. Chutichuan a thu chu ka awi a, chu mi kawngah chuan ka phurrit bona hi ka hmu thei mahna tiin ka kawng zawh lai chu ka pensan ta mai a ni. Nimahsela, he mi hmun ka lo thlen hian a hlauhawmziate ka lo hria a, a tihngaihna reng reng hre lovin ka ding reng mai a ni," a ti a.

Tin, Pathianthuhritua chuan. "Ding rih lawk la, Pathian thu ka hrilh ang che," a ti a. Tin, Kristiana chu khur chungin a ding a. Tichuan Pathianthuhritua chuan, "Thu sawitu chu in lo duh lo dah ang e, simkhur rawh u. Leia anmahni zilh lawktu kha an duh loh maha hremna an pumpelh si loh chuan keini van atanga min zilh lawktu hawisantute hian kan pumpelh lo lehzuai ang (Heb. 12:25) Tin, "Mi fel chu rinnain a nung ang, 'a hnung tawh erawh chuan ka rilruin amahah chuan lawmna reng a nei lo vang,' a ti a ni," a ti a. (Heb 10:38) Tin, a hnénah chuan, "Nangmah hi i ni e, chu mi hrehawmnaa lut tur chu; Pathian Chungnungbera thu chu i do tan a, thlamuanna kawng ata chu i kir leh a, i intiboral lek lek a nih hi le," a ti a.

Chutichuan Kristiana chu a hmaah thi ang dêrin a tlu a, "Ka chung a va pik em? Ka boral ta zuk nia," tiin a tap ta chiam mai a. Chutih lai chuan Pathianthuhritua chuan a ban ding lamah a chelh a, "Mihring sualna leh Pathian an sawi chhlatna zawng zawng chu ngaihdam a ni ang, ring mai rawh" a ti a (Matt. 11:31; Joh. 20:27). Chutichuan Kristiana chu a lo harh leh ta deuh va, a hma ang bawkin Pathianthuhritua hmaah chuan khur chungin a ding a. Tin, Pathianthuhritua chuan "Tuna ka hrilh tur che hi ngun lehzualin ngaihtuah leh rih rawh khai; tuna a bumtu che chu tunge a nih leh tu hnena tirh nge

a tum che ka hrilh ang che. Kawnga i mi tawh chu Khawvêlthilasinga a ni a, a hming pawh a pu zo kher mai. Ani zawngin he mi khawvêl thil zirtîr chauh hi a duhzâwng a ni a, (I Joh. 4:5) Chuvângin Dântha khuaa biak inah chuan a kal ber thîr a; chuta an thu zirtîr chu kraws thu lam ngaihtahna a nih avângin a duh ber a ni. (Gal. 6:12) Taksa lam thu chauh ngaihtuah mi a nih avângin ka thu sawi hi dik mah sela a do dal lam leh a letling zawng vekin a sawi a ni. A thu sawiah chuan thil pathum i huat êm êm tûr a awm:-

1. Kawng a botîr che hi.
2. Kraws thu a huattîr che hi.
3. Thihna kawng a kawhnmuh che hi.

Kawng ni lo lama a pêntîr che avângin i haw tûr a ni a. Tin, a thu i awi avângin nangmah pawh i inhaw bawh tûr a ni a, Khawvêlthilasinga thu i awi hi Pathian thu awi lohna a ni si a. Lalpa chuan, 'Kawngka zîmah chuan luh tum hrâm rawh u, (Luka 13:24) nunnaa kalna kawng chu a zîm avângin a hmu tute an tîem,' (Meg. 7:13,14) a ti a ni. Chu kawngka chu a ni lût tûra ka tîr che chu. Chu mi kawng leh kawngkhar zîm ata chu, chu mi sual chuan a pêntîr chia, borainaah a hruai lût thelh thelh che a ni. Kawng dik lova a pêntîr che avângin huat tûr a ni a; tin, thu i lo awi avângin nangmah ngel pawh i inhaw tûr a ni.

Tin, a dawttuah chuan, kraws thu a huattîr che avângin huat tûr a ni. Aigupta ram ro zawng zawng ai pawha i duh zâwk tûr a ni si a (Heb. 21:25,26). Chu chang lo pawh Ropuina Lal chuan, 'Tupawh a nun humhim duh chuan a hloh vâng,' tîin a hrilh tawh chia. Tin, 'tupawh mi zui duh chuan a nu leh a pa te, a nupui leh a fa te, a unau leh a farnu te a haw tûr a ni; ama nunna ngel pawh a haw tûr a ni, chuti a nih loh chuan ka zirtîr a ni thei lovang,' a ti bawh a ni. (Joh 12:25; Mat. 10:39; Lk. 14: 26) Chuvângin ka hrilh a che, mi tupawh chutiang lova kawng danga thlêmtu

apiang che chu haw zêl rawh. Thudik bu ngei chuan, Thi lovin chatuan nun neih theih a ni lo, a tih kha.

Tin, a pathumnaah chuan, thihna kawnga a hruai che avângin i haw tûr a ni. He mi a tihna che hi tunge a nih leh i phurrit a tih bo sak theih lohza tûr che i ngaihtuah tûr a ni. I phurrit tih bo sak tûra a tihna che chu Dânhríaa hnénah a ni. Amah chu bawi nu fapa a ni a, tûnah pawh a fate nêh bawi an la ni reng a ni. (Gal. 4:21-27) Sínai tlâng, mi delh ang tih i hlauih êm êmah chuan mangang takin an awm a ni Chutichuan a fate nêh anmahni pawh bawi an nih chuan i phur an tihbo chu engtínge i beisei theih? Dânhríaa hian i phur awzâwng a tih bo sak thei lo vang che. Tu phur mah a la tihbo sak lo a ni; tun hnuah pawh a tih bo sak hek lo vang. Dân thiltihin thiam i inchantir thei lo, dân thiltihin tuman an phur an tibo thei si lo va. Chuvângin, Khawvêlthilafinga chu mikhual mai mai a ni a. Dânhríaa chu mi bum hmang a ni a; a fapa Dânthaduha pawh hi a hmêlah zawng mi tha tak ni âwmin a lang nã a, mi vervêk a ni; a pul thei tawp lo vang che. Ka thu hi awi rawh heng zurul mai mai thu hi engmah a ni lo ve, kawng ka kawhmmuh che ata a hruai pêng mai che a ni zâwk e," a ti a.

Chu mi hnuah chuan a thusawi zawng zawng chu tihngheh nân ring takin vâna mi a ko va, tin, a au zawh veleh chuan Kristiana chhaka tlâng a lang chuan mei leh aw a lo chhuak ta chiam mai a. Kristiana chu a hmulthi a dîng ta sung sung mai a. Tin, aw chuan, "Dân thiltiha awm apiangte chu ânchhe hnuaiah an awm si a, Dân lehkhahua thu zlak zawng zawng anga ti tûra awm apiang chu ânchhe dawngin an awm thîn tih zlak a ni si," (Gal. 3:10) a han ti a.

Chutichuan kristiana chu thi ang dêrin a lang a, lungchhe takin a tap ta chiam a; Khawvêlthilafinga a tawh laite kha ânchhia a lawh a. A thu a lo awi avângin amah pawh chu mi â let dêrah a inngai bawh a. Mihring remruat thu mai mai zawma kawng dik

chu pên-san tûra thlêmthlôka a lo awm chu a zak êm êm mai a. Chu mi hnuah Pathianthuhritua hnênah chuan "Ka pu engtinngé i ngai? Beiseina a la awm awm em? Tûniah hian kir leh-in kawngkhâr lam chu ka la pan leh thei ang em? Min lo ngaihsak lovin chuta ta chu zak takin min kaltir ang em? He mi thu ka lo awi ta hi ka inchhîr êm êm mai a, ka sual chu ngaihdamin a awm thei ang em?" a ti a. Tin, Pathianthuhritua chuan, "Sual hmun hnih i tih avângin i sual hi a nasa êm êm mai; kawng tha chu i kalsan a, phal loh lamah chuan i kai ta zâwk a, nimahsela kawngkhâra awm chuan a lo lăwm ang che. Mite tân hian thiltha a ngaihtuah êm êm mai a, amaherawchu i bo leh loh nân simkhur hle tawh rawh; chutilochuan a thinurna chu tlêmtê pawha a lin chuan kawng lakah i boral mai ang," a ti a. (Sam 2:12)

Chutichuan Kristiana chu kir leh tûrin a inbuatsaih a, Pathianthuhritua chuan a fâwp a, "Dam takin," a ti a, a nui a, a kal ta a. Kristiana chu hmanhmawh takin a kal a, kawngah pawh tumah rêng rêng a be lo va, miin an blak pawhin a chhâng duh hauh lo va. Kawng la bo ang fôvah a inngai a, Khawvêlthilafinga thu a awi a, a pên bona hmun a thlen leh hma loh chuan a muang thei hauh lo mai a. A tâwp a tâwpah chuan kawngkhar chu a va thleng ta hlawl a.

BUNG 5

Kawngkhâr chungah chuan, "Kik rawh u, tichuan an hawn sak ang che u," (Mtt. 7:7) tia zlak a awm a. Kawngkhâr chu vawihnih latin a han kik a, "Hetah hian ka lo lût thei ang em? Luhul taka awm tawh hnu hi min hawn sak thei ang em? Min hawn sak chuan chatuanin Amah ka fak tawh ang," a ti a.

Tin, a tâwpah chuan mi pakhat zahawm tak hmêl pu hi a lo chhuak a, a hmîng chu Thaduha a ni.

Ani chuan kawngkhâr kîktu chu tunge a nih a, khawi atanga lo kal nge a nih leh engnge a tih dawnte a rawn zawt a. Tin, Kristiana chuan, "Sual rît tak phur ka ni a, Boralna khua atangin ka lo kal a, thînur lo thleng tûr lakah ka him theih nân Zion tângah ka kal dâwn a ni. Ka pu, chu mia kalna tûr chu he mi kawngkhâr hi a ni tih ka hria a, mîn luhtîr phal ang em?" a ti a. Thaduha chuan, "Phal tuk e a," a ti a. Kawngkhâr chu a hawn sak ta a. Kristiana chu a han luh chuan mi dangin an hnûk lût ta hmawh hmawh a. Kristiana chuan, "Eagtizia nge ni ta?" a ti a. Ani chuan, "Heta tanga hla vak lovah hian in ropui tak a awm a, chumia hotu chu Beelzibuba a ni a, chuta tang chuan ani leh a hote chuan he kawngkhâra lo lût tûr aptangte hi thalin an lo kâp thîn a, an kah fuh pheh chuan heta an luh hma hian an thi mai thei a ni," a ti a. Tin, Kristiana chuan, "Lâwmîn ka khûr zawih zawih mai," a ti a.

Tin, a chhûng a va luh chuan chu mi kawngkhâr chu tuin nge kawhhmuh tih a zâwt a. Kristiana chuan, "Ka pu, Pathianthuhrituan, 'Va kal la, i tih tûr chu an lo hrilh ang che,' mîn ti a ni," a ti a. Tin, Thaduha chuan, "I hmaah kawngkhâr inhawng sa diam a awm a, chu chu tumahin an khâr thei lovang, a ti a. Tin, Kristiana chuan, "Tûnah chuan, ka hlauhawm tawn man chu ka hmu dâwn ta," a ti a. "Engtizia nge nangmah chauhva i lo kal?" Thaduha chuan a ti a. Ani chuan, "Ka vêngte tumahin, ka chungah thil hlauhawm lo thleng tûr ka hriat ang hian an chungah thil hlauhawm a lo thleng dâwn tih an hriat ve loh avângin," a ti a. Thaduha chuan, "I lo kal hi tu emaw talin an hria em?" a ti leh a. Kristiana chuan, "A tirin ka nupui leh ka faten an hria a, kîr leh tûrin mîn au va, ka thian dangte pawhin kîr leh tûrin tap chungin mîn au va; nîmahsela ka beng ka hup a ka

lo kal lui zêl mai a ni," a ti a. "Mi tu emaw talin kir leh tûra thlêm tûrin an zui lo che maw?" Thaduha chuan a ti a. Kristiana chuan, "Zui e, Tihmawha leh Thlêmsaman min zui a; nimahsela min thlêm thlu zo lo tûh an hriat hnu chuan Tihmawha chu a kir leh ta a, Thlêmsama erawh chu ka hnênah rei lote chu a kal ve," a ti a. Thaduha chuan, "Engatinge a lo kal ve zêl loh?" a ti a. Kristiana chuan, "Lungngaihna Chirhdûp hmun thleng zawngin kan kal dûn zêl a, chu mi hmunah chuan kan lût a, ka thian Thlêmsama chu chutah chuan a thlaphâng ta deuh a, a lo kal thui ngam ve ta lo va, a in lampangah chuan a han chhuak a. "Chu mi ram nuam chu nangmahin pumbil mai rawh," min ti a. Tihmawha chu a ûm leh ta a ni a ti a. Thaduha chuan, "Thiana, vân ram ropuizia chu ngai lolamin chu ni chang tûr chuan hrehawm tlênte han tuarte chu a awm rêng alawm, a ti peih lul lo a ni maw?" a ti a. "Thlêmsama thu ka sawi hi dik tak a ni, tin, keima chanchin pawh dik taka ka sawi chuan a ala ka that bik lohzia a lang ang. Ani chu a in lamah a haw ta a; tin, kei pawh Khawvêlthilasinga thu awiin thihna kawng lamah ka pêng asin," a ti a. Thaduha chuan, "Aw, ani chuan a tâwk che maw? Dânhríaa hnênah kaltir a duh ngei ang chia, an pahnih chuan mi bum hmang an ni asin, a thu chu i awi elo?" a ti a. "Awi e, Dânhríaa in chu ka zawng a, a in kiang tâng chuan min delh dâwnin ka hria a, chuvângin chutah chuan ka ding ta reng mai a ni," a ti a. "Chu tângah chuan tam tak an thi tawh a, tun hnuah pawh tam tak an la thi arig; thi lova i lo chhuah leh avângin a lawmawm a nih hi," Thaduha chuan a ti a. Tin, Kristiana chuan, "A ni teh meuh mai, chuta ka awm lai chuan ka chungah engnge lo awm pawh ka hre lo va, Pathíanthuhriltuan min va hmu kher lo phei sela chu he lamah hian ka lo kal tawp lo vang chu;

nimahsela Pathian min khawngaihna avângin ka hnênah a lo kal leh hlauh mai a, tichuan engmah ti lovin ka pangngai diakin ka lo kal leh a ni. Ka Lalpa hnêna thu sawi tiâk pawh ni lovin, chu mi tlânga thi zâwk mai awm ka ni tawh a. Chuti chung pawha heta ka lo la lût leh thei ta hi mak ka tiin ka lawm ngawt mai a ni," a ti a. Thaduha chuan, "Heta lo lût tûr hian tumah kan phal lo ngai lo ve, an lo luh hmain thil eng pawh lo ti tawh mah sela, an hnawt chhuak chuang ngai lo. (Joh. 6:37) Chuvângin lo kal la, i kalna tûr kawng chanchin ka hrilh ang che. I hma lam saw en teh, saw kawng zim tak saw i hmu em? Saw saw i kalna tûr kawng chu a ni. Thlahtute leh zâwnei te, Krista leh a zirtirten an siam a ni a, a ngil theitâwpa siam a ni. Saw mi kawngah sâwn i kal tûr a ni," a ti a. Tin, Kristiana chuan "Kawng pêng mikhual kal ngai lote bona âwmte a awm lo maw?" a ti a. "Awm e, kawng pêng tam tak a awm, nimahsela chûng chu zawng zau tak tak vek a ni ang a, i zawh tûr kawng dik tak hi zawng i hre thei ang, chu kawng dik chu zawng ngil tak leh zim tak zêl a ni e," (Mat. 7:14) Thaduha chuan a ti a.

BUNG 6

Ka mumangah chuan Kristiana chuan a phurrit chu a tih bo sak theih leh theih loh a zâwt a; a phurrit chu a la bo si lo va, amah ngawt chuan a tibo thei si lo va. Tin, ani chuan, "I phurrit hi zawng a bo theihna hmun i thlen hma loh zawng lungawi takin phur zêl la, nakinah amahin a tla mai ang", a ti a. Chutichuan Kristiana chuan a puan a veng a, kal tûr chuan a insiam leh ta a. Tin, a thian chuan Kristiana chu kawngkhâr ațanga hla deuh hlekah Hrilhlahtua in a va thleng ang a, a kawngkhâr chu i va kik ang a, ani

chuan thil nasa tak a lo entir ang tih a hrilh a; tin, Kristiana chu a thian nèn chuan, "Dam takin," an inti a, an inthen ta a.

Tichuan Hrilhsiahtua in a thlen hma loh chuan a kal zêl a, a va thlen chuan a kawngkhâr chu a va kik a, a tâwpah chuan mi pakhat a lo chhuak a. "Tunge ni?" a rawn ti a. Kristiana chuan, "Ka pu, he mi in neitu hmêlhriat hian he mi ina lo kal tûr hian min tir a, in neitu hi biak ka duh a ni." a ti a. Chutichuan ani chuan in neitu chu a va ko va, nakin deuh vah chuan Kristiana hnênah chuan a lo kal a, engnge a duh a rawn zâwt a. Ani chuan, "Ka pu, boralna khua atanga lo kal ka ni a, Zion tlângah ka kal dawn a ni. Tin, mi pakhat he mi kawng bula mi hian nang hi ka rawn tlawh che chuan, ka kalna kawnga min pui tûrin thil ropui tak min entir ang tih min hrilh a ni," a ti a. Chutichuan Hrilhsiahtua chuan, "Aw le, lo lût rawh, i tâna thil tangkal tak tûr chu ka entir ang che," a ti a. Tin, Hrilhsiahtua chuan a chhiahhlawh chu khawnvâr a haltir a, Kristiana chu amah zui tûrin a tir a. Chutichuan pmdan pakhat a hruai a; chutah chuan Hrilhsiahtua chuan a chhiahhlawh chu kawngkhar a hawntir a. Kawngkhâr a han hawn chuan Kristiana chuan mîlem pakhat lungaw! awm tak hmêl pu hi banga inkhai a hmu a. A mît chuan vân lam a en a, a kutin lehkhabu tha tak hi a keng a. A hmuiah chuan dân dik taka zlak a awm a, a hnungah chuan khawvêl a awm a, rangkachak Lallukhum a khum a, mîhring tâna dil sak ni awm takin a lang a. Chutichuan Kristiana chuan, "Hei engtihna nge ni?" a ti a. Hrilhsiahtuan, " He mîlem hi a ang a vâng hle a ni, nau a nei thei a, a enkawl thei a, nau an pian veleh a awm nghal thin a, (1 Kor. 4:15; Gal. 4:19) A mîta vân a en a, a kuta lehkhabu tha tak awm te, a hmuia dân dik tak zlak i hmuhte hi a hnathawh chu misualte tân thil harsa tak tihlan flah nân a ti ani tih i hriatna tûr a ni; mîhringte a thuawi tûra ngên ni awm taka i hmuah leh Lallukhum khuma i hmuhte pawh hi, thil tê tak tê leh

hmuhsitawm takte pawhin Lalpa an hmangath avâng leh, a rawng an bawl avânga ropuina leh lâwmna nakina an la hmuh tûr entirna a ni. Tûna he mîlem ka entir hmasak che hi, chu mi i kalna tûr hmun Lalpa chuan, amah hi i kalna apianga hruai tûr chein a ruat a ni; chuvângin ka thil entir hi tha takin ngaihtuah la, i thil hmuh apiangte hi i rilruin vawng tlat rawh; chutichuan kawngah mîin an lo tihder ang chia; kawng dik tiin an hruai ang chia; nimahsela chu kawng chu thihnaah a lût ang," a ti a.

Tin, Hrilhsiahtua chuan pindan, bawlhhlawh tak phiah ngai hauh lovah hian a hruai lût a. Chu mi pindan chu rei se a en hnuin Hrilhsiahtua chuan a phiat tûrin mi a ko va. Chu mi chuan a han phiat a, bawlhhlawh chu a lêng chum chum mai a. Kristiana hnârah chuan bawlhhlawh khute chu a lût a, a hahchhiau va, a khuh dawt daw' mai a. Tin, Hrilhsiahtua chuan, a kîanga nula ding hnênah chuan, "Tui han la la, pindan hi theh rawh," a ti a; tin, nula chuan tui a theh hnu chuan a han phiat leh a, a fai ta duak mai a. Chutichuan Kristiana chuan, "Hei engtihna nge ni le?" a ti a. Hrilhsiahtua chuan, "He pindan hi mîhring rilru chanchin thain a tihthianghlîm ngai loh ang a ni a, bawlhhlawh chu mîhring pianpuî leh rilru sualin a tihbawlhhlawh entirna a ni a. Tin, a han phiat tantu chu Dân entirna a ni a. Chutichuan a phiat tantu chuan a tîfai thei lo va, bawlhhlawh a lêng chum chum a. Chúng chu i hâk a; chu chu dânin sual a tîfai thei lo va, a chawk thovin a tiharh zâwk a. (Rom 7:9) Sual ngam tûrin thiltihtheihna a pe thei lo tih entirna a ni. (I Kor. 15:16; Rom 5:20) Tin, nulin pindan chu tuin ahan theh a, a lo fai thei ta tih i hmuh hi rilrua Chanchin Tha a lo lût ang hi a ni a; tin, nulin chhuata tui thehin valvut lêng a tîreh ang bawkin Chanchin Thain rilrua sual chu a tibo va, a ngam a, a tithianghlîm a; chutichuan Ropuina Lal luah tlâkin a lo fai thin a ni tih entirna a ni e," a ti a. (Joh. 15:3; Eph. 5:26 T.T. 15:9; Rom 16:25;26; Joh. 15:13)

BUNG 7

Tin, ka mumangah chuan Hrilhfihtua chuan Kristiana chu pindan dang tẽ tak tẽah a hruai lût leh a; chutah chuan naupang tẽ tak tẽ tẽ pahnihi hi thutphahah an lo t̃hu a. A upa zâwka hming chu Nghâkhlela a ni a, a naupang zâwk chu Dawthela a ni. Nghâkhlela chu mi phunchiar awm tak hmêl pu hi a ni a. Dawthela erawh chu mi ngawichawi tak hmêl hi puin a lang a. Tin, Kristiana chuan, "Nghâkhlela hi eng vânga lungawi lo nge a nih le?" a ti a, a zâwt a. Hrilhfihtua chuan, "An chung a rorêltu hian kum vei hnua thil tha tak tak pêk ve ve a tum a; nimahsela, Nghâkhlela hi chuan chu chu tuna neih mai hi a duh a. Dawthela hi erawh chuan nghah rih chu a hnial lo a ni," a ti a.

Chutichuan Nghâkhlela hnênah chuan mi pakhat lo kalin ka hmu a. Tangka ip khat t̃euhrawn kengin ka hmu a, Nghâkhlela hmaah chuan a han chung rui mai a, lawm takin a la a, Dawthela chu a nuihsan a. Nimahsela rei lo teah chuan a tiral ta vek a, puan chhia mai mai lo chu engmah a nei ta lo va. Chutichuan Kristiana chuan Hrilhfihtua hnênah chuan, "Hei hi min han hrilhfihtua chiah teh khai," a ti a. Chutichuan Hrilhfihtua chuan, "He naupang pahnihte hi tehkhinna an ni a. Nghâkhlela hi he mi khawvêla mi entirna a ni a. Dawthela hi erawh chu nakin hnua lo la awm t̃ur entirna a ni. Tuna i hmuh ang hian Nghâkhlela chuan kuminah hian a nei vek ang a; chu chu he mi khawvêlah hian tihna a ni. Chutiang bawk chuan he mi khawvêla mi chuan an thil tha zawnzawnz chuan tuna an nei vek ang a, a kum leh an ngâk zo lo va, a kum leh atân chuan engmah an nei tawh lo vang. Chu chu khawvêl lo awm leh t̃urah tihna a ni a. Thusingah chuan, "Thingzâra sava pahnihi awm ai chuan kuta pakhat awm a t̃ha zâwk," tih a ni a: Chutiangin nakina thil lo thleng t̃ur ai chuan tuna awm ngah t̃ur an duh zâwk thin a ni.

Nimahsela nichinah kha i hmu a, a nei thuai a, mahse rei lo teah engmah a nei ta lo ang baww khan, chutiang mi chu khawvêl tâwp hunah chuan an la awm ang," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Dawhthela chu kawng tam takah a fîng zâwk, thil tha chu a nghâk a, a thianin puan chhia mai mai chauh lo chu engmah a neih loh hunin a ropuina chu a hmu dawn si a," a ti a. Hrilhsiahtua chuan, "A ni, chu mi ropuina vâna mi chu a reh thei tawh lo va, hênga thil hi erawh chu a bo leh thuai thei a ni. Chuvângin Nghâkhlela chuan Dawhthela chu a nuihsan mai tûr a ni lo va, a thil tha chu a nei hmasa a, Dawhthela chuan Nghâkhlela chu a nuihsan zâwk tûr a ni. A hmasa chu a hnahnûngin a rawn luah dawn si a, a hnahnûng ber erawh chu a rawn luah lân tûr dang a awm tawh lo. Chutichuan chang hmasa chuan a tiral tûrin hun a nei a; nimahsela hnahnûng ber chuan chatuanin a chang tawh ang. Chutiang baww chuan pathian Lehkhabuah pawh mi hausa hnênah. "I dam lain thil tha i hmu a, chutiang bawkin Lazaran thil tha lo a hmu a, nimahsela, ani zawng tunah thlamuang takin a awm ta a, nang zawng i nâ a nih kha,' tia ziaak a awm" (Luka 16:25) a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Tun lai thil mai mai hi awh tlâk a ni lo va, nakina mi nghah a tha zawk tih ka lo hre ta," a ti a. Hrilhsiahtua chuan, "A ni, chu chu a dik reng a ni, tun lala thil hmuh theih zawng zawng hi dam chhûng tân mai a ni a, hmuh theih loh thil erawh chu chatuana tân a ni (2 Kor. 4:18) Nimahsela chuti a ni chung pawh chuan tun lala thil leh kan taksa duh zâwng apiang hi kan thil ngaihtuah a ni ber theuh a ni. Chu mi lo thleng tûr leh tuna mi chu a tirah zawng a induh a, nakinah zawng a la inpersan daih ang," a ti a. (Rom 7:15-25)

Tin, ka mumangah chuan Hrilhsiahtua chuan Kristiana chu hmun pakhat, bang bula mei alh hlauh hlauh awmnaah hian a hruai lût a. Chu mei chu timit

tûrin mi pakhat hian tui a lo theh a lo theh a, nimahsela mei chu a alh nasa deuh deuh mai a. Tin, Kristiana chuan, "Hei eng tihna nge ni?" a ti a. Hrilhsiahtua chuan, "Mei hi mihring rilrua Pathian hmangaihna hnathawh a ni a; tin, mi pakhat tihhlum tuma tui thehtu kha ramhual a ni a, nimahsela mei chu a alh nasa deuh deuh tih i hmuh kha, kha pawh kha eng vang nge tih ka entir leh ang che," a ti a.

Chutichuan Kristiana chu bang leh lam pangah chuan a hrual a; chutah chuan mi pakhat bêla hriak kenga chu mi mei alh chu a rûk tea theh theh a va hmu a. Tin, Hrilhsiahtua chuan, "Hei hi mihring rilrua Krista Khawngaihna hnathawh chu a ni a, ramhual chuan thlêm thei mah sela, a mite rilruah chuan khawngaihna ala awm reng a ni. (2 Kor. 12:9) Tin, bang phêna mei tialhtu i hmuh kha, thlêmna tuartute tân rilrua kawngaihna hnathawh dân hriat a harsatzia entirma a ni," a ti a. Tin, Hrilhsiahtua chuan Kristiana chu a kai a, hmun nuam takah a hrual a; chutah chuan in mawi tak leh sang tak mai hi a awm a, Kristianan chu chu a hmuh chuan a lâwm êm êm mai a. Chu mi in chungah chuan mi tute emaw rangkachak puan sina kal thut thutin a hmu a. Hrilhsiahtua hnênah chuan "Khitah khian kan kal thei ang em?" a ti a. Chutichuan Hrilhsiahtua chuan a chelh a, chu mi in kawngkhâr lamah chuan a hrual chho ta a. Chu mi kawngkharah chuan luh duhin mi an lo ding hual mai a; nimahsela an lût ngam lo va. Tin, kawngkhâr plah deuhvah chuan mi pakhat lehkhabu nêh, lehkhataui bûr leh a ziakna kengin, chu mi kawngkhara lût tûrte hming zlak tûr chuan dawhkân bulah chuan a thu reng a. Tin, kawngkhar bulah chuan chuta lût tûrte tibuai tûrin mi tam tak inralthuama awm a hmu bawh a. Chutichuan Kristiana chu a mangang ta deuh va. A tâwpah chuan chûng inralthuamho chu hlau chuan mi tam tak an tawhkir a; tin, Kristiana chuan mi pakhat mi chak tak hi hming ziaaktu hnêna han kai chho hi a hmu a,

"Ka pu ka hming zlak rawh" a han ti a. Chu mi a han tih zawh veleh chuan a ngúnhnâm a phaw! a, thir lukhum a khum a , kawngkhâra inralthuamho dîna lamah chuan a tîan ta vak mai a. Anniho chuan an lo bei vak a, nimahsela ani pawh chuan hlau lo tawpin a bei ve a. Nasa takin an lo hlam a (Mat. 11:12; T.T. 14:22) a tâwpah chuan a kawng chu a su kaw ta nge nge a, in lam chu a pan ta a. Chu veleh chuan in chhûnga mite leh in chung a mite chu lâwm takin an au va, "Lo lût rawh, lo lût rawh, chatuan ropuina chu i chang ang," tîin an lo au dur dur mai a. Chutichuan a lût a, puan an sin ang bawh chu an lo sintir a. Kristiana chu a nui a, "He mi awmzia hi chu ka hre dik ve chiahin ka ring," a ti a. Hrilhsiahtua hnênah chuan, "Tûnah chuan min kaltir tawh ta che," a ti a. Nimahsela, Hrilhsiahtua chuan, "La kal rih lo ve, thil dang ka entir leh zet ang chia, tin, kal tawh ang che," a ti a. Tin, pindan thim takah a hruai lût ta a. Chutah chuan mi pakhat hi thir rip chhûngah a lo thu reng mai a; chu mi chuan lungngai awm hmel hi a pu a, kut kuangkuahin a thu a, lei lam a melh reng a, a thaw huam huam mai a. Tin, kristiana chuan, "Hei eng tihna nge ni?" a ti a. Hrilhsiahtua chuan chu mi chu a biaktir a. Tin, Kristiana chuan, "Tunge i nih?" a ti a. Tin, ani chuan "Hmâna ka awm anga awm lo mi ka ni," a ti a. Kristiana chuan, "Hmânah chuan eng angin nge i awm?" a ti a. Ani chuan, "Hmânah chuan keima ngaih leh midangte ngaih pawha mawi leh engthawl takin ka awm thin a. (Luka 8:13) vân rama awm tlâk ni pawhin ka inring thin a, chuvang chuan ka lâwm thin a ni," a ti a. Tin, Kristiana'n, "Anih leh tûnah engtinge i awm tak?" a ti a. Ani chuan, "Tûnah chuan mi beidawng ka lo ni ta, he rip chhûngah hian ka lo awm ta a, chhuah lah ka chhuak thei tawh hek lo," a ti a. Kristiana chuan, "Engtiziaa hetia lo awm nge i nih?" a ti a. Tin, ani chuan, "Invêng lo leh inthlahdahin ka awm a, êng thu chungah te ka sual a, Thlarau thianghlîm chu ka tilungni lo va. Anin min

kalsan a, ramhuai ka sâwm a, ka hnênah a lo kal a, Pathian ka tithinur a, Anin min kalsan a, lamlê thei rual lovin ka rilru ka tikhauh ta a ni," a ti a.

Tin, Kristiana chuan Hrilhfihtua hnênah chuan, "Hetiang mite tan hian beiseina a la awm lo vem ni?" a ti a. Hrilhfihtua chuan, "Amah kha zâwt ta che," a ti a. Tin, Kristiana chuan, "Beiseina rêng rêng a awm tawh hauh lo a ni maw? He beidawnna pindanah hian i awm reng dâwn a ni maw?" a ti a. Ani chuan, "Awm reng dâwn e, beiseina rêng rêng awm tawh mawlh hek lo," a ti a. Kristiana chuan, "Engahnge maw a awm loh le? Isua chu mi khawngaih thei tak a ni alawm," a ti a. "Isua chu ka khêngbet a, a mite chu ka hmusit a, a felzia pawh ka hmusit baw a, a thisen chu thil thianghlîm lovah ka lo ruat tawh a. Thlarau Thianghlîm chu ka lo dodal ta a. Chutichuan thutiam zawng zawngah chuan ka intlawhping vek a, tunah chuan rorêlna hlauhawm tak leh lungngaihna chauh lo chu engmahin min hmuak ta lo a ni," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Engatinge hetiangah hian i intihluh?" a ti a. Tin, ani chuan, "Keima thu thua ka awm avâng leh he khawvêl nawmna leh hiêp duhna hian min tilût a ni; tin, chúng ang lâwmna chu ka hlut êm êm thîn a, nimahsela chúngte chuan tûnah chuan min tihrehawm a, lung thi thei lo mi kher angin min tûna a ni," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Tûnah hian simin i lamlê thei lo vem ni?" a ti a. Tin, mi chuan, "Pathianin ka sim a phal tawh lo. A thuin ring tûrin min fuih lo va, amah ngelîn he mi ripah hian mi a khung a ni; khawvêla mi zawng zawng pawh hian min tichhuak thei lo vang. A! Chatuan! Chatuan! engtinge chatuana ka hrehawm tûr chu ka tih ang?" a ti a.

Tin, Hrilhfihtua chuan Kristiana hnênah chuan, "He mi hrehawmzia hi kumkhuaa i simkhur theih nân i rilruah vawng ang che," a ti a. Tin, Kristiana chuan, "A, hei, thil hlauhawm tak a nih hi, insum tûr te, invêng ngun tûr tein Pathianin min

tanpuì sela, he mi hrehawmzia hi ka theihngihl loh nân," a ti a. Tin, Hrilhsiahtua hnênah chuan, "Ka pu, ka kal a hun tawh lawm ni?" a ti a. Hrilhsiahtua chuan, "Awm ri h la, thil pakhat ka entir leh zet ang chia, tin, i kal dâwn nia," a ti a. Tin, Kristiana chu a bânah a kai a, pindan pakhat, mi tho hlim hlawl awmnaah hian a hruai lût a; chu mi chuan a puante a han sin chuan a khûr ta chiam mai a, Kristiana chuan, "He mi hi engtiziaa khûr ta chiam nge a nih le?" a ti a. Tin, Hrilhsiahtua chuan, "Amah kha zâwt rawh," a ti a. Tin, Kristianan a zawh hnu chuan a han sawi a. "Nizâna ka mumangah chuan vân khi a dur khup mai a, khawpuì te a ri a , kâwlte hlauhawm tak malin a lo phe zawr zawr mai a, chu chu ka hlau ta êm êm mai a. Tin, ka mumangah chuan, chung lam ka han en a, chhûm chu ni dang ang lo takin a kal ta vut vut mai a, chutah chuan tawtawrâwt ri hi a lo chhuak a. Tin, chhûm chungah chuan mi pakhat hi a thu a, vantirhkoh tam takin an hual a. An za chuan meialhah an awm a, vân pawh chu mei angin a alh a. Tin, aw pakhat hian, "Mitthite u, tho ula, rorelnaah lo kal rawh u," tin ka hria a. Chutichuan, lungpuite a lo keh a, thlante a inhawng a , a chhûnga mitthite an lo tho va. Thenkhatte chu an lâwm êm êm mai a, vân lam an en a; thenkhatte erawh chuan tlâng phênah bihrûkna an zawng ruai mai a. Tin, chhûm zinga thu mi pakhat chuan a lehkhabu han keuin ka hmu a; khawvêl hi amah han hnaih tûrin a tir a. Tin, a inkârah chuan rorêltu leh mi tâng, ro a rêl sak tûr inkâra thir pal inhungna awm angah hian meialh nasa tak a lo chhuak hlauh hlauh mai a. (Korinth 15:15,58; 1 Thess. 4:16; Juda 15 Joh. 5:28,29; 2 Thess. 1:8-10; Thup. 20:11,14; Isai 26:21 Mika 7:16,18; Ps. 5:4; 50:1-3; Mala. 3:2) Tin, chhûm chungah thu vêk chuan a vêngtute hnênah chuan, "Buh lem te, buh si te, a tawm zawng zawngte nêen la khâwm ula, meidilah paih rawh u," a ti a. (Matt. 3:12; 13:30; 24:30; Mala. 4:1) Chutichuan ka dinna klanga meiah chuan leilâwt a

rawn inhawng a, chutah chuan meiling te, meikhu nén nasa takin a lo chhuak a, a ri dur dur mai a. Tin, a sawitu pangngai vêk chuan, "Ka buhte chu a zêmah khung rawh u," (Luka 3:17) a han ti leh a. Tin, mi tam tak chu hruai chhohva chhûm zinga awm tain ka hmu a; kei erawh chu hnutchhiahin ka awm a (Thesss. 4:16; 17), Bihrûknate ka han zawng chiam thin a, ka hmu thei si lô va, chu mi chhûm zinga thu lah chuan ka chungah hlir a mit a nghat bawk si a; ka sualte ka hre chhuak a, ka chhia leh tha hriatna chuan kil tinah min hêk a, (Rom 2:14,15) tin, ka harh ta," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "A eng ber chuan nge chuti êma tihlau che?" a ti a. Tin, mi chuan, "E le, rorêlna ni chu lo thleng ta nîn ka hria a, ka la inpeih hauh si lo va, chu chuan min tihlau a ni. Tin, min tihlautu ber chu vantirhkohten mi thenkhat chu an hruai khâwm a, kei chu min lo hnutchhiah bik a, hremhmun kawngkhâr chu ka bul lekah chuan a lo inhawng reng bawk a, chu chu ka hlau ber a ni. Ka hriatna pawhin min tina êm êm bawk a ni. Rorêltu chuan ka chungah a mit a nghat a, chu chu a thinur mi entirna nîn ka ring bawk a ni," a ti a. Tin, Hrilhfiachtua chuan Kristiana hnênah chuan, "Hêng thil zawng zawng hi i ngaihtuah em?" a ti a. Ani chuan, "Ngaihtuah e, beiseina min siam a, min tihlau bawk a ni," a ti a.

Chutichuan Hrilhfiachtua chuan, "Hêng zawng zawng hi i kalna tûra thlamuantu leh hruaitu tûr chein i rilruah vawng reng ang che," a ti a. Chutichuan Kristiana chuan a puan a veng a, a kalna tûr lama kal tûr chuan a chhuak ta a. Tin, Kristiana hnênah chuan Hrilhfiachtua chuan, "Thlamuantu i hnênah a awm so vang a, chu khuah chuan a hruai thleng ang che," a ti a. Tichuan Kristiana chu a kal ta a. Hrilhfiachtua hnênah chuan, "Thil hmuh ngai loh thil vâng tak tangkai takte chu min hmuhtir a, i chungah ka lâwm êm êm e," a ti a.

BUNG 8

Tin, ka mumangah chuan Kristiana kalna tûr kawng chu a sir tawn hian bang lo awm zui mai hian ka hmu a, chu mi bang chu a hmingah Chhandamna an vuah a. (Isaia 26:1) Chu mi kawng chhovah chuan Kristiana chu a phurrit phur chung chuan a tlan vak mai a. Chutichuan Kristiana chu hmun chho tak a thlen hma loh chuan a tlân zêl a. Chu mi hmunah chuan Kraws hi a awm a, a hnua! deuhvah chuan thlân a awm a.

Chutichuan ka mumangah chuan Kristianan kraws kdang a thlen veleh chuan a phurrit chu a tla ta a. Thlân a thlen hma loh chuan a lum zêl a, thlânah chuan a lum lût a, chuta chin chu ka hmu leh ta rêng rêng lo. Chutichuan Kristiana chuan lâwm tak leh rilru hlim takin, "A lungngahhnain chawlhna min pe a, a thihna!n nunna min pe," a ti a. Tin, mak tlin rei fe chutah chuan a ding a; chutia kraws a hmuh mai avânga a phurrit a lum bo ta mai chu mak a ti êm êm mai a. Tin, kraws chu a en reng a, a tâwpah phe! chuan a mittuite pawh a tla ta hial mai a. (Zach. 12:10) Tin, chutia mittui tla chung a din reng lai chuan mi pathum êng zet zet hi an lo kal a, "I chungah thlamuanna thleng rawh se," tlin chibai an rawn bûk a. Tin, pakhat chuan, " I sualnate ngahdam!n awm rawh se," (Mk. 2:5) a ti a. Midang chuan a puan chhia chu a hlih sak a, puan dang a sintir a. (Zach. 3:4) Tin, pathumna chuan a chalah a chhinchhia!h a (Ephe. 1:13). Tin, lehkhabu chhinchhia!hna awm a pe a, chu chu a kal paha a en tûr leh vân kawngkhâra mite a pêk atân a pe baw!k a; tin, an kal leh ta a. Chutichuan Kristiana chu a lâwm avângin vaw! thum a zuang a, tin, hla sa chungin a kal ta a.

"Ka sual rit tak chu phur chungin,
He hmun hi ka lo thleng;
He hmun ka thlen hma hi chuan.
Bo lovin a awm reng.
Tûnah ka phur a bo ta hi,

Malsâwmna hlu a ni.
 Sual hrui min phuartu zawng zawng hi.
 A lo chat vek ta si.
 Min tuar saktu fakín awm rawh se,"
 tûh hi sa chungín a kal ta zêl a.

BUNG 9

Chutichuan ka mumangah chuan a kal ta zêlin ka hmu a, tin, kawngah mi an kea khaidiata hlin lo muhil dêr a va hmu a. Mi pakhatá hning chu Hretlemá a ni a, pakhat chu Thatchhiaa a ni a, pakhat erawh chu Uanga a ni a. Tin, Kristiana chuan chutia an mu chu a va hmuhin an mahni tiharh tûrin an hnênah chuan a va kal a, "Mi, lawng puan zar chhip chungá mu ang in ní e. (Prov. 23:34) In hnuaiah leilâwt a awm a. Harh ula, lo kal rawh u, hreh suh u, in khaidiatte pawh hi ka phelhpui ang che u; hetia in awm chuan, mi, sakeibaknei anga vak vâka chuan a rawn hmuh che u zawngín a man mai tûr che u a ni," (1 Pet 5:8) a ti a. Chu mi an hriat chuan amah chu an en a, hetiang hian an chhâng a, Hretlêma chuan, "Engmah hlauhawm ka hmu lo ve," a ti a. Tin, Uanga chuan, "Mi tin mahni thu thuín awm theuh tûr a ni," a ti a, a mu leh ta mai a. Chutichuan Kristiana chu a kal leh ta zêl a.

Tin, Kristiana chu chûng mitena a khawngaihna leh anmahni a va kaihtawha a thlâwna a puih duhnate an ngaih nêpziate chu ngaihtuahin a buai hle mai a. Tin, chutia a ngaihtuah buai lai tak chuan chu mi kawng zím tak bang vei lam pangah chuan mi pahni an lo lâwn liam a, amah chu an rawn pâwl a. Pakhat hming chu Dâna a ni a, pakhat chu Vervêka a ni a. Chutichuan a hnênah chuan an kal ve a, thukhawchângte an sawi za ta a.

Kristiana chuan, "Thiante u, Khawi a tanga lo kal nge in nih a, khawiahnge in kal dawn?" a ti a. Anni chuan, "Lolam rama piang kan ní a, Zion

tlângah Pathian fak tûrin kan kal dâwn a ni," an ti a. Kristiana chuan, "Engatinge kawng tawntirha kawngkhârah chuan in lo luh loh? 'Tupawh kawngkhâra lût lova, a danga lawn liam chu rûk hmang leh phil hmang an ni.' (Joh. 10:1) tih ziaak hi in chhiar ngai lo vem ni?" a ti a. Tin, Dâna leh Vervêka chuan, "Chu mi kawngkhâra kal chu miten a hla lutuk an ti a, chuvângin pumpelh an siam a, chutah chuan an kal thin a ni," an ti a. Kristiana chuan, "A nih leh chutianga tih chu kan kalna tûr Lal mithmuhiin sual leh a thinurna a ni lovang maw?" a ti a. Dâna leh Vervêka chuan amah chu intibuai duh harsa ting lo mai tûrin an hrilh a; chu chu an dân a ni a, kum sang ala tam zâwka mi tawh a ni tih an hrilh a.

Tin, Kristiana chuan, "A nih leh chu chu sawrkâr mi hnêna ka hrilhin a dik ang maw?" a ti a. Dâna leh Vervêka chuan "Chu dân chu kum sang tam tak a awm tawh a, chuvângin rorêltu hnênah pawh sawi mah ila dik an ti ang. Chu lo rêngah pawh kawnga kan awm tawh phawt chuan khawiahnge kan lo luh engnge pawl tawh ang? Kan luh tawh chuan kan lût a ni a; nang kawngkhâr ațanga lo lût pawh kawng lakah bawk i la awm a, keini banga lo lâwn liam pawh kawng lakah bawk kan la awm a, kan chan ala i chan engnge a that chuanna awm?" an ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Kei chu kan hotu thu angin ka kal a, nangni chu nangmahni thu thuin in kal a, kawng neitu Lal chuan rûk hmangah a chhiar tawh reng che u a ni. Chuvângin a tâwpah pawh chuan mi jhaa ngaih in nûn ka ring lo a ni. Ama kawhhmuh lohvin in lût a, a hmangaihna lovin nangmahni bawkin in chhuak leh ang," a ti a. Chu mi thu chu an chhâng mang lo va, mahni thu thua awm tûrin an tir mai a. Chutichuan mahni thu thu jheuhvin inbe mang lovin an kal ta a. Nakin deuhvah chuan Kristiana hnênah chuan, "Chûng dânte chu kan duh chuan nangmah ang bawkin kan ti ve thei a ni. Kan ala i danglam vak bikna i kawr hâk chauh lo kha chu kan

hre lo ve; kha pawh kha ruaka i awm i zahthup nân i vêngten an pêk che niin kan ring e," an ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Kawng taka in lo luh loh chuan dân thiltih maîn chhanhim in ni lo vang. (Gal. 2:16) He mi ka kawr hi ka kalna tûr Lal min pêk a ni, ruaka ka awm mawi lo leh zah thup nân; keîin a mi khawngaihziâ chhinchhiâh nân ka la a ni; hmanah chuan puan chhiâ mai lo chu engmah ka nei lo va. Chu chang lovah pawh ka kal pahin keimâhin ka inthuah chawp thin a ni. Ka rilruin, 'Matheillovin chu mi khawpui kawngkhâr ka thlen hun chuan a kawr min pêk ka hâk achin chu, chu mi Lal chuan min lo lâwmîn ka ring,' ka ti thin a ni. Tin, thil dang ka chala awm pawh hi in hmu lo a ni âwm e; he mi hi ka Lalpa duh tak chuan ka phur a tiâk lai khan a dah a ni. Chu lo pawh chu thil dang ka la hrilh leh zêl ang che u, kalkawnga min thlamuantu atân leh ka chhiar tûrin lehkhâbu chhinchhiâh awm sa diâm min pe bawk a ni. Tin, kawngkhâr ka thlen hunah chu lehkhâbu chu pe tûrin min hrilh bawk a ni. Chu mi hnuah ka kal lehna tûr pawh ka hria ang. Chu chu nangni tân pawh a mamawh a ni. Nîmahsela, kawngkhârah in lo kal si lo," a ti a. Chûng thute chu engmahin an chhâng lo; an inen a, an nui mai mai a. Tin, an valin kal tain ka hmu a, Kristiana chu hma lamah tumah be lovin a kal a. Tin, a lehkhâbu mi êng tak takten an pêk kha a chhiar fo va, chu chuan a tiharh thin a.

BUNG 10

Tin, an za chuan an kal zêl a, tiâng bul an va thleng a; chutah chuan lui a awm a. Tin, chutah vêk chuan kawng pahniâ kawngkhâr aţanga lo chhuak ni lo a awm bawk a; pakhat chu tiang bul vei lam pangah chuan a pêng a, pakhat chu ding lam pangah a pêng a. Kawng zim erawh chu tiângah chuan ngil takin a chho va, chu mi tiâng hming chu Chho a ni a. Tin, Kristiana

chu luih chuan a va kal a, (Isaia 49:10) intiharh tûrin tui chu a va in a; tin, tlâng a lawn chu a tum ta a.

Tin, mi dang pahnihte pawh chu tlâng bulah chuan an lo kal ve a, tlâng a kawng chu a chhoh êm avângin an zawh peih ta lo va. Tin, an rilruin chu tlâng bula kawng pahni awm chuan tlâng leh lam pangah Kristiana kalna kawng nên chuan inpawh leh malin an rin avângin chu mi kawng chu zawh an tum ta a. Chu mi kawng pakhat hmîng chu Hlahhawm a ni a, pakhat chu Boralna a ni, Chutichuan pakhat chuan Hlahhawm kawng lam chu a zawh a, chu mi kawng chuan ramhnualah a hruai lût ta a. Tin, pakhat erawh chuan boralna kawng lam a zawh a, chu chuan phûl zau tak tlâng a thima thim bur malah a hruai lût a, chutah chuan a tlu a, a tho leh ta rêng rêng lo.

Tin, Kristiana tlâng a lawn chho chu ka en reng a, a kawng a that loh êm avângin a tlu a tlu mai a. Tin, kawng chanve laiah chuan chawlhna in nuam tak, chumi tlâng Lal chuan mi vetvâk chaute chawlh nân a siam hi a awm a. Kristiana chu chu hmun a han thlen chuan a chawl a; tin, a lehkhabu a phawrh a, intithlamuang tûrin a chhiar a. Tin, kraws bula a awm laia kawr an pêk kha a han en leh a, chu chuan amah a tilâwm a.

Tin, chutia a awm chu a naknah chuan a mut a lo chhuak ta a, a muhil dêr mai a; thim thelh thelh thlengin a muhil ta a. Tin, a muthilh lai chuan a hnênah mi pakhat a lo kal a, a va tiharh a, "Thatchhepa, fanghmîr hnênah kal la, an chêtzia en la sing rawh," (Prov. 6:6) a va ti a. Chu veleh chuan Kristiana chu a harh a; a tho thual a, kal tûr chuan a chhuak leh ta a; tlâng chhip a thlen hmâ loh chuan a kal ta zêl a.

BUNG 11

Tin, tlâng chhip a han thlen chuan mi pahni hi a lama lo tlânin a hmu a. Pakhat hmîng chu Dawizepa

a ni a, pakhat chu Ringhlela a ni, Kristiana chuan an hnenah, "Pute u, eng in ti nge ni le? Kawng ni lovah in kal alawm," a ti a. Dawizepa chuan, "Zion tlânga kal tûr kan ni a, kan kal thui deuh deuhva, hlauhawm kan tâwk tam ta telh telh a, chuvângin kan kir leh dâwn a ni," a ti a, a chhang a. Tin, Ringhlela chuan, "A ni tak asin maw le, kan hma lawkah pawh sakeibaknei pahni an awm reng a, an muhil nge an meng tih zawng kan hre lo. Kan va thlen chuan min lo pawt sawm mai ang tih kan ring lo thei lo a ni," a ti ve bawk a. Tin, Kristiana chuan, 'Min tihlau ve e a! nimahssela ka himna tûrin khawlahnge ka tlan chuan ang? Ka khaw lamah lah kir leh dâwn ila, mei leh kâtin a sur dâwn si a, chutah chuan ka boral tho awm si a, Vân ram chu ka thlen theih chuan ka him ngei ngei ang tih ka ring a ni; chuvângin kal ka tum hrâm hrâm ang. Kir leh zawng thihna ngawt lo zawng engmah a ni lo va, kal zêl erawh chu thih hlau chung a chatuan nun neihna a ni," a ti a. Chutichuan Dawizepa leh Ringhlela chu tlâng ata chu an chhuk a, Kristiana erawh chu a kal ta zêl a.

Nimahsela, chu mite thusawi chu a han ngaihtuah leh a, lehkhabu chu a han chhlar dâwn a, a inthlamuan theih nân a han zawng a. A han indap vêl a, nimahsela, a lo awm ta hauh lo mai a. Chutichuan kristiana chu a mangang ta êm êm mai a, a tihngaihna rêng a hre lo va. Chu lehkhabu chu a inthlamuanna ber leh vân ram a thlen hun pawha a luh theihna tûr ber a ni si a. A tâwpah chuan tlâng panga a mutte kha a han ngaihtuah chhuak leh a; chutichuan Pathian hnênah a âtnate chu ngaihdam a dil a, a zawng tûr chuan a kir leh ta a. Chutia a kir leh ta chu a lungngaihna chu tuinnge tîreh zo vang le? A chângin a tap a, a chângin a khur a; a chângin chutia chu in chawlhna chauhva an sak ni si, chuta a lo muhil ta mai chu â a inti êm êm mai a; chuvângin amah leh amah a han inhau rih thin a. Chutichuan a lehkhabu hloh chu hmuh leh hrâm tumin fimkhur

takin a zawng leh ta a. A hmuh leh hlahu chuan kalkawnga a inthlamuanna ber tûr a ni dâwn si a. A muthilh na hmun chu a va hmu leh a, a hmuh vele chuan chuta a lo muthilh avânga chu mi hmun thlenga a kir lehna chu a han ngaihtuah a, a lungngaihna chu a lo nasa lehzuâl a. Chutichuan lungngai tak chung chuan a kal ta a. (Thup. 2:4, 1 Thess. 5:6-8) "Aw, ka va rethei tak em! Chhûna ka han muhil kher chu aw! He tlâng Lalin he in, chawlh nâna a siamah hian a chawlh mai maia han chaw chu ni ta îla, ka harh vâng ang a, tha takin ka kal thei zâwk tûr a ni a. Ka va hah thlâwn tehlu em! Hetiang baw hian Israel-ho chungah khan a lo thleng a, an sual avângin tuipei Sen lamah chuan hrui kir lehin an awm a, muhil lova lâwm taka ka zawh tûr kha lungngai takin ka zawh dâwn ta a nih hi. Kal zêl chu ni îla ka va thleng thui tawh dâwn em! Vaw khat chauh kalna tûrah vaw thum ka kal dâwn ta a nih hi. Tûnah chuan mi thima awm ang ka ni ta, khua lah a thim lek lek tawh si a. Aw, lo muhil hlahu lo îla aw" a ti a.

Tin, a chawlhna hmun chu a va thleng a, chutah chuan a han thu a, a tap ta a. Chutia lungngai taka a tha lai chuan a thutna hnuai chu a han en a, chutah chuan a lehkhabu chu a han hmu a; a hmuh vele chuan rang takin khur chungin a la a, lâwm takin a pawm ta hle hle mai a. A lehkhabu a hmuh leh avânga a lawmzia chu tunge sawfiah thei awm ang le? Chu lehkhabu avâng chuan a awmna tûr chu a thleng thei dâwn a ni si a. Chutichuan a la a, Pathian hnênah a hmuhtir leh avângin lâwm thu a sawi a; tin, lâwm taka mittui tla chungin a kal ta a. Rang takin tlâng chu a lawn chhuak leh ta a. Nimahsela, tlâng a lawn chhuah hma lawk chuan ni a tla ta a; chu chuan muthilh hun lo taka a lo muthilh âthlâkzia chu a

hriat chhuahtir leh a, a lungngai leh ta hle mai a. "Ka muthilh avâng chauhvîn thimah ka kal dâwn a nih hi! Thim zingah ramsa hlauhawm tak hrâmte hriain ka kal dâwn ta zuk nia le." a tia a. Tin, Dawihzepa leh Ringhlelan sakeibaknei an hmuh an hlauhziâ thu an sawite kha a hre chhuak leh a. Tin, a rilruin, "Hêng sate hian thim zingah englo an chang a ni si a, thim zingah anmahni ka tawn fuh hlauh chuan engtin tak chuan ti ang i maw aw?" ti chungin a kal ta zêl a. (Thup. 3:2; I Thess, 5:7,8) Nimahsela chutia lungngai tak chung a kal lai chuan a han dak chhuak a, a hma lamah chuan lai in ropui tak a hmu ta a, a hming chu Mawi a ni a, kawng sirah hian a awm a.

BUNG 12

Chutichuan ka mumangah chuan hmanmawh takin chu mi lamah chuan a riak thei mial dah law maw tiin a kal ta a. Thui a la kal hman lo va, chutih lai chuan kawthlêr zim takah hian a han lût a, chuta tang chuan kawngkhâr vêngtu riahna chu fîng khat emaw hu a ni a. Tin, chu mi kawng zim taka a kal lai chuan a hmaah chuan sakeibaknei pahni a hmu a. A rilruin, "Tûnah chuan Dawizepa leh Ringhlela tikirtu hlauhawm chu ka hmu ta zuk nia le," a ti a. Sakeibaknei chu khaidiata thlun an ni a, nimahsela Kristiana chuan khaidiat chu a hmu lo. Chutichuan a hlau ta êm êm mai a, kir ve leh mai a rilruk deuh va. Nimahsela kawngkhâr vêngtu Inringa chuan Kristiana kir leh tuma a dîng chu a han hmuhin a hnênah, "I chak lo êm êm em ni? (Mk. 4:40) Sakeibaknei kha hlau suh, khaidiata thlun anih kha, mi rinna nei lo fiah nân an dah a nih kha; kawng lai takah kal rawh, engmah an tih lo vang che," a han ti a.

Chutichuan ka mumangah chuan Kristiana chu hlauva khur chungin kawngkhâr vêngtu sawi ang

chuan a kal a, sakeibaknei rûmte chu a hria a, nimahsela engmah an tih lo. Chutichuan a kut a beng a, kawngkhâr vêngtu awmna a thlen hma loh chuan a kal zêl a. Tin, kawngkhâr vêngtu hnênah chuan, "Ka pu, hei eng in nge ni? Zân inah hetah hian ka riak thei ang em?" a ti a. Tin, kawngkhâr vêngtu chuan khawia awm nge anih leh khawiah nge a kal dâwn tih te a zâwt a. Tin, Kristiana chuan, "Boralna khua aţanga lo kal ka ni a. Zion tlângah ka kal dâwn a ni; nimahsela hei tûnah khua a thim dâwn ta si a, ka theih chuan zâninah hetah riah ka duh a ni," a ti a. Kawngkhâr vêngtu chuan, "Tunge i hming?" a ti a. "Tûna ka hming chu Kristiana a ni a, a tirah erawh chuan Ngilneilova ka ni, Pathianin Sema hnênah awm tûra a ruat Japheta thlah ka ni," a ti a. (Gen. 9:27)

'Engtiziala heti êma tlai nge i nih le? Hei ni lah chu a tla a ni tawh si a," a ti a. Kristiana chuan, "Lo thleng hma tûr hi zawng ka ni zet a, nimahsela tlâng panga inah khan ka han muhil hlah va, chuvâng chu a ni. Chuti ni suh sela hma taka lo thleng tûr ka ni. Tin, ka muthilhnaah chuan lehkhabu ka hloh va, chu mi keng lo chuan tlâng chhip ka lawn chhuak tawh zet a, han chhiar ka tum a, ka hmu ta hauh lo mai a, lungngai takin ka mutna lam chu zawng tûrin ka pan leh ta a, chutah chuan ka zuk hmu a; tin ka lo kal leh ta zêl a ni," a ti a.

Kawngkhâr vêngtu chuan, "Aw le, nula pakhat ka han ko chhuak ang a, rem a tih chuan he mi in dân angin a hnênah a hruai lût ang che," a ti a. Chutichuan Inringa chuan dâr a han vua a; tin, chu mi dâr ri hria chuan nula pakhat hmel tha tak hi a lo chhuak a, a hming chu Fimkhurthiami a ni. "Engatanng mi koh?" a ti a, arawn zâwt a. Kawngkhar vêngtu chuan. "He mi hi Boralna khua aţangin Zion tlângah kal tûrin a lo kal a, nimahsela a lo chauvin a lo khawthim ta a, zâninah hetah hian riah min dil a ni.

Chutichuan he mi in dân anga i remtih apianga i tih tûrin ka hrilh a ni," a ti a.

Chutichuan nula chuan khawia mi nge anih leh khawiahnge a nih dân tih te a han zâwt a; tin, ani chuan a hrilh a. Tin, engtinngge kawng chu a rawn hmuh tih te a zâwt bawk a, Kristiana chuan a hrilh zel a. Kawngah eng engte nge a hmuh a, a rawn tawh hlawmte a zâwt leh a, ani chuan, "Ka hmîng chu Kristiana a ni a, he mi inah hian zâninah riak thei îla ka ti hle mai a. He mi hmun hi vân ram zawngtute chawlhna tûra Lalpau a siam a ni tih ka hre si a," a ti a. Chutichuan nula chu a nui ta a, nîmahsela a mittui chu a tla a. Tin, nakinah chuan, "Ka chhûngte dang pahnih emaw pathum emaw ka han ko leh rih ang e," a ti a. Chutichuan in chhûngah chuan a han tlan lût a, Fimkhuri leh Ngaihsaki leh Hmangaihi a han ko chhuak a. Chu mite chuan thu khawchâng an sawi hnu chuan in chhûngah an hnênah an hruai lût ve ta a. "Kawngkhâr bulah chuan mi tam takin an lo hmuak a, "Lo lût rawh, Lalpa duhsak mi, he mi in hi Lalpa chuan vân ram zawng mite lâwm taka an awm nân a siam a ni," an lo ti a. Tin, chaw ei an peih hma chuan in tûrte an pe a. Thenkhatte chuan thu khawchâng sawipui a rem lai tak a nih avângin thu khermei tak takte sawi pui an tum a. Chutichuan Ngaihsaki te. Fimkhuri te, Hmangaihite chu sawipuitu atân an ruat a.

Ngaihsaki chuan, "Thian duh tak Kristian, zânina kan ina i riak hi kan lâwm êm êm a, chutichuan i lo kalna kawnga i thil han tawh chanchinte min hrilh la, ka lâwm hle ang," a ti a. Kristiana chuan, "Hrilh tuk e a, in mi khawngaihna avâng hian ka lawm em êm mai a ni," a ti a. Ngaihsaki chuan, "A tirin enginngge hetiang miah hian awmtir che?" a ti a. "Kan ram ata thil ri hlauhawm tak ka hriat avângin ka chhuak a, chuta ka awm reng chuan boral ngei dân hian ka inhre si a," Kristiana chuan a ti a. Tin, Ngaihsaki chuan, "A nih lohleh in ram atang chuan

eng tiziain nge he mi kawng lam kher hi i rawn pan?" a ti leh a. Ani chuan, "Hei hi Pathian thiltih a ni; boral hlau taka ka awm lai chuan khawia kal tûr nge tih rêng rêng ka hre hauh lo mai a, chutichuan hlauva ka khurh lai chuan mi pakhat ka hnênah a lo kal a, a hmîng chu Pathianthuhritua, a ni a. Chu mi chuan kawng min kawhmmuh a, chuti ni suh sela he mi in ka lo thleng hauh lo vang," a ti a.

Ngaihsaki chuan, "A nih loh leh Hrilhsiahtua in lamah i lo kal lo vem ni?" a ti a. Kristiana chuan, "Kal e, chutah chuan ka dam chhûnga ka hriat reng tûrte pawh ka hmu nghê nghê asin; hêng pathumte hi an ni bik a ni:

"Sentanan mihring a thlêm pawha Krista khawngaihna thil tih awm reng te. Pathian hmangaihna beisei hauh lova mihring sualzia te, tin min rorêlna lo thleng a mumanga a hmuhte a ni" a ti a.

Tin, Ngaihsaki chuan, "A mumang a sawi chu i hria elo?" a ti a. Ani chuan, "Hria e, hlauh pawh hlauhawm tak a ni, a sawi lai phei chuan ka rilru a tina hle a ni, mahse chu mi a sawi ka lo hre fa chu ka lawm êm êm a ni," a ti a.

Ngaihsaki chuan, "Chu zawng chu em ni Hrilhsiahtua inah chuan i hmuh?" a ti a. "Ni lo, lai in ropui tak pawh min entir a, chu mi chhûnga mi awmte chuan rangkachak puan an sinte min entir a: mi huaisen tak pakhat a lo kal a, thir kawr ha, mi lo lût tûr dang tute a tawn tlangziate ka hmu a; tin, an luhtir a, chatuana nunna an chântir tâkziate pawh ka hmu bayk. Chûng thilte chuan ka rilru a tilawm êm êm mai a. Hla tak kal tur ka ni tih chu inhre suh ila, chu mi tha tak hnênah chuan kum khat lai pawh cham ka duh a ni," a ti a.

Tin, Ngaihsaki chuan, "Kawngah eng dang nge i la hmuh?" a ti a, a zâwt leh a. Tin, Kristiana chuan, "Thui lo tê ka kal laiin mi pakhat thinga thisen chhuaka inkhaiin ka hmu a, chu mi ka hmuh veleh

chuan ka hnungzâng ata ka phurrit a lum bo va. Chu mi hma chuan rit tak phura awm thin hi ka ni a. nimahsela chutah chuan a lo tla ta mai a ni. Tun hmam chutiang thilte chu ka hmuh ngai loh avângin mak ka ti êm êm mai a ni. Tin, chutia chunglam ena ka din reng lai chuan, mi pathum êng tak tak mai hi ka hnênah an lo kal a; pakhat chuan ka sualte chu ngaihdam a ni tawh tih min hrilh a; tin, pakhat chuan ka puan a hlíp a, he mi kawr mawí tak hi min hâktir a; tin, pakhat chuan ka chalah chhinchhiaha min pe a, lehkhabu pawh min pe bawk a ni," a ti a.

Tin, Ngaihsaki chuan, "Chûng lo pawh chu thil dang i la hmu a ni lawm ni?" a ti a. Tin, Kristiana chuan, "Chûng ka hrilha che chu a thate an ni a, thildangte pawh ka hmu a, chûng chu hêngte hi an ni:—

"Mi pathum an hming Hretlêma te, Thatchhiaa te, Uanga te, thir khaidiat bunin ka lo kalna kawngah chuan an muhil ka hmu a, anmahni chu ka tihharh theih i ring em? Dâna leh Verveka bangah lo lawn liamin Zion tlânga lo kal tûr angin ka hmu bawk a; nimahsela anni ho zawng kawng an bo tathuai a, ka hrilh ka hrilh pawhin an awl duh tawp lo mai. Tin, a tawp berah chuan he mi tlânga harsa taka lo lâwn tûr leh, sakeibaknei tawn tûr ka rawn hmu ta a; he mi, mi tha tak kawngkhâr vêngtu hi kawngkhâr bulah chuan lo awm phei suh sela chuan ka kir leh pawh awl a ni. Nimahsela tûna heta ka lo thlen tâk avâng leh nangnin min lo lawm avâng hian Pathian hnênah lâwm thu ka sawi a ni," a ti a.

Tin, Fimkhuri chuan thu tlem zawh leh chhâna hriat a duh ve bawk a; chutichuan a hnênah, "A châng châng talin i lo kalna ram chu i ngaihtuah ngai lo maw?" a ti a. Tin, Kristiana chuan, "Ngaihtuah bawk thin e, nimahsela ka ngaihtuahin zahthlâk leh huatthlala tak niin ka hria a ni. Ka lo kalna rama kir leh ka duh phawt chuan kir lehna hun chu a tam alawm; nimahsela chuta kir leh ai chuan ram tha

zâwka awm ka duh a ni; chu chu vân ram a ni," a ti a. (Heb. 11:15,16) "Hman lai thute i ngaihtuah ngai lo maw?" Fimkhuri chuan a ti a. Kristiana chuan, "Ngaihtuah thin e. nimahsela chu mi tih chu ka duh lo êm êm mai a ni. Taksa thu ngaihtuahna, ka thiante leh keimah pawh ka lâwmna ber thinte lek pheih chu ka duh lo lehzual a ni. Chúng thil zawng zawngte chu ka lungngaihna an lo chang zo ta vek mai. Ka duh ber thil hi thlang thei dâwn ni ila chutiang thil chu ngaihtuah tawh hauh lo tûrin awm theih ka thlang ang. Thil tha bera ka rin pawh a tha lo ber a ni leh mai si thin," a ti a. (Rom 7:15,21)

"A chângin chúng ang thilte chu bo tawh ang leh, a chângin i buaina thin nîn i hre ngai em?" Fimkhuri chuan a ti a.

Kristiana chuan, "Hre thin e, nimahsela, chu zawng khât tak a ni: chutiang chu ka tân hun lâwmawm a ni," a ti a.

Tin, Fimkhuri chuan, "Engtiziain nge a bo tawh ni anga i hriatna chu i hria em?" a ti a.

"Hria e, kraws chungka ka thil hmuh chu ka ngaihtuah châng apiang leh, kawr mawi tak hi ka en chângte apiang leh ka lehkhabu hi ka en châng leh, ka kalna tûr ka ngaihtuah châng apiangin chutiang chuan awmin ka inhre thin a ni," a ti a.

"Eng berin nge Zion tiângka kal chaktir che!" tlin Fimkhuri chuan a zâwt leh a.

Kristiana chuan, "E le, hmâna kraws chungka thia kha nunga hmuh ka beisei a; tin, tûna ka chungka thil awm mi tilawm lotu zawng zawngte hi chutah chuan a bo theih ka beisei bawka a; tin, chutah chuan Thihna a awm tawh lo," (Isa. 28:8; Thup. 21:4) an ti bawka a. Tin, chutah chuan thian tha tak takte ka nei anga. Ka phurrit tak min tih bô sak avâng hian Amah chu ka hmangaih a ni. Chu mi ka chungka thil awmte chu ka ning tawh hle si a. Chu mi ka thlen hun chuan ka thi thei tawh lovang a. Thianghlîm, Thianghlîm,

Thianghlím, 'tía aute nên chuan chatuanín kan chêng za tawh ang", a ti a.

Tín, Hmangaihi chuan, "Chhûngte i nei em?" a ti a. a zâwt a. Kristiana chuan, "Nupui ka nei tawh a, fa pawh tē tē chu pali ka nei," a ti a.

Tín, Hmangaihi chuan, "Engatinge i rawn hruai ve hlawm loh?" a ti a. Chutihchuan Kristiana chu a tap ta a. A hnênah, "Aw, duh ve ni sela lâwm takín ka rawn hruai tûr! Nimahsela ka hnêna kal ve chu an duh thuai lo mai a ni," a ti a.

Hmangaihi chuan, "An hnênah chuan, nakina an tân a hlauhawmzia leh chutia awm mai chu thil hlauhawm tak a nihzia i hrilh lawm ni?" a ti a. Tín, Kristiana chuan, "Hrilh e a, kan khaw boral tûr thu Pathianín min hrilhte pawh ka hrilh a, nimahsela mi âah min ruat a, ka thu chu an awi duh awzâwng lo mai", a ti a. (Gen. 19:14)

Tín, Hmangaihi chuan, "I thu sawite chu malsâwm tûrín Pathian hnênah i tawngtai ngai em?" a ti a. Aní chuan, "Tawngtai ngai e, thahnemngai takín ka tawngtai thin a ni. Ka nupui leh ka fate chu ka tân chuan an hlu êm êm mai si a," a ti a.

Hmangaihi chuan, "A nih leh i lungngaihna leh boral i hlauhate chu i hrilh ngai em? Chu boralna chu i tân chuan a lang fiah hle a ni lawm ni?" a ti a. Kristiana chuan, "Hrilh e a, vawí tam tak ka hrilh a ni. Anmahni pawhín chûng chu ka hmêlah pawh an hmu thei ang chu. Ka mîtui tlate an hmu a, kan chung a rorêna lo thleng tûr hlauva ka khûrte pawh an hmu bawk a; chuti pawhín ka hnêna lo kal chu an nuam chuang lo tawp mai a ni," a ti a.

"A nih leh an lokal duh lohna chhante chu i hria em maw le?" Hmangaihi chuan a ti a. Kristiana chuan, "Ka nupui zawngín he mi khawvêl hi a thlahlel a ni, ka fate erawh chuan nulat tlangval lai lâwmna leh nawmna hi an thlahlel a ni ber e, chuwâng chuan keimah malín tí hían ka vâk ka vâk ta mai a nih hí," a ti a.

Hmangaihi chuan, "I awm dân leh i nungchangtein anmahni' chu hruai i tum ngai rêng em?" a ti a. Ani chuan, "Ka nungchangte zawngin ka thei lo a ni: keimah ngel pawh vawi tam tak ka hlawhchham a ni si a, mite pawhin thu sawi leh inhnialin mi a ti tha thin an tih ka hria a. Tin, keimah anga an awm nân fimkhur takin ka awm bawh thin a, chûngte pawh chu, a ti kher kher lutuk, min ti zêl a, chûvâng chuan ka insûm a; ka chung a thil an hmuhin a dâl a nih chuan, Pathian leh kan vêngte chung a ka thil tihsual a ni ber ang," a ti a.

Tin, Hmangaihi chuan, "A ni tak e, Kaina pawhin a thil tihsual avângin a nau thiltih fel a hua a. (I Joh. 3:12) Chutichuan nang pawh i nupui leh i faten he mi avânga an huat che chuan that an duh loh an tilang mai a ni a, an lakah chuan i thianga a ni," a ti a. (Ezek. 3:19)

Chutichuan ka mumangah chuan chaw ei an peih hma loh chuan an titi reng a. Tin, chaw ei chu an han peih chuan ei tûrin an thu khawm ta a. An ei tûrte chu sa thau tak takte leh thil dang tuihnai tak takte a ni hlawm a. An chaw ei chhûng chuan Lalpa chanchin hlir an sawi a. A thiltih chanchin te, a thiltihte chu eng vânga ti nge a nih te, eng vânga chûng inte chu sa nge a nihte hlir an sawi a. Tin, an thusawi hmangah chuan hei hi a lang, "Isua chu sipai huaisen tak, ropui takah a tang tawh a, thihna chung a thu neitu nêh pawh an indo va, a that a. (Heb. 2:14,15). Chûvâng chuan ka hmangaih a ni," ti tlâng theuhvin an lang.

Tin, Kristiana chuan, "Chûng zawng zawng chu thisen tam tak chârûn a tuar a ni a, ama rama mite a hmangaih avângin nîn ka ring e," a ti a. Tin, chûng lo pawh chu chu mi inah chuan Kraws-a a thih hnua ama kê ngel biate pawh an awm a. Chûngte chuan, "Ani chuan tupawh vânram zawng miretheite chu a hmangaih êm êm thin a, chhak leh thlangah pawh amah ang rêng rêng an awm lo vang" an ti a ni. Tin, an thu sawite chu tihsiah lehzuai nân hêngghi an sawi a.

"Mi retheite hnêna thil a tih theih nân a ropulna zawng zawng a hlíp a, 'Zion tlângah keimah mailin awm ka duh lo,' a ti e," an ti bawk a. Tin, chu chang pawh ni lovin. "Mi kut dawh rethei tam takte pawh Lal faahte a siam a ni," an ti bawk a (Samu. 2:8; Sam 113:7).

Chutichuan zân reh thlengin an ti ti hova, tin, Lalpa hnênah an inkawltira, an mu ta a. Tin, vân ram zawngtua chu pindan chungnungah an muttir a, a tukverh chu ni chhuak chhawng zawng takin a inhawng a. Chu pindan hming chu Muanna a ni. Chutah chuan khua a var hma loh chuan a mu ta a.

Tin, a tûk zingah chuan an za chuan an tho vek a, thukhawchâng an sawi leh ta a. Tin, chu mi hnuaah chuan chu mi in ropulzia chu entir an duh a; chu mi entir hma loh chuan a kal an awi lo va. A hmasa berin lehkhabu awmna pindanah an hruai a, chutah chuan hman laia thu ropui tak zlak an entir a; chu miah chuan chu mi tlâng lai thlah hming chu a chuang a; a thiltihte leh mi a chhandamte tam tak an chuang bawk a. Tin, chûng mite awmna tûra hmun chhe thei lo leh ral thei lo a siamziatê pawh an zlak bawk a.

Tin, chu mi zawhah chuan a chhihhlawh thenkhat thiltih that te, an ram ngam te, an thiltih fel te, thutiam an hmuh leh sakelbakneiin a seh duh loh te, mi chak lote mi chak an lo nihna te, indonaa an huaiziate leh sipai pawl tam tak an um boziate a hnênah chuan an chhiar a (Heb, 11:33-34).

Tin, chu mi in chanchin zlakna bu dang an chhiar leh a, chutah chuan an Lalpain tupawhin tun hmain lo kalh fo thin tawh mahsela, a lo lawm duh fo thinzia thu a chuang a. Chutah chuan thil dang hming thang tak tak chanchinte a awm bawk a, chûngte pawh chu Kristiana chuan a en vek hlawn a. Chûngte chu hêngte hi an ni:- Hman lai thil leh tun lai thil te, thu sawi lăwkte leh a lo hlawnhlanna te, vân ram zawng mite tân thlamuanna tûrte a ni.

Tin, a tûkah chuan ralthuam awmna pindana an hruai a, chutah chuan vãn ram zawng mite hnênah Lalpail a pêk bung raw tînrêng ngûnhnâm te, âwmphaw te, thir lukhum te, phaw te, pheikhawk chhe thei lote a awm a. Chutah chuan chutiang thuam chu a hmang tûr leh Lalpa rawngbawl tûrin mihring te vâna arsi zâtin tam mah sela, an hman khawp chu a awm rêng rêng a ni.

Tin, a chhihhlawhten thil mak tak an tihna khâwl an entir leh a. Mosia tiang te, Joel-an Sisera a tihhlumna tuboh leh thir kilhna te, Gideonan Midian sipaiho a ãm bona bêl leh khawnvâr leh tawtawrâwt an entir a. Tin, Samgaran mi zaruk a chhunhlumna fei te, Samson-an mi tam tak a vuak hlumna sabengtung khaberuhte kha an entir a. Chu lo pawh chu Davidan Goliatha a vawmhlumna lung leh virvawm leh, an Lalpail misualte a rorêlna nia a chhunhlumna tûr pawh an entir a. Tin, chûng lo pawh chu thildang ropui tak tak an entir a, chûngte chuan Kristiana chu a tilawm êm êm mai a. Chûng zawhah chuan an châwl ta a.

Tin, a tûkah chuan kal leh zêl tûrin a inbuatsaih a, nimahsela anni chuan châm leh tûrin an ngên a. "Khua a thian chuan Tlângnuam kan entir ang che; chu miah chuan i kalna tûr chu a hnaï tawh a, i tân thlamuanna pawh a ni bawh ang," an ti a. Chutichuan châm chu a remti a, a châm leh ta rih a. Tin, khua a lo vâv chuan in chungah an lâwnpui a, chhim lam an thlirtir a. Tin, a han thlir chuan hla takah hian thingtlâng ram nuam tak a han hmu a. Chutah chuan thing mawi tak tak leh pangpâr mawi tak tak te, thei chi tînrêngte leh lui mawi tak takte luangin a hmu a. (Iss. 32:16,17): Chu mi ram hmîng chu a han zâwta Anni chuan, "Immanuela ram a nih saw, hemi tlâng ang bawh hian vãn ram zawngtute tân chuan, a lâw a ni; i va thlen hun chuan chuta berâm vêngtuten an lo kawhhmuh ang chia, vãnram kawngkhâr chu i hmu thei ang," an ti a.

Tin, Kristiana chuan kakchu a tum ta a, arni pawh chuan an rem ti a. Nimahsela a hnênah chuan, "I kal hmam ralthuam awmna pindanah khan i va kal leh rih ang," an ti a. Chutichuan an va kal leh ta rih a. Chutichuan Kristiana chu a pumin ralthuam chuan an thuam ta a, kawngah min an lo tina thei dah ang e, tih an hlauhthawn sak a. Thir kawrite an haktira, tin, a thiante nên chuan kawngkhâr lamah chuan an kal ta a. Kawngkhâr vêngtu chu Kristiana chuan vân ram zawng mi a hmuh leh hmuh loh a zâwt a. Ani chuan, "Hmu e," a ti a. Kristian chuan, "Tunge a nih i hria em?" a ti a. Ani chuan, "A hming ka zâwt a, 'Rinawma ka ni,' a ti" a ti a. Tin, Kristiana chuan, "Aw, amah pawh ka hria asin le! ka awmna khuaa mi a ni a, ka pianna khu a tângin a lo kal a nih chu, eng chen nge kal tawhin i rin?" a ti a. Kawngkhâr vêngtu chuan. "Tlâng a lawn liam tawh ang," a ti a. Tin, Kristiana chuan, "Aw le, Kawngkhâr vêngtu, Pathian i hnênah awm sela, ka chung a thatna avâng hian i chungah malsâwmna thlentir bawh rawh se," a ti a, a kal ta a. Fimkhurthiami te, Ngaihsaki te, Hmangaihi te, Fimkhurite chuan kawngkhâr bul thlengin an zui zêl a. Chutichuan tlâng bul an thlen hma loh chuan thukhaw châng an sawi zêl a. Kristiana chuan, "Lo chhoh lama a har ang bawkin a chhuk lam pawh hlauhawmin ka hria e," a ti a. Tin, Fimkhuri chuan, "Hlauhawm e a, nangni ang tân hian he mi Zahna Kâwn hi thu lova thlen a harsa hle asin, chuvângin alawm hêng thleng thlenga kan zui che ni," a ti a. Chutichuan fimkhur takin a kal chhuak ta a; chutichung pawh chuan vawî hnih emaw, vawî thum emaw lai chu a thu a.

BUNG 13

Chutichuan ka mumangah chuan Kristiana chu a thian tha tak takte chuan chhang leh grêp tui

saldawium khat nên; grêp ro bawr khat nên an pe a, tin, an kalsan ta a.

Nimahsela Zahna Kâwna kal chu Kristiana tân chuan a harsa êm êm mai a. Thui lo tê a va kal a, ramhuai bawlhhlawh tak amah tâwk tûra lo kal a hmu a, a hming chu Setana a ni. Chu chu Kristiana chuan a hlau tan ta deuh va, a rilruin, "Kir leh tûr nge ni ang, kal zêl tûr aw," tîn a inhniat ta deuh va. Nimahsela a han ngaihtuah a, a hnungzâng lamah chuan thirkawr a ha lo tih a inhre chhuak a, chutichuan a hriung lam a chhawn hlauh chuan Setana chuan a thalin a rawn kâp fuh hlauh mai ang tih a hlau ta a. Tîn, a inti huai a, a awmna hmunah chuan a lo awm reng a, Setana chuan a rawn tâwk ta a. Chu mi mak tak chu a hlauhawm hle mai. Sangha angin phuhlip a nei a, chûngte chu amah timawitu an ni a, dragon angin thla a nei a, a ke chu savawm ke ang a ni a, a pum atang chuan meialh leh melkhu a lo chhuak a, tîn, a ka chu sakeibaknei ka ang a ni a.

Kristiana hnên a lo thlen chuan chapo hmêl tak mai hian amah chu a han en a, hefiang hian thu a han zâwt a. "Khawiatanga lo kal nge i nih, khawiahnge i kal dawn?" a han ti a.

Kristiana chuan, "Boralna khua atanga lo kal ka ni a, chu chu sual bawlhhlawh hlir awmna a ni; tîn, Zion khawpuiah ka kal dawn a ni," a ti a.

Setana chuan, "I thusawiah chuan ka khua leh tui a mi zuk ni chia le, chu khua chu ka ta vek a ni alawm; an lai leh an pathian ka ni, engtizia nge ni i lai i tian bo san? Ka rawng i la bawl that leh deuh beisei lo ila ka han vaw thlu dêr mai tûr che a," a ti a.

Kristiana chuan, "I ramah zawng ka piang tak a, nimahsela i hna a khirh lutuk a, hlauh lah chu mihring han khawsak theihna zia a ni si lo. 'Sual hlauh chu thihna a ni si a.' (Rom 6:23) Chuvângin ka lo upat deuh hnu hian mi thil ngaihtuah miten an ngaihtuah ang bawkin ka ngaihtuah a, ka insiam tha thei mahna ka ti deuh a ni," a ti a. Setana chuan, "Lal

chuti lawk maia khua leh tui chhân an awm ngai lo, kei pawhin chuti lawkin ka chhân rih mai bik lovang che. Chutiang hnathawh leh hlawh thu i sawi chu zawng lo kir leh phawt mat langin, ka rama min an pek ang apiang chu pe tur chein tunah hian ka tiam a che," a ti a.

Kristiana chuan, "Lal fapate Lal ber hnênah chuan ka inpe tawh si a, i rama kir lehte chu engti duhin nge ka duh tawh ang?" a ti a.

Setana chuan, "A tha zawkkin a tha lo zawk chu thleng rawh," tih thusing ang khan i awm a nih chu; mi tam tak a hnênah chuan an kal thin a, mahse rei lo têah ka hnênah bawk an lo kir leh thin a ni. Nang pawh chutiang chuan ti ve la a tha ve mai ang," a ti a.

Kristiana chuan, "A mah chu ka ring tlat tawh si a, ka kir san leh mai chuan mi mantirtu angin awhlumtir tur ka ni dawn lawm ni?" a ti a.

"Ka chungah pawh chutiang bawk chuan i ti a; nimahsela i lo kir leh phawt chuan, chung zawng zawng chu ka theih nghih vek mai ang," Setana chuan a ti a.

Kristiana chuan, "Chung chu ka at lain ka lo tiam ta mai che a ni a, tuna a rawng ka bawl ka Lalpa chuan i chungah thil ka lo tih tawh zawng zawng chu min ngaidam vek thei a ni. Chu lo rengah pawh, nang tiboraltu Setan, ani rawngbawl te, a chhiahhlawh nih te, a mi nih te, a hlawhte chu nanga ta ai chuan ka duh zawk em em a ni, chuangin tunah chuan min thlem tawh suh, a chhiahhlawh ka ni, amah chu ka zui dawn a ni," a ti a.

Tin, Setana chuan, "Nakinah i rilru a fim deuh hunin kal kawngah eng engnge i tawh dawn la ngaihtuah ang che. A chhiahhlawh tam takte ka thu leh ka dân an duh loh avangin hrehawm takin an awm tih i hria a ni. Mi engzat nge ni zahthlak taka an tihlum tawh? A rawngbawl chu ka rawngbawl alin a tha zawk i ti a, nimahsela, a awmna ata chu a mite chhanhim turin a lo chhuk ngai hauh lo a ni. Khawvel

mi zawng zawngin an hre hual a ni, nang pawh ka chhanhim ang che," a ti a.

Kristiana chuan, "A tâwp thlengin amah chu an hmangaihni a hnênah an tang ngam dâwn emaw tih hriat nân, a mite chhan tûrin a kal thual lo a ni. Tin, chúng hrehawmna i tihte chu anni chuan ropuina berah an ngai a ni. Tûnah chuan chhanhimna chu lo hmuh lâwk an beisei lo, an ropuina chu an la nghâk rih a ni, chu chu nakinah an Lalpa chu a vântirhkohte nêna ropui taka a lo kal hunin an la chang ang," a ti a.

"Tûn apangin a rawngbâwlah chuan i rinawm si lo va, engtinngae a hnêna hlawh hmuhte chu i beisei theih?" Setana chuan a ti a.

Kristiana chuan, "Setan, khawlahnge ka rinawm lohna?" a ti a.

Setana chuan, "I chhuahtirh lala lungngaihna hmuna i awm lai khan i beidawng a, i Lalpan i phur a tihbo nân i awm rih tûr kha kawng ni lo lamah chuan i pên-san a, tha lo takin i muhil a, chutah chuan i lâwmna thil chu i hloh va, tin, kawnga in thu khawchâng sawi lai khân pawns lam thu, thiltih leh i thu sawiah chuan i duh tih a lang bawh a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Hêng zawng zawng hi a dik teh meuh mai, tam tak i la sawi hmaih zâwk mah a ni; nimahsela Lalpa a rawng ka bawl-a chu zahngai thei tak leh mi ngaidam thei tak ani. Chúng sualna zawng zawngte chu i rama ka awm laiin ka nei a, chu mi avâng chuan lungngalin ka rûm thin a, tûnah chuan chúng thuah chuan ngaihdamna ka Lalpa hnên ata ka hmu tawh a ni," a ti a.

Tin, Setana chu nasa takin a lo thinur ta a, "Chu Lal chu ka hmêlma a ni; a mite leh a dân hi ka hua a ni, chuvâng chuan a dodâl tûr chein ka lo kal a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Setan, i thiltih hi ngaihtuah rawh, Lalpa kawng thianghlina awm ka nih hi, chuvângin nangma chungah simkhur rawh," a ti a.

Tin, Setana chuan, "He mi thua hian engmah ka hlau tawp lo mai, thi tûin in buatsaih mai rawh khai, hetah hian ka tihlum ang che," a ti a. Chutichuan a âwmah melalh thalin a kâp ta vak mai a. Nimahsela Kristiana chuan phaw a nei a, a phaw chuan a lo dang hman hlauh va, a invêng thei ta a. Chutichuan Kristiana chu a thin a rim a, a ngûnhnâm a phawi a; Setana chuan a lûah leh a kut leh a keah a hliam a Chutichuan Kristiana chu a hnungtawhlhîr hlek a; Setana chuan a han kâp leh lhuai lhuai a, Tin, Kristiana chu a intipachang a, nasa takin a han bei vak a, chawhma lai an inbei a, Kristiana chu a hah dêr mai a, a hliam khan a tichau hle bawh ang tih a rinawm a ni.

Tin, Setana chuan, a remchan hun a hmuh veleh chuan, Kristiana chu a hnaih a, a pawm a, a keuh chiam mai a; tin, Kristiana chuan a kâwlhnâm ken chu a thlah ta a. Tin, Setana chuan, "Tûnah zet chuan ka ngam ta che ani," a ti a. Kristiana chu a tihlum lek lek mai a, amah pawhin nun rêng a inring tawh lo hial a. Nimahsela Pathian thiltih Kristiana chungah a lo lang a. Setanan vuakhlum dêr tuma a tiang a han lek lai tak chuan, "Ka hmêlma pa, ka chungah lâwm suh, tlu mah ila ka tho leh ang." (Mik. 7:8) ti chungin Setana chu a chhun vak a, chu chuan a tawh kirtîr hlak a. Kristianan chu chu a hmuh chuan, "Hêng thil zawng zawngah hian min hmangaihtu azârah chuan hnehtu alin kan ropui zâwk" (Rom 8:37) a ti a. A han chhun leh a: chu veleh chuan Setana chuan a thla a zâr a, a thlâwk bo ta daih a, Kristiana chuan a hmu leh ta lo va. (Jakoba 4:7)

Chu mi an inbei lai ka hmuh leh ka hriat anga hre ve lo chuan Setana au leh rûm nasatzia chu an suangtuah thiam lo vang. Kristiana rilru pawh nasa takin a rûm thin a ni. A kâwlhnâm hriam tawnin Setana chu a hliam tih a hriat hma loh chuan lawm hmêl rêng a pu hauh lo mai a. A han hmuh hnuah erawh chuan a lâwm a, a nui ta a. Insual

ka hmuh zawng zawngah chuan a la nasa ber mai ka ti!

Chutichuan an insual zawh hnu chuan Kristiana chuan "Sakeibaknei leh Setana laka min chhandamtu hnênah chuan ka lăwm thu ka sawi ang," tîin heti hian a sawi ta a.

"Setanan ka chhiatna zawngin,

Nasa takin min bei;

Mahse min tanpultu avângin,

Kein ka hnawt bo thei;

I hming thianghlîm fakin awm rawh se,

Chatuanin ropui rawh se," tîin.

Tin, chûng zawhah chuan tuemaw hian nunna thing hnah a rawn pe a, chu chu a la a, a hlîmahte chuan a hnawh a, rang takin a dam leh ta mai a. Tin, chhang leh uain an pêk kha a ei a, tin, a lo harh a, a harh hnu chuan, "Hmêlma dang an la awm leh mahna," tîin a kâwlhnâm keng reng chungin a kal leh ta a. Nimahsela chu mi kâwnah chuan Setana lo chu hmêlma dang tumah a tâwk ta lo.

BUNG 14

Kristiana awmna tâwpah chuan kâwn dang pakhat Thihna Luikawr a awm a. Chu mi chu vân ram kalkawng chuan a tan tlang riah si a; chuvângin Kristiana chuan a kaltlang ngei ngei tûr a ni. Chu mi hmun chu hmun reh tak a ni. Zâwlnei Jeremian hetiangin a hrilhsiah a ni. "Thlalêr ram ro tak, khuarkhurumte leh thihna hlîm awmna, kristiante chuah lo chu tuma kal lohna a ni," (Jer. 2:6) a ti a. Chu mi hmuna a awm chu Setana nêna an inbeina ai khan a tha lo zâwk mah tih in la hrîa ang.

Chutichuan ka mumangah chuan Kristiana chuan Thihna Luikawr kam chu a va thleng a, chutah chuan mi pahnh a va tâwk a. Chu mite chuan ram tha chanchin chu a tha lo lam takin an rawn sawi a. (Num. 13:32) hmanhmawh takin an lo kal a. Kristiāna

chuan, "Khawiah nge in kal dawn ?" a lo ti a. Anni chuan, "Kan kir leh dawn, nunna leh thlamuanna i duh a nih chuan nang pawh kir leh ve mai rawh khai," an ti a.

Kristiana chuan, "Fngah maw? Engtizia nge ni ta?" a ti a. "Engtizia - ge ni ang! I kalna tûrah hian nangmah ang bawkin keini pawh kan kal a, kan ngam chin tâwp kan kal a kan lo kir leh thei lo theih a ni, thui deuh phei chu kalila chanchin rawn thlen tûr pawh kan awm lo vang chu!" an ti a.

Kristiana chuan, "A nih leh engnge maw in hmuh le?" a ti a. "Kan hmuh chu maw? Thihna Luikawr chu kan lût theih theih tawh a, kan hma lam ngun takin kan han en a, a thim khup mai a, (Sam 44:19; 107:10) chutah chuan phûng te, dragon-te an awm noh noh mai a, chûng lo pawh chu hlauhawm dang tam tak kan hmu a ni. Tin, mihring mangang lungngai tak rûm anga rûm pawh kan hre bawk a ni. Tin, mi thir khaidiat buna lungngai taka thu rengte pawh kan hmu bawk a; chu mi kawr chungah chuan lungngaihna chhûm a zing mup mai a, tin, thihna pawhin chu mi chungah chuan thla a zâr chamchi mai a, a hlauhawmzia chu sawi thiam theih pawh a ni lo ve," (Job. 3:5; 10:22) an ti a.

Kristiana chuan, "In thu sawiah chuan he mi kawng hi ka kal duhna kawng a la ni lo chuang lo ve," (Sam 44:18, 19, Jer. 2:6) a ti a.

Anni chuan, "I duh leh kal zêl rawh, keini zawng kan duh lo-a ni," an ti a.

Chutichuan an inthen ta a; Kristiana chuan a kawng chu a zawh ta zêl a, kâwihnâm pawh chu a la keng reng zêl a. Kawngah chuan hlauhawm engemaw tawh chu a inring tlat a.

Tin, ka mumangah chuan chu mi kâwn chu a va thleng a. Chu mi kawr kam ding lam pangah chuan khuarkhurum thûk tak, mitdelin mitdel vêk a hruala an tlâk a, an pahniha an boral tâkna chu a awm zui mai a. Tin, vei lam pangah chuan chirhdûp hmun

nasa pul hi a awm a, chutah chuan mi tha tak pawh tla sela ke han nghah derna eih pawh hmun a awm chuang lo. Chutah chuan vawi khat pawh Lal Davida a tla a Pathlanin amah chu tichhuak lo sela chu a thi ngei tûr a ni. (Sam 64:14)

Chuta kawng awm chu a zim êm êm baw k a, chuvângin Kristiana tân chuan kal a har hle mai. Khuarkhurum kalsanin lehlam pang chu han pan ang thin mah selangin chu mi chîrhdûpah chuan tlâk mai a hlau si, chîrhdûp kalsan a tum lah chuan khuarkhurumah chuan a tla dâwn baw k si. Chutiang chuan a kal zêl a, nasa taka a rûmte pawh ka hre baw k thin a. Khing hlauhawm ka sawi chang pawh khi ni lovin, chu mi hmun chu a thim êm êm mai a, Kristiana chuan a ke a han khai apiang chuan khawla nghah tûr nge tih leh, eng chung a nghah tûr nge tih reng reng a hre thei lo a ni.

Tin, chu mi kawr lai takah chuan hremhmun kotlâng pawh awmin ka hmu a, chu chu kawng bul takah a awm a. Chu chu a hmuh chuan, Kristiana chuan, "Engtinnge ka tih ang aw?" tlin a inngaihtuah a. Chu miah chuan Setana a beinaa a kâwlhnâm a chhawr ang khan chhawr theih a ni ta si lo. Chutichuan a kâwlhnâm chu a dah a, hriamhrei dangin a inthuan ta a. Chu hriamhrei chu tawngtaina a ni (Ephe. 6:18) "Aw Lalpa, nangin ka thlârau chhanchhuak ang che," (Sam 116:4) tlin a au va. Chutiang chuan rei fe a ti a, nimahsela melalh chuan a la hlau pha dâwn ta fo mai a; tin, thâwm hlauhawm tak a hre baw k a, chutichuan pawh sawm vek a, tual lai chîrhdia k ang mala awm a hlau va. Chutiang hlauhawm takte chu a hmu a, thâwm hlauhawm tak tak a hre baw k a, chutiang chuan thui fe a kal a. Nakin deuhvah chuan hmun pakhat a va thleng a, chutah chuan ramhuaiho aw ni awm tak hi ava hre ta a. engtia tih nge tha ang tih ngaihtuahin a ding a. A châng chuan kîr leh te a han rilrûk ut ut thin a, a châng chuan chu mi kâwn chu kal chhuak dâwn

tawhin a inhre thin a. Hlahawm tam tak a tawn tlang takte kha a hre reng a, chûngte chu a kirleh chuan a va tawh ngei tûr a ni tih a hre si a; tichuan a hnu lamah chuan hlahawm tam zâwka a rin avângin a hma lamah chuan kal zêl a tum ta a. Nimahsela ramhuatho kha lo hnai deuh deuh zêlin a hria a, chu veleh chuan, "Lalpa Pathian thahrutin ka kal zêl ang." tûn ring takin a au vak a; chutichuan an tawlh kir a, an lo hnai leh ta chuang lo va.

Thil pakhat ka hmaih hauh loh tûr a awm; Kristiana chu a lungngai êm êm a, ama aw leh aw lo pawh a hre tawh lo va. Melalh lo chuahna hmun a va thlen veleh chuan ramhual pakhatin a zui a, zawitein Kristiana hnênah chuan ama rilrua chhuak rêng ni awm takin Pathian hming a rawn sawi chhia a. Chutichuan Kristiana chu a hmaa a thil hmuh dang zawng zawngte ai chuan Pathian a hmangaih êm êm thin han sawi chhiatna chuan a tilungngai ber ta a. Hre lovin awm thei sela chu hre lova awm a duh a, nimahsela hre thei lo tûra han tih dân tûr leh Pathian sawi chhiatna chu khawia lo chhuak nge a nih a hre thei si lo va.

Tin, Kristiana chu chutianga lungngai taka rei fe a awm hnu chuan a hma lamah chuan mi kal a, "Thihna Hlîmkawr ruam zawh mah ila, thil tha lo rêng rêng ka hlau lo vang, nang ka hnênah i awm si a," (Sam 23:4) tia au aw a hria a. Chutichuan a lâwm ta a, a lâwmna chu hêng vang hi a ni. Pakhatna chu, chu mi kawrah chuan amah ang bawka Pathian tih mi an awm ve bawk avâng a ni. Pahnihna chu, hmun thim tak leh hrehawm tak ni mah sela, an hnênah chuan Pathian a awm tih a hria a. Ani chuan a rilruin, "He hmunah hlan mi tihnungtawhtu tam mah sela, engahnge ka hnenah Pathian a awm loh bik ang?" tih rilru a lo pu ta a ni. (Joh. 9:11)

Tin, a pathumna chu, anmahni ûmphâka, pâwl theih a inrin vang a ni.

Chutichuan Kristiana chu a kal zêl a, a hma lama mi chu a han au va; nimahsela ani chuan amah chauhva awm bawkah a inruat avângin chhân ngaihna rêng rêng a hre lo va. Tin, naknah chuan khua a lo vâ ta a, tin, Kristiana chuan, "Ani chuan thihna hlim chu zingah a chântir ta," a ti a. (Amosa 5:8)

Tin, zing chu a lo ni a, hnung lam chu a han hawi a, nimahsela kir leh duha hawi a ni lo va, hlauhawm tak tak thim zinga a pelhte chu chhûn êngah hmuh a duh vang a ni zâwk a. Chutichuan kawngsira khuarkhurum leh, a lehlam panga chirhdiak hmun chu fiah takin a hmu a, a inkâr zimzlate pawh chu a hmu vek a. Tin, phûngte leh rûlte pawh kha a hmu vek a, nimahsela hla takah an awm vek a, khawvâr hnu chuan a hnaihah an kal lo va, nimahsela anmahni chu a hmu thei vek a. "Thima thil harsate chu a hmu chhuak a, thihna hlim chu a tiêng," (Job. 12:22) tih ziaak angin.

Kristiana chuan hlauhawm tam tak ata chhanchhuaha a awmzia chu nasa takin a ngaihtuah a, hlauhawm a hmaa a hlauh êm êmte kha êngah chuan a hmu fiah lehzual zâwk a. Tin, chutih lai tak chuan ni a lo chhuak leh a, chu chu Kristiana chungah khawngaihna lo thleng pakhat chu a ni. Thihna Luikawr tantirhna chu hlauhawm hle mah se, tuna a kal lehna tûr pawh hi a hlauhawm lehzual a ni. Tûna a dinna hi kawr tâwp lam deuh ni mah sela a kalna tûrah chuan kawng tuanin thangte a inkam a, lênte a lîzâr a, khuarkhurum tam tak a awm a, khâmte a awm bawk a. Tûnah hian a hmasaa a kalna ang bawk khan thim chu ni sela, Thlarau sang tam tak pawh nei sela boral rêng rêng tûr hi a ni a; nimahsela ka sawi tawh ang khan ni chu a lo chhuak ta a. Chutichuan ani chuan, "A khawvâr chuan a lu chung a en a, Ama êng chuan thim ka su tiang," (Joh. 2:3) a ti a. Chu mi êngah chuan kawr tâwp chu a thleng ta a.

Tin, ka mumangah chuan chu kawr tâwpah chuan thisen te, ruh te, meivâp te, mihring ruangte ka hmu nuai mai a. Chûng zingah chuan hman lala vân ram kawng zawh mite ruang pawh a tel ve a. Eng tizia nge ni tia ka ngaihtuah lai chuan ka hma lama pûk pakhatat hian mi lian pahni, Bumhmanga leh Pathianhrengailova ka hmu ta a. Chûngte chu an thiltihtheihnaa an nunchhiat avânga an tihhlum ruhte leh ari thisente a ni. Nimahsela Kristiana chuan hlau mang lovin a pêl ta mai a, chu chu mak ka ti hle mai a. Nimahsela nakin hnuah chuan Pathianhrengailova chu thi tawh daih a ni tih ka hre chhuak leh ta a. A pakhat pawh chu dam zawng a dam na a, a tar tawh êm êm mai a; a tlangval lain lungngaihna nasa tak a lo tuar a, a ruhtuahte a khawng a, chuvângin chu pûk kotlângah chuan lo thut a, mi lo kalte chu lo melh a, anmahni a bei theih loh avânga hachang lo thial ngawt mai loh chu engmah tih theih a nei lo a ni.

Chutichuan Kristiana chu kal zêlin ka hmu a, nimahsela pûk kotlângah putar lo thu a hmuha khan a hnênah chuan, "I kan hma loh chuan i tha chuang lo vang," a lo tih a vângin thil dang rêng rêng a ngaihtuah thei lo va. Nimahsela Kristiana chuan a rilru a slam tha a, muang takin a pêl ta a.

BUNG 15

Chutichuan Kristiana chu a hmaa khaw thlirna awmah chuan a han lawn chho va, chu chu vân ram zawng miten an hma lam an thlir theih nân an slam a ni rêng a. Chutah chuan a han lawn chho va, hma lam a han thlir a; tichuan Rinawma kal chu a hian hmu a. A hmuh veleh chuan ring takin a au va, "Min lo nghâk rawh khai, i kal dîn ang." a ti a. Chu chu a han hriat chuan Rinawma chuan a han lehawi a; tin, Kristiana chuan, "Min lo nghâk rawh i kal dîn ang." tin a au leh a. Nimahsela Rinawma chuan, "Nghâk love, ka nun chhanhim tûra kal ka ni a, hnung lamah phuba latu

chu a awm tih ka hria a ni," a ti a. Chutichuan Kristiana chu a tlân vak a, a zu ûmphâk a, a lehpêl leh ta zâwk a; a hnahnûng chu a hmasaah a tang ta zâwk a. Chutichuan Kristiana chu a unaupa a lehpelh avâng chuan uangthuag takin a nui a; Nimahsela a kalna chu a en tha lo va, a tlu ta a. Rinawman a puilh hma loh chuan amah chuan a tho thei ta lo va.

Tin, ka mumangah chuan mi pahnih chu inngeih tak leh lungruai takin an kal dên a, kalkawnga an chung a thil lo thleng zawng zawngte chu hlim takin an sawi dên ta a. Chutichuan Kristiana chuan, "Unau duh tak Rinawm, ka ûmphâk che avâng hian ka lâwm êm êm a ni; hetia nuam tak leh tha taka kal dên tûr hian kan rilru a lo insiam a nih hi," a ti a. "Ka thian duh tak, kan khua atang rêng khan pâwl ve nghal che ka tum a , nimahsela min lo kalsan ta mai a, chuvângin keimah chauhvîn ka lo kal ta mai a ni," Rinawma chuan a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Min rawn ûm hmam Boralna khuaah chuan eng chen nge i awm?" a ti a

Rinawma chuan, "I kal hnu khan, 'Rei lo teah kan khua hi a kang chhe vek dawn,' tûn an sawia, chuta chin chu rei ka awm ngam ta lo a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Chutiang thu chu in vêngten an sawi maw?" a ti a.

Ani chuan, "Sawi e a, mi tinin an sawi noh noh mai," a ti a. "A nih leh chu mi hlauhawm tlân san tûr chuan mi dang lo kal ve awm lovin nangmah chauhvîn i lo kal si maw?" Kristiana chuan a ti a.

Tin, Rinawma chuan "Ka sawi tâk ang khan sawi zawng an sawi nuai nuai na a, mahse an awi meuh lo niin ka ring. Thu khawchânga an sawinaah pawh mi thenkhat chuan i chanchin hi nuizathlâk tak leh hrehawm awm taka an sawi ka hria; nimahsela kei zawng kan khua hi vân atangin meln a kang chhe dawn tih ka ring fo va, chuvângin ka rawn tlân san ta a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Thian Thlêmsama chanchin an sawite i hre baw lo maw?" a ti a.

"Hria e, Kristian, ka hria asin: lungngaihna chirhdûp thlengín a zui ve che tih ka hria; mi thenkhat phei chuan chutah chuan a tlu e, an tih ka hria a, nimahsela amah zawngín chu thu chu mi hriat a duh lo hle mai a, nimahsela chirhdiak chu kai luaiín ka ring a ní," Rinawma chuan a ti a.

Kristiana chuan, "A thenawm khawvêngte chuan a hnênah engtege an sawi le?" a ti leh a.

Rinawma chuan, "A lo kir leh achin chu mi narâhin an nuihzabûr a, an hmusit a, tumahin hnathawkah pawh an duh lo. A kal hma ai khan a leh sarihin a chhe ta zâwk a ní," a ti a.

Kristiana chuan, "Anni pawhin a kalna kawng chu an ngainêp viau si a, engtiziaa a chung a chutiang chu ti nge an nih?" a ti a.

Rinawma chuan, "Mi rilru lamlêl mi mai mai, awhhlumtir rawh u, thiltih hlen ngam hlei lo," an ti hual hual mai a ní. A thil tih tum chu ti lova a awm leh tâk avângín amah hmusit tûr leh nuihzat tûrin Pathianín a hmêlmate chu a fuihpawrh nîin ka ring," a ti a.

Kristiana chuan, "I lo chhuah hma hian in inbe teh rêng lawm ní?" a ti a.

Rinawma chuan, "Vaw! khat zawng kawthlêrah kan intâwk a; nimahsela a thiltih dân avânga zak ní awm takín mi hêl ta mai a, kan inbe ta lo," a ti a.

Kristiana chuan, "Ka chhuah tih lai kha chuan a tân khan beiseina ka neih sak deuh thin a, nimahsela tûnah chuan khuain a boraipei mai ang tih ka hlauh sak ta e a, "Uíin a luak a eí leh a, vawk chirhdiakah a inbual, tih ang hian a awm si a," a ti a. (2 Pet 2:22)

Rinawma chuan, "Kei pawh chu chu ka hlau fo rêng ani, mahse tunge dal thei ang?" a ti a.

Kristiana chuan, thían Rinawm, chu chu i bânsan ang khai, keimahní chungchâng thu i sawi teh zâwk ang. Kalkawngah thil engte nge i rawn tawh mín han hrilh teh khai, thil engemaw chu tawh zawng i nei

ngel mai tih ka hre reng mai a, i tawh loh chuan mak ka ti hle mai ang," a ti a.

Rinawma chuan, "I tlâkna chirhdûp kha ka rawn pumpelh a, hlau lovin kawngkhâr chu ka thleng a; tin, mi pakhat ka tâwk a, a hming chu Suallawmmanduhi a ni. Thil min tihsual tir a tum tal nghe nghe a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Zuk ni tak ale, a thlêmna i tlânsan hlauh chu a tha a nih chu. Josefa pawhin a thlêmna chu a ngam bawk a ni. Amaherawhchu a thih phah theih a ni. (Gen. 39:11-13) A nih leh engtingge a tih che?" a ti a.

Rinawma chuan, "A dangnâlziatê chu i hre châwk ang a, mi a han fak der luam a, a kalna lama kal ve tûrin min sawm chiam a, engkim tih theih mai hi min tiam a, kalsan pawh a har kher mai," a ti a.

Kristiana chuan, "Thil tha zawng a tiam lo vang che chu" a ti a.

"I hria alawm, khawvel lâwmna thil chauh a ni ka tih reng ni," Rinawma chuan a ti a.

Kristiana chuan, "Amah i tlânsan hlauh chu a tha a nih chu, Lalpa thinurna chu a chungah a tla ang," a ti a. (Thuf. 22:14)

Rinawma chuan, "Ani chu ka tlânsan takzet leh zet loh pawh ka hre lo a ni," a ti a.

"Engati maw? a duh ang chu i remti lo a ni lawm ni?" a ti a. Rinawma chuan, "Keimah intihbawihhlawh nân chuan duh lo ve; 'A kawng chu hremhmunah a lût,' (thuf. 5:5) tih zlak hi ka hre reng a, chutichuan a mi dawî ka hlauh avângin ka bengkhawn Iova, (Job. 31:1) tin, ani chuan min hau va, ka kalsan ta mai a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Thil dang engmah i hmu lo maw?" a ti a. Rinawma chuan, "Tlâng chho bul ka va thlenin putar pui pakhat hi ka va tâwk a, tunge ka nih leh khawla kal tûr nge ka nih min lo zâwt a. Tin, kei chuan vân ram zawng mi ka nih leh vân rama kal tûr ka nih ka hrilh a. Tin, putar pui chuan, "Mi rinawm

tak ni awmin i lang e, a awm tâwk aplan^g hlawh ka pe ang chia, ka hnênah awm ta che, i duh lawm ni?" a ti a. Tin, kei pawhin tunge a nih leh, khawia awm nge a nih ka zâwt a. Ani chuan, a hming chu Adamhmasaa a nih leh Bumna khua a awm a nih min hrilh a. (Ephre. 4:22) Tin, kei chuan a hnathawh tûr chu engnge a nih leh hlawh eng ang nge min pêk dawn tih ka zâwt a. Hnathawh tûr chu lăwmna tam tak a ni a, a hlawh tûr chu ro khâwmtu nih tûr a ni tih min hrilh a. Tin, kei chuanin eng ang nge a neih leh chhiahhlawh eng angte nge a neih ka zâwt leh zêl a. Tin, ani chuan in chu khawvêl thil mawi tak taka siam a ni a, a chhiahhlawhte chu ama fate vek an ni tih min hrilh a. Tin, fa engzatnge a neih ka zâwt leh a, ani chuan fanu pathum a nei a, an hming chu Taksalâwmnaduhi te, Mitihlâwmnaduhi te, Inchhuangite an ni. (Joh. 2:16) Ka duh phei chuan chûngte chu nupui atân ka nei thei ang tih min hrilh a. Tin, a hnênah eng chen awm tûrin min duh ka zâwt leh a, ani chuan, "Dam chhûng zawngin," a ti a, "a ti a.

Kristiana chuan, "A nih leh a tâwpah engtingnge in intih tâk?" a ti a.

Rinawma chuan, "A sawi mawi êm avângin a tirah chuan a hnêna awm mai chu ka han rilrûk deuh va. Nimahsela chutia kan inbiak lai chuan a chal chu ka han en a., chutah chuan "He putar leh a thiltih zawng zawng hi hawisan rawh," tia zia^h chu ka hmu ta hlahu a ni," a ti a.

"Tin, engtingnge ni ta?" Kristiana chuan a ti a. Rinawma chuan, "A thusawi zawng zawng chu ka haw ta viau mai a, a ina min hruai chuan sala min zawrh mai pawh ka lo ring ta. Chutichuan a kawngkhâr bul pawh chu thlen ka tum loh avângin ka hnênah pawh sawi tam lo tûrin ka ti a. Tin, ani chuan min hau va, "I kalna tihrehawm tûrin i hnungah mi ka rawn tir ang," min ti a. Tin, kei chuan kal ka tum ta a. Chutia kal tuma ka han her vele^h chuan min han man a, nasa takin mi ham vak a, ka tisa a sâwk thla ta deuh

emaw ka ti hlal a. Chutichuan, "Ka va rethei tehlul em! tün ka au yak a. (Rom. 7:24) Chu mi hnuah chuan ka kal leh ta zêl a. Tin, tlang chanve lai ka va lawn chhoh chuan ka han lehhaw a, mi pakhat hlan thli anga chakin min rawn ùm ngat ngat mai a; chu mi chuan chawlhna hmunah min rawn ùm phâk a," a ti a.

Kristiana chuan, "Kei pawh kha mi hmunah khan ka chawl a, ka mut a chhuak êm a, ka lo muhil ta a, he mi ka lehkhahu hi ka hloh nghe nghe asin," a ti a.

Tin, Rinawma chuan, "Unaupa, lo ngawi teh rih, ka han hrilh fai kel ang che. Chu mi chuan min rawn ùmphâk veleh engmah sawi mang hlei lovin mi han vawhlum theih mai a; nakina ka han harh hnu chuan eng vanga chuti sakauva mi vua nge a nih ka han zâwt a. Ani chuan, "Keima thuin ka ti mai a ni," a ti a, ka âwmah hlan mi han vaw leh nghek nghek a; tin, ka let ta reng mai a. Tin, ka lo harh leh chuan khawngaihna ka dil a, nimahsela ani chuan, "Khawngaihna entir dân ka hre lo," a ti a. Mi han titlu leh a. Mi tihlum reng reng hi a ni tawh a, nimahsela mi pakhat hi a lo kal a, chu mi chuan a rawn tibâng ta a," a ti a.

Kristiana chuan, "Chu mi chu tunge ni?" a ti a. Rinawma chuan, "A tirah zawng tunge a nih rêng ka hre lo va, nimahsela a kal lai chu ka han en a, a pangah chhunna leh a kuta khenna hnuhma ka hmu a, chutichuan kan Lalpa a ni tih ka hre ta a ni. Chu mi zawhah chuan kei chu tlangah chuan ka lawn chho ta zêl a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Chu mi a rawn ùmphatu che chu Mosia a nih chu, a dân bawhchhetute chu tumah a zuah ngai lo; khawngaih dân pawh a hre lo a ni," a ti a.

Rinawma chuan, "Ka hria asin, tün chang hi ka hmuhna a ni nê, amah hi alâwm ina hlim taka ka awm laia lo kal a, Heta i awm reng chuan i in ka hal ang,' rawn titu chu," a ti a.

Kristiana chuan, "A nih leh Mosia awmna tlang chhipa in awm kha i hmu lawm ni?" a ti a.

"Hmu e, ka thlen hma daihin sakeibakneite pawh kha ka hmu a, nimahsela chhûn a nih avângin an muhil niin ka ring; tin, ni pawh a la sâng hlê si a, chuvângin kawngkhâr vêngtu kha ka pêl a, ka kal tlang zêl ani," a ti a.

Kristiana chuan, "A hmu che tih min hrilh asin, kha mi in kha i han tlawh ve atân ka it êm êm mai a ni. Han kal la chu, thil ropui tak tak an entir ang chia, chûng chu i thih ni thleng pawhin i theihngihl lo vang. A nih leh Zahna Kâwnah mi i tâwk em?" a ti a.

Rinawma chuan, "Tâwk e, Lungawilova ka tâwk a, a hnênan kir leh ve tûrin min thlêm a; 'Chuta i kal zawngin nuam lo takin i awm ang; i thiante Chapova te, Intiveia te, Inngaihlua te, Khawvêlthilaropuia-te leh i thian dang rêng rêngte pawhin pawl an tlin, rem an ti lo hle ang,' tlin min hrilh a ni," a ti a.

"A nih leh engtinng e i chhân?" a ti a. Rinawma chuan "Chûng i sawite chu ka thenrual leh ka phungchângte an ni ngel thin tak a, nimahsela vân ram zawng mia ka awm chinah chuan mi lo mihran ta a, keîin ka mihran baw a, chuvângin tûnah chuan ka laichin lote ang an lo ni ta," tlin ka chhâng a, tin, chu lo pawh chu chu mi kawh chanchin a sawi chu a dik lo nasa tih ka hrilh baw a ni. "Ropui hmain tlawm rih phawt tûr a ni a ; chapo hi tlûkna a ni tih ka hrilh baw a," a ti a.

Kristiana chuan, "Chûng lo chu mi dangte tawh i nei lo maw?" a ti a. Ani chuan, "Nei e, mi pakhat a hming Zaksuma ka tâwk a ka mi tawh azawngah chuan he mi hian a hming a pu dik lo berin ka ring a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Eng thu nge a hrilh che," a ti a. Rinawma chuan, "Sakhaw lam thu rêng rêng hi a duh lo va, 'Sakhaw lam mihring in kan ngaihtuah hi a pawl êm êm a ni, eng atân mah a ni lo ve, chhia leh tha hriatna zawm zêlte pawh hi engmah a ni lo ve, mi dawizep dân mai a ni. Mi tupawh chutlanga a awm a, kawng thenkhata insum vak mai mite hi mi nuihzat bur mai chauh an ni," a ti a. Tin, Mi ropui leh hausa,

mi fíng tak takte pawhín i ngaih ang hian an ngai lo a ní, chutianga mi á ní túra thlem thlûkin tumah awm pawh an la awm ngai hek lo. Engnge a nih tumahin an hriat loh avângin, (I Kor. 1:26; 3:18; Phil. 3:7-9; Hoh. 7:48) chutiang mia awm tûr chuan tumahin thil engkim chân hi an duh hek lo," a ti leh zêl a. Tín, chúng lo pawh chu thil dang tam tak a sawi a. "Khawvêl thila a taka awm hi a zahthlâk e," a ti bawk a. Tín, "Pathian thu hrilte ngaihthlâka lungngai taka awma mahni in lama rûm chung a va hawna mahni vêngte chung a thil tihsualnaa ngaihdam dil mai maite hi thil zahpuławm tak a ní. Chûngte chu zahthlâk i ti ve lawm ní? mín ti a," a ti a.

Tín, Kristiana chuan, "Engtingge i chhân?" a ti a. Aní chuan, "A tirah chuan chhân ngaihna rêng ka hre lo va, ka mangang êm êm mai a, ka thawte pawh a sa phat mai a, mi tlamlêl thelh tawh a, nimahsela a tâwpah zawng, "Mihringin an ngaih ropui chu Pathian ngaihín tenawm tak a ní," (LK. 16:15) tih hi ka lo hre chhuak ta a. Tín, ka han ngaihtuah lehzuál sauh va, he Zakzuma hian mihring thu chauh mín hrilh a. Pathian chu engnge a nih leh, Pathian thu chu engnge a nih rêng rêng a sawi lova, ka rilruin, 'Nikin niah chuan mihring thuín ka thlín ka nung lo vang a, Pathian thu thuín a ní ang.' tih ka lo ngaihtuah ta zâwk a. Chuvâng chuan Pathian in a sawi chu a tha ber a ní. Khawvêla mi zawng zawng pawhín do mah sela a tha ber a ní. Chuvângin Pathianin Amah biak dân chu tha a tûn a duh a, chhía leh tha hriatna zawmte pawh tha a tihzâwng a ní a, vân ram chan duh vânga mi áa insiamte chu mi fíng a ti zâwk a ní. He khawvêla mi rethel ber pawh hi Krista hmangaihtu chu Amah hawtu ai chuan a hausa zâwk a ní. "Nang Zakzum, mi kalsan rawh, ka hmêlma i ní e; ka Lalpa dodal túrin ka puiang che maw? Chutiang ka tihte chuan a lo kal hunah a hmêl ka hmu ngam dâwn em ní! (Mk. 8:38) A rawngbawl leh a dân chu zahpuí siín engtingge a malsâwmna hmuh ka beisei theih ang?"

ka ti a. Nimahsela Zakzuma hi mi sual huaisen tak ani, tha then mai pawh harsa tak a ni. Mi rawn hnaih lui zel a, sakhaw lam thu sawi chhiatna hlir mai hi ka bengbulah zawi tê tēn a sawi a sawi mai a. A tâwp a tâwpah zawng chutlanga hmusit taka a sawi zawng zawngte chu kelin ka ngaih ropui êm êmte an ni tih ka han hrilh a, chu ta chinah chuan ka kalsan thei ta hrâm a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Unaupa, chu misual tak chu huai taka i dodal avângin ka lâwm êm êm mai a ni. I han sawizia rêngah chuan a hmîng chu a pu dik ngawt mai tak e: kawithlêrahte mi a zui a, mipui hmaahte mi tihzah tumîn mi a thlēm a; thil tha chu zahpui turin mi a thlēm a, nimahsela ama tih ang ti tur chuan mi thlēm thlu lo vang. Mahse amah chu i dodal reng ang. A huai dân chu engmah a ni lo, mi âte chauh a chawimawi a ni. Solomona chuan, ' Mi fîngte chuan ropuina an chang ang a, mi fîng lōte chuan zah an hmu ang,' a ti a ni," a ti a. (Thuf. 3:35)

Rinawma chuan, Zakzuma dodal tûrin Pathian hnênah tanpuina i dil ang, chutichuan, lelah hian thu dikah chuan kan huai ang," a ti a.

"Ni, i tidik zet mai, kâwnah chuan mi dang i tâwk lo maw?" Kristiana chuan a ti a.

Rinawma chuan, "Tâwk lo, chu mi kâwna ka kal lai chuan ni a êng a, Thihna Hlîm kawra ka kal lai pawhin a êng bawka, chuvângin engmah dang ka tâwk lo," a ti a. "Nang chu a that chu, kei chu chutlang rêng a ni lo. Chu mi kawra ka luh tan deuh thaw atângin Setana nêh nasa takin kan inbel a; mi han tihlûka min han rahbeh lai pheî chuan mi tihlum takngial dâwn emaw ka ti nghe nghe a. Chutia mi han tihlûk veleh chuan ka ngûnhnâm ken chu ka thlah leh hlauh nghal a, chu veleh chuan Setana chuan, Tûnah chuan ka ngam ngel dâwn ta che le,' a han ti a; nimahsela ka tawngtai a, tin, Ani chuan min lo hria a, ka manganna zawng zawng ata chu min chhanchhuak ta a. Tin, Thihna Hlîmkawrah chuan

ka lût a, kawng chanve zet chu a thim êm êm mai a. Chutah chuan vawî tam tak chu ka thi dâwn ta emaw ka ti a; nimahsela a tâwpah zawng khua a lo vâ a, ka hmabâk chu sam takin ka tlang thei ta a ni," Kristiana chuan a ti a.

BUNG 16

Tin, ka mumahgah chuan an pahniha chutia an kal dun zêl lai chuan Rinawma chu a han hawi a, an plah hla deuh fêah chuan mi pakhat kal a han hmu a, a hming chu Dangnâla a ni. Amah chu mi sâng tak a ni a, a hmuna en ai chuan ralkhata enin a hmêl tha hlêin a lang a, Rinawma chuan chu mi hnênah chuan hetiang hian thu a han sawi a:-

"Ka thian, khawiahnge i kal dâwn? Vân ramah i kal dâwn em ni?" a han ti a.

"Aw ni e, chutah chuan ka kal dâwn a ni." Dangnâla chuan a ti a.

Rinawma chuan, "A that chu, tha takin inpâwlho ang u aw?" a ti a.

Dangnâla chuan, "Inpâwl tuk e a, in thianah ka awm ang e," a ti a.

A nih lo kal rawh le, i kal rual ang u khai, kan tâna sâwt tûr thukhawchâng i sawi ho ang u," Rinawma chuan a ti a.

Dangnâla chuan, "Thil tha chu i hnênah pawh. tu hnênah pawh ka duhzâwng a ni fo thîn rêng a ni. Hetianga thil tha tih duh mi ka tâwk fuh che hi ka lawm ngawt mai. Mi tam takin hetiang thil tângkal tûr sawi hi an duh lo va, engmaha tângkal hlêi lo tûr sawite hi an duhzâwng a ni zâwk a, chutiang chuan kei zawng mi tilungngai thîn a ni," a ti a.

Rinawma chuan, "Chu chu thil lungngaihthlâk tak a ni rêng a ni. Mihringin kan lei leh kan kê Pathian chanchin sawi nânâ kan hman allama thil ropui hi engnge awm?" a ti a.

Dangnâla chuan, "I thusawi zawnz zawnz hi tha tak leh dik taka i sawi avângin ka mi duhzâwnz tak i ni. Pathian thu sawi aloh liama thil tangkai leh nuam engnge awm? Miin thilmakahte lâwmna nei sela engnge nawmna chutah chuan awm? Miin chanchin sawite leh thilmak te, chhinchhiahnate hi a sawi duhzâwnz ni sela, chutiang thil zawnz zawnzte chu Pathian Lehkhabua mi anga mawi leh mak khawiahnge a hmuh ang?" a ti a.

Tin, Rinawma chuan, "Chu chu a dik a ni; nimahsela kan thukhawchâng sawiah hian kan tâna tha ber tûr engnge kan hmuh theih kan ngaihtuah tûr ani," a ti a.

Dangnâla chuan, "Chu chu alawm ka tih rêng ni, chutiang thil sawi chu a tangkai ber a ni alawm. Hetiang thu sawi hian miin thil tam tak an zir thei a ni; khawvêl thil maite pawh hi a zir theih a. Vên lam chanchinte pawh a zir theih bawk. Hetiang hian pian thar tûlziatê leh krista felnate a zir theih. Chûng lo pawh chu simna te, rinna te, tawngtâina te, tuarnate pawh a zir theih bawk a ni. Hetiang hian miin thutiam ropui tak leh Chanchin Tha ama thlamuan nân a zir thei a ni. Tin, thiltih tha lote leh thu dik a dik tih an hre thei a, mîfing lote pawh an zirtir thei a ni," a ti a.

Rinawma chuan, "Chûng chu a dik ngawt mai, hêng thute hi min hrilh avângin ka lâwm e," a ti a.

Dangnâla chuan, "Hetiang an tih loh avâng hian mi tam takin an thlarau tân chatuan nunna chu an hre lova, âthlâk takin dân thuhnualah an awm a, chutiang zawnzin tumahin vên ram chu an chang thei lo vang. Mi tlemtê chauhvin chutiang chu an hria a ni," a ti a.

"Vên thu hriatna chu pathian thilpêk a ni a, mihring thusawi avâng malin tumahin an hmu lovang," Rinawma chuan a ti a.

Dangnâla chuan, "Chûngte chu ka hre vek a ni; nimahsela tumahin vên mi pêk a nih loh chuan

engmah an hmu thei lo, an thiltih avâng a ni lo va, khawngalhnaa pêk a ni.. He mi hi a dik tih entirna tûrñ Pathlan Lehkhabu thu tam tak ka entir thei ang che," a ti a.

"A nih leh kan tâna thil tangkai dang engnge kan sawi leh ang?" Rinawma chuan a ti a.

Dangnâla chuan, "I duh aplang le; vñ lam thil emaw, lei lam thil emaw, thlarau lam thu emaw, Pathlan lam thu emaw, thil serh leh serh loh lam thu emaw, thil lo awm tawh emaw, thil lo la thleng tûr emaw, ram dang chanchin emaw, mahni ram chanchin emaw, kan tâna tangkai tûr aplang ka sawi ange," a ti a.

Chutichuan Rinawma chuan mak a ti deuh va, Kristiana lam chu a pan a, chu mi hma chuan Kristiana chu a hrang deuhvin a kal a ni; a hnênah chuan zawitein, "Kan thian hian thu a va ngam em! Vñ ram zawng mi, mi tha tak ani phawt ang," a ti a.

Kristiana chuan nui chung deuh hian, "He mi i ngaihhlut teh huam hian amah hre lo mi chu a tawng theih ngawt hian mi tam tak a thlêm thlu thei ang," a ti a.

Rinawma chuan, "Chu nang chuan i hria elo?" a ti a.

"Hre awm teh e, amah a inhriat ai mahin ka hre fiah zâwk ang chu," Kristiana chuan a ti a. Rinawma chuan, "Chuti chu mi engang nge a nih mi hrilh teh khai," a ti a.

Kristiana chuan, "A hming chu Dangnâla a ni a, kan khuaa awm a ni, i lo hre ve lo chu mak ka ti mang e ka ti, kan khua a len vang a nih dawn chu," a ti a.

Rinawma chuan, "Tu fapa nge a nih a, khawi lai vênga awm nge a nih?" a ti a.

Kristiana chuan, "Kamthaa fapa a ni a, Kamtam vênga awm a ni. A hmêl hriat apiangin a hming avâng chuan kamtam vênga awm a ni tih an hre zêl ani. Amah zawng kam tha tak a ni a, a sual deuh pawh a

ni," a ti a. Rínawma chuan, "Mi tha tak ni awm zawnga a lan hi le!" a ti a.

Kristiana chuan, "Amah hre chiang lote tân zawng tha awm takin a lang a, a hriate tân erawh chu a tha lêm lo a ni: 'Tha awm takin a lang,' i tihah chuan, mîlem ziaktu mîlem ralkhat atanga ena mawi tak, a hmuna ena mawi si lo mi hriat chhuahtir e ka ti," a ti a.

Rínawma chuan, "A, i nui êm mai, i tifiham a ni awm mang e," a ti a.

Kristiana chuan, "Nui mah ila , chutianga fiamthu tha lo leh dik lo taka mi chungchâng thu sawi Pathianin a awi hlei nem. A chanchin ka han hrilhsiah lehzuang ang che. He mi hi zawngin mi tin a pâwl a, thukhawchâng a sawi pui a, tuna i hrêna sawi ang bawh khan zu hmunah pawh awm sela a sawi ang. A ruhi leh a tawng tam mai a; a thilungah leh a inah te, a titiah rêngte sakhaw thu chu a chêng tak tak lo a ni. A sawi zawng zawng chu a leiah chauh a awm a ni. Sakhaw thu a sawite hi bengchheng mai ani," a ti a.

Rínawma chuan, "Chuti a ni maw? Chuti a nih chuan mi lo bum let dêr tawh zuk ni a!" a ti a.

"Bum tawh teh ang e, nangmah pawhin chu chu i hre lawm ni? 'An sawi a, an ti si lo,' tih thusing hre reng rawh. 'Thiltihtheihnaah lo chuan thuah mai Pathian ram a awm si lo va,' (Mat. 23:3; I Kor. 4:20) tawngtai te, simnate leh piantharnate a sawi a, nimahsela a enga mah chu a hre si lo; a sawia mai chauh chu a hriat a ni. An chhông zingah pawh chuan ka awm tawh a, a inchhôngkhura a awm dân leh ram danga a awm dân pawh ka hre tawh a, ka thu sawi chu chiang takin a dik tih ka hria a ni. An inah chuan sakhaw dân rêng rêng a awm lo. Tawngtai te, suai sim chhinchhiahnate rêng rêng a awm lo. Ani ai chuan rante pawhin Pathian rawng an bawl tha zawk a ni. A hria apiangin mi bawlhhlawh leh zahpuilawm an ti theuh a ni; a awmna khuuaa mi tawh chuan tumahin tha pawhin an be lo. Mi narân amah hriate chuan,

'Ram dangah a tha a, ama awmna khuah chuan ramhual ang a ni,' an ti thin a ni. A chhungle pawhin chutiang chu a ni tih an hria a ni. Mi vin tak a ni a, mi hau pawh hmang tak a ni. A chhiahhlawhte pawh engmah lovah a hau mai mai thin a, a dimdawi dân rêng rêng an thiam thei lo. A hnêna hnathawh pawh mi a bum so thin a ni an ti. A bum theihna ang apiangin burra duh thin a ni. Amah anga awm tûin a fate pawh a zirtir a, dawî deuhva an awm chuan, 'Mi â leh mi sing lo ho,' a ti mai thin. Mi hmuh leh hriatah rêng rêng chuan anmahni chu a fak ngai lo. A sual avângin mi tam tak a titlu tawh tih ka hria a ni. Pathianin a dâl loh pheî chuan mi tam tak chhiatna a la thlenin ka ring a ni," a ti a. Rinawma chuan, "Unaupa, i thu chu ka ring e, 'Amah chu ka hria e,' i tih avâng mala ring zawng ka ni lo va. Pathian thu awi mîten mi dang chanchin an sawi dân tûr anga i sawi avângin awi ka ni zâwk e. I huat avânga hêng thu hi i sawi a nih ka ring lo, i sawi ang tak chuan a awm avâng a ni," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Kei pawh a hmain lo hre tawh lo îla chu tuna nangin i rin ang bawh hian ka ring ang chu. Sakhaw duh lo mite kê mai atanga hêng thute hi hria ni pheî îla chu mi sualte hian mi thate hi an hêk mai mai thin a ni e ka ti mai awm e. Nimahsela hêng thil zawng zawngah hian kei mah ngelin a dik lo tih ka hre chhuak a ni, chu chang lovah pawh mi thate chuan an zahpui thin a, thianah leh phung-chângah pawh an siam duhloaní Amah an hriat hnu chuan a hmîng lam ngawt pawhin an thin a ur thin a ni," a ti a.

Rinawma chuan, "Tûnah chuan a sawia sawi leh a tiha tih chu a inang lo tawp mai tih ka hre ta, tûn hnuaah pawh a dang lam dân ka chhût tawh thin ang," a ti a.

Kristiana chuan. "Thil hrang daih a ni rêng a ni; thlarau leh taksa a inhrang angin a inhrang a ni. Thlarau tel lo chuan taksa hi mîthi ruang ang chauh

a ni a; chutiang bawkin sawi mai chu tih a awm si loh chuan mitthi ruang ang chauh bawk a ni. Sakhaw biak dân bulpui ber chu a tiha tih hi a ni. 'Pathian leh Pa mithmuha sakhaw biak dân thianghlím leh sual tel lo chu hei hi a ni; fahrah leh hmeithaite an hrehawm lala kan leh khawvêl bawhlhlawh kai lova insiam thin hi a ni.' (Jak 1:27, chang 22:26 pawh en la) Dangnâla chuan chutiang rêngin a ngai lo va; sawi êh ngaihthlâk ngawt hian pathian thu ring nihna emaw a ti a, chutianga a tih chuan amah leh amah a lo inbum ta a ni. Ngaihthlâk chu thlai chi tuh ang chauh a ni a, thù sawi chuan rilruah a rah tak tak nge tak tak lo tih a hriat siahtir thei lo. Ni kin niah chuan mi tin an thiltih ang zêlin an rêl sak ang tih kan ring tûr a ni. (Matt. 13:23). 'I awi em?' ti malin an zâwt lo vang a, 'Titu nge i nih, asawia sawi mai mi? tih a ni zâwk ang a, an thiltih ang zêlin an rêl sak ang. Khawvêl tâwp hun tûr chu buh seng nên tehkhin a ni. (Matt. 13:32) Buh seng hun chuan a sengtute chuan buh hmin tha chauh lo chu engmah an duh lo tih i hria a ni. Nimahsela hêngte hi, chu mi ni atân chuan Dangnâla thu chu a pawimawh lohzia entir nân che ka sawi mai a ni e," a ti a.

Rinawma chuan, "Mostan sa thianghlím thu a sawi kha hei hian min hriat chhuahtir hle mai a. Chutiang ran chu tinkâk nei mi a ni a, a irh chhuah chu a thial bawk thin, tinkâk ngawt pawh a ni lo va, irh chhuah thial mi ngawt pawh a ni lo. Sazupulín a irh chhuah a thial a, nimahsela a tin a kâk loh avângin a thianghlím lo a ni. Dangnâla pawh hi chutiang tak chu a nih chu, a irh chhuah chu a thial a, finna chu a zawng a. Thute chu a thial a, nimahsela a tin a kâk lo. Mi sualte kawng a hawisan bawk hek lo va, ui leh sawawm ke ang mai a nei a, chuvângin a thianghlím lo a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Pathian Lehkhabu thu ang i sawi a ni a, kei pawhin ka han belh chhah ve ang e; Paula chuan mi thenkhat, mi dangnâl êm êm, thu

mawi taka sawi thelte ni mah sela dâr ri leh dâr benthek ri mai a vuah a, tin, hmun dangah chuan thil nung lo ri nei si a vuah a. Thil nung lo chu rinna tak nei lo leh Chanchin Tha nei lo hi an ni. Thu mawi tak leh ri mawi takin Pathian vântirkhkohte angin sawi thei mah sela, vân rama nun neitute zingah chuan, an tel tawp lo vang," a ti a.

Tin, Rinawma chuan, "A tirah pawh khân a thian nih zawng ka duh chiam lo va, tûnah lek phei chuan a ninin ka ning ta, amah ka then theihna tûrin engtingge ka tih ang le?" a ti a.

Kristiana chuan, "Ka thu awi la, ka hrilh ang che hian ti rawh khai, chutichuan Pathianin a rilru a tihdanglam nghal loh chuan amah pawhin a ning thual ang che," a ti a.

"A nih, engtia tih tûr nge ni ang?" a ti a. Kristiana chuan, "A hnénah va kal langin, sakhaw biak dân thu kauh takin va sawi la, chûng thilte chu a in lama a vawn fel leh fel lohte siah takin va zâwt rawh," a ti a.

Chutichuan Rinawma chuan, Dangnâla chu a va pan leh a. "Engtingge i awm tāk?" a va ti a.

Dangnâla chuan, "Ka la dam e, ka lâwm e, thu sawi dîn ta reng îla chu tam sê kan sawi hman tawh tûr a," a ti a.

"I duh chuan i sawi dîn leh ang hmiang; tin, kan thusawi tûr chu hetiang thu hi ni rawh se: Engtingge ni Pathian chhanhimna ropui tak chu mihring rilruah a inhriat chhuahtir tih hi," a ti a.

Dangnâla chuan, "Kan sawi tûr chu thiltitheihna a nih dâwn chu: chu chu thusawi âwm tak a ni, a sawi vêl pawh ka nuam sarh mai. A tawi zawngin ka han chhâng mai ang chia, pakhatnaah chuan, Pathian khawngaihna mihring rilrua a awm chuan sual avângin nasa takin a tahtir thin. Tin, a pahnihna chu."...

Rinawma chuan, "Ngawi teh rih, a pakhat zâwka chauh chu i ngaihtuah teh rih ang. Rilruin amahin

sual huat a tum tûr a nî i tih zâwk tûr nîin ka ring e," a ti a.

Dangnâla chuan, "Sual avângâ ɬah leh سوال huat chu engge a danglamna?" a ti a.

Rinawma chuan, "Nasa takin a danglam a nî. Mî, سوال avângin an ɬap thei, nîmahsela سوال chu a haw lo thei a, mî ɬa leh mî fel chu a haw zâwk thei a nî. Pulpit-ahte سوال avângâ ɬap mî tam tak ka hre tawh a, nîmahsela an rilru chu an titiah leh an in lamahte ngawt a chêng sî a. (Gen. 39:15) Josefa pî chu thianghlîm tak nî awmîn aw ring takin a au va, nîmahsela Josefa lakah chuan thîl thianghlîm lo tak tih a tum sî. Nuin a fate chu an سوال e ti thîn mah sela, an malchungah an chawî a, an fâwp an fâwp sî thîn ang hian, mî ɬenkhath chuan سوال hî deu deu chung sîn an duh viâu sî a nî," a ti a. Dangnâla chuan, "Dâwt i sawi a nî," a ti a. Rinawma chuan, "Daw teh suh e, thu dik tak ka sawi zâwk a nî. A nih leh engge nî rilrua khawngaih thîltih hmuhchhuahna thîl pahnih i tih chu?" a ti a. "Chanchin Tha thilmak hriatna hî," Dangnâla chuan a ti a.

Rinawma chuan, "He mî chhinchhihahna hî a hmasa ber tûr a nî; nîmahsela he mî hî a hmasaah emaw, a hnuhnûngah emaw, lo awm mah sela a dik lo rêng rêng a nî. Chanchin Tha thilmak ropui chu nasa takin a hre thei a. Nîmahsela, rilrua khawngaihna thîl chu a awm lo thei a nî. Mîin hriatna zawng zawng nei mah sela engmah a la nei lo thei. Pathian fa pawh a nî chuang hek lo. Isuan a zîrtirte hnênah "Hêng thilte hî in hria em?" tia a zawh, annin, 'Hria e,'

an tih lai khân ani chuan "Hêngte hî in tih chuan in eng a thawl ang," a tih kha. 'An hriat avângin an eng a thawl ang' a ti lova, a tiha an tihin an eng a thawl ang, a ti zâwk a nî. Hriatna ngawt chu tih lohva awm a awm sî. A Lalpa duhzâwng chu a hre reng a, a ti sî lo. Mîin vântirhkoh tluk laiin a hre thei a, nîmahsela kristian a nî chuang kher lo thei. Chuvângin i thu sawi chu a dik lo a nî. Hriatna hian mî dangnâl leh

'chapote chu a tilâwm a. Pathian erawh chu thiltihin a tilâwm a ni. Hriatna neih hauh loh pheh zawngin rilru pawh a tha thei lo va, Chuvângin hriatna chu kawng tam tak a awm a, thil mai mai hriatna a awm a; rinna leh hmangaihna leh khawngaihnaa hriatna a awm bawh a, chu chuan mihring rilruah Pathian duhzâwng a hriattir a ni. Hriatna mai mai chu kamtamna a ni a, rinna, khawngaihna leh hmangaihna hriatna lo chuan Kristian tak tak chu a lungni thei lo a ni. 'Hriatna min pe la, i dân chu ka vawng ang, tin, ka rilru zawng zawngin ka ngaihtuah ang,' tih a ni," a ti a. (SAM 119:34)

Dangnâla chuan, "I daw leh ta, hei hi hriat fiah lehzualna a ni lo ve," a ti a.

Tin, Rinawma chuan, "A nih leh khawngaihna thiltih hi engtinngae a chhuah tih chhinchhiahna dang sawi leh rawh le," a ti a.

Dangnâla chuan, "Sawi tawh lo ve, kan inngeih dân lo ve," a ti a. "A nih i sawi dân loh chuan kei talin sawi ila a rem dân lâwm ni?" Rinawma chuan a ti a.

Dangnâla chuan, "I sawi duh a thu a ni ang chu," a ti a. Tichuan Rinawma chuan, "Khawngaihna thiltih chu a changtu emaw, a lo thlirtute hriatah amahin a lang chhuak thin a ni. Tupawh khawngaihna changtu hnénah chuan hetlang hian a lo lang chhuak thin. A sualna, a nungchang tenawmzia a hriattir a, rin lohna sualziate a hriattir a. Chu mi rinna chu a neih loh va, Isua Krista a rinna avânga pathian zahngaihna a hmuh loh chuan hremhmuna kal ngei tûr a ni tihte a inhriatchhuahthir thin. Chûng thilte chuan thiltih soal lungngaihthlâkzia leh zahthlâkziate a hriattir thin. (Sam 38:18; jer. 31:19; Joh. 16:8; Rom 7:24; Marka 16:16; Gal. 2:16; Thup. 1:16). Tin, chûng lo pawh chu khawvêl Chhandamtu chu hriattirin amah zui tlai tulziate a hriattir a. Tin, amah zuinaah chuan rilram leh tuihal tuarnate a tulzia leh chûng ang tuarte tân chuan thutiam a awm tihte a hriattir a ni. A

rinna tlem leh tamzia ang zêlin a lâwmna te, a thlamuanna te, thianghlîm duhna te, amah hriatchianna deuh deuh te, a rawng a bâwnate chu a awm a ni. Amahin a lang chhuak ka ti nain hei hi khawngaihna thiltih a nih an hre mang thîn lo. A sualna leh a hriat dik lohnain a hruai bo thîn a ni. Chuvângin he mi hi miin a neih chuan khawngaihna thiltih a ni tih a hriat hmâin thil ngaihtuah tûr a awm a ni. (Joh. 16:9; Gal. 2:15; T.T. 4:12; Matt. 5:6; Thup. 21:6)

Mi thenkhatte hnênah chuan hetliangin a lang a ni. Krista an ring tih an tilang phawt a ni. Tin, a dawtah chuan nungchang thianghlîm put thu te, titi thianghlîm sawite leh chhûngkaw vawn thianghlîm thu te, sual huat tûr a nihziat an tilang leh. Chutiang mi chuan thianghlîmna hi an chawî sâng hle mai a. Amaherawhchu mi vervêkte anga a sawia sawi mai mai lovin rinna leh khawngaihna leh tih tak zetin an ti zâwk thîn. (Job. 42:5,6; Sam 50:23; Ezek. 20:43; Matt. 5:8; Joh. 14:15; Rom 10:9, 10; Ezek. 36. 36:26; Phil. 1:27; 3:17) Khai le, ka pu, tûnah khawngaihna hnathawh leh a lo lan chhuah dân ka sawi chu a dik lohna i hriat chuan sawi la, i hriat loh erawh chuan a dawttu ka sawi leh zêl ang e," a ti a.

Dangnâla chuan, "Tûnah zawng ka sawi dân lo ve, sawi leh la ka lo ngalthla zâwk ang e," a ti a.

Rinawma chuan, "He mi thu hrilhshahna hi i bei tawhin i hre tawh ngai em? I nungchang leh i thu sawitein i zawm ngai em? I sakhaw biak hi tawngka main nge i biak thu dik leh thiltihin? He mi thu hi mi chhân i tum chuan chiang taka i hriat leh Pathianin a dik a tih tûr ang lo liam chuan sawi suh ang che. I hriatnain a hriattir chauh loh che chu sawi bawk suh ang che.

Lalpain a fak lo va, m'nhni infak mai mai chu engmah a ni si lo va. Chu lo rêngah pawh mahni thenawm khawvêngie hriat a dik hauh si lo va,

'Chutin khatin ka awm' tih mai mai chu sual nasa tak a ni baw k a ni," a ti a.

Chutichuan Dangnâla chu a lo zak tan ta a, a hmaite a lo sen ta awp awp mai a, nimaahsela a inthup hrâm hrâm a, hetiang hian a chhâng ta a. "Tûnah hian chhia leh tha hriatna leh Pathian hriat thu i sawi a ni a. A lakah thiam chan leh chan loh dân thu pawhisawi a, hetiang zawh hi ka lo beisei lo va, chhân pawh ka chhâng lovang che. Hetiang thu hi ring tûra tihluh pawh ka ni lo. Hetiang hian min zâwt so dân nghe nghe emaw a ni awm a, mi zâwt so dân mah la, hetiang ka chung a thu neitu i nih hi ka duh lo thei a ni. Eng vângin nge hetiang thu hi mi zawh mi hrih leh," a ti a.

Rinawma chuan," Thu sawi sawi duh mi leh engmah ngaih tuah mang lo mi nia mi sawi ka hriat che avângin. Chu mi lovah pawh chuan dik takin ka han sawi ang a, thusawi mai mai hi sakhuuaa nei mi i ni tih ka hria a ni. Kristiante zingah chuan dân tu nasa tak i ni a, i thusawi chuan mi a tikhawlo va, i chêt dân sual avâng hian mi tam tak an tlu tawh baw k a, mi tam tak chhiat hlauhawm takin an awm a ni. I sakhuua dân te leh zu hmun leh thil bawhlhlawh tih i chin te, thian sual pâwla thu tha lo leh dân sawi i chin zawnz zawnzge hi a la lang fiah vek ang a. Nawhchizuar chungchâng thua thufing an siam, 'Hmeichhia zawnz zawnz timualphotu a ni,' an tih ang hi i ni. Chutiang baw k chuan, Pathian thuawi zawnz zawnz timualphotu i ni,' an ti thin che a ni," a ti a.

Dangnâla chuan, "Hetiangge hi i thusawi dân a ni a, mi ka sawisêl e, i ti vei a, mi thinchhe tak i nih hi, thu sawipui tiak pawh i nih loh hi, dam takin awm rawh khai," a ti a, a kalsan ta a.

Chutichuan Kristiana chu a thianpa hnênah chuan a han kal a, a hnênah, "A hetiang ka tih rêng kha, i thusawi leh a awm dân chu a inrem thei lo vang. A nungchang siam that ai chuan kalsan che a duh zâwk ang. Ka sawi ang ngein a kal tâk mai kha. Duh

leh kal rawh se, tuma tân a pawl love, ama tân chauh a pawl zâwk ang. Awm reng sela keini talin kan kalsan tho tho awm si a, amahin min kalsan ta a, a tha hle alawm. A awm reng zawngin a awm dân kha a sim ang tih ni hek lo, min tibawrhâng ting mai a ni ang: chu lo rêngah pawh tirkoh pakhat chuan, 'Chutiang mi chu kalsan rawh u,' a tih kha," a ti a.

Tin, Rinawma chuan, "A hnênah tlem tala thu kan lo sawi chu lăwmawm ka ti hle mai. Ngaih pawh a la rawn ngaihuah chhuak thiam mahna. A hnênah chuan fiah takin ka sawi ani a, a boral pawhin ka sual a ni lo rêng rêng tawh mai a, a lakah ka thiang a ni," a ti a. 'A hnênah fiah taka thu i sawi kha i titha êm êm mai. Tûn lalin chutianga rinawm taka tih chu a awm loh avângin mi tam takin sakhaw biak dân chu an tikhawlo thin a ni. An biak dân thu mai mai leh thu sawi mai mai an bia a, khawvêl an tibuai êm êm a, Kristian sa khua an tikhawlo va, Pathian thuawi tak takte chu an tilungngai thin a ni. I tih ang tak hian mi tinin ti theuh sela ka duh a ni; chutichuan an sakhua dân chuan sakhaw dân dik tak a jawmpui ang a, chuti a nih loh vêk leh mi thianghlime hi an pâwl ngam lo law law ang," Kristiana chuan a ti a.

Rinawma chuan, "A tirah kha chuan Dangnâla khân hual takin thu a sawi a, mi zawng zawng hi lehthlâk a tum a; nimahsela, rei lo têah a lo chuai leh ta mai a ni," a ti a.

Chutichuan kalkawnga an thil hmuhte chu sawi dūn chung zêlin an kal a; chu an kalna chu thlâlêr ram a ni si a, an chau hle tûr a ni.

Thlâlêr ram an kal chhuak lek lek tawh a, chutih lai chuan an han hawikir a, mi pakhat anmahni rawn zulin an hmu a, amah pawh chu an hria a. A unaupa hnênah chuan Rinawma chuan, "Saw ta lo kal saw tunge maw a nih chu le?" a ti a, a zâwt a. Tin, kristiana chuan a han en ve a, "Aw, ka thian tha tak Pathianthuhriltua a nih saw," a ti a.

Rinawma chuan, "Kei pawh ka thian tha tak a ni bawk asin, amah saw asin kawngkhâra kâla mi tirtu chu," a ti a. Chutichuan Pathianthuhrltua chuan an hnên chu a lo thleng a, chibai a rawn bûk a, "In hnênah thlamuanna awm rawh se, unau duh takte u, nangmahni pui thintute chungah pawh awm bawk rawh se," a ti a.

Kristiana chuan, "Kan lawm êm êm a che, kan lawm êm êm a che, Pathianthuhrltu duh tak, i hmel ka hmuh hian chatuana nunna ka neih theihna tura ngilneihna leh i intihhahzia ka hre chhuak thin a ni," a ti a.

Rinawma pawh chuan, "Kan lawm êm êm a che, aw Pathianthuhrltu tha, keini vân ram zawng mite tân hian i mi pâwl hi a va thlâkhlelhawm tak em!" a ti a.

Tin, Pathianthuhrltua chuan, "Thiante u, kan inthen tâk achin kha engtinng e in awm le? Engtenge in tawh a, engtinng e in tih?" a ti a.

Chutichuan Kristiana leh Rinawma chuan kalkawnga an thil hmuh leh an chungah thil lo thleng zawng zawng chu an hrilh vek a; chu mi hmun chu thlen a harsatzia leh an lo thlen tâk dân chu an hrilh vek a.

Pathianthuhrltua chuan, "Ka lâwm ngawt mai, buaina in tawh avâng leh hrehawm in tawh avângin ka lâwm a ni lo va, in ngam zêl avângin ka lâwm a ni zâwk e. In chauhziate pawh pawisa lova, vawlin thlenga in la tih zawm peih zêl avâng hian ka lâwm a ni. Keima chungah leh nangmahni chungah ka lâwm a ni. Kein ka tuh a, nangnin in ât a, chutichuan "A tuhtu leh âttu an lâwm dunna ni chu a lo thleng ang, (Joh. 4:36). 'In inthlahdah loh chuan a hun takah chuan in la seng dân si a.' (Gal. 6:9) Lallukhum chhe thei lo chu in hmaah a awm. Chutichuan tân rawh u, in chan theihna tûrin, (I Kor. 9:24-27). Mi thenkhatte, chu mi Lallukhum la tûr chuan an tân a, thui tak an thleng tawh a, mi dang an lo kal a, an rawn lâk khaih

leh mai thin a ni. Chuvângin nghet takin chelh tlát ula, tumah laktir suh u, (Thup. 3:11) ramhuai thlêmna chu in la ngam zo rih lo va, sual do túrin thihna khawpin in la bei lo. Vên ram in hmaa awm chu hre reng ula, thil in hmuh theih loh chu ring tlát rawh u. He mi khawvêl thil rêng rêng hi pakhat mah in rilruah luhtir suh u. Tin, in rilru a awm dân chu tha takin en rawh u. Thil azawnga mi burn hmang leh tha lo ber a ni si a. In hmêl chu mellung angin awnitir rawh u, vên leh leia thiltihtheihna chu in lama tang a ni e," a ti a.

Chutichuan Kristiana chuan a fuhna avâng chuan lâwm thu a hrilh a; tin, an kalnaa an tâna tangkal túr thu dang sawl atân a la duh ta cheu va. Amah chu Pathian thu hriltu a nih avângin an chung a thil lo thleng túr leh a ngam dân túrte a hrilh theih an ring a ni. Chu chu Rinawma pawh chuan a remtih zawng tak a lo ni ve a.

Chutichuan Pathianthuhrilltua chuan a sawl leh ta a "Ka fapate u, Chanchin Tha, thu dik tak, "Vên rama lût túrin hreh awm tam tak in tuar a ni," tih hi in hre tawh a; tin, khaw tinah chuan kawl bunna leh lungngaihna in tâwk tawh a, chuvângin chutiangte tâwk lo chuan kal zêl in beisei túr a ni lo ve. Chutiang thilte chu in chungah a thlen pawh a thleng tawh reng bawk a, a dang pawh a la thleng leh thuai ang. Tûnah hian thlalêr ram chu in kal chhuak lek lek tawh a; tichuan in hmaa khua chu in thleng thuai tawh ang. Chu khuaah chuan hmêlma tam tak in tâwk ang a, an man ang che u, a tih pawh an tihlum che u a ni thei e. In thurin avâng hian a tu zâwk emaw tal chu in thi ang; nimahsela, "Thih thlengin rinawmin awm rawh u, tin, Lalpan nunna lallukhum a pe ang che u," Tupawh chuta thi chu na tak tuara sarthi ni mah sela mi dangte ai chuan a nuam zâwk ang. Vên ram chu a thlen hma dân avâng chauh a ni lo va, mi dangin hrehawm tam tak an tuar túr chu a pumpelh dân avâng a ni. Tin, khua in han thlen hun chuan hêng ka thu sawlte hi a dik tih in hria ang a; in thian hi mi

han hre reng ang che u. Mipa takin awm ula, thil tha tiin in thlarau chu Pathain siamtu rinawm tak hnênah chuan kawltir ang che u," a ti a.

BUNG 17

Tichuan ka mumangah chuan chu mi thlalêr ram chu an lo pêl a, an hmaa khua chu an va hmu ta a. Chu mi khaw hmîng chu Lawilo a ni. Tin, chu mi khuaah chuan dâwrpui a awm a, a hmîng chu Lawilo dâwrpui a ni. Chu chu kumkhuaa awm reng a ni a, a awmna khua chu a lolam êm avângin Lawilo dâwrpui an ti a ni. (Sam 62:9) Tin, chuta an thil zawrh chu engmah lo mai mai a nih avângin an ti a ni bawk. Mi fîngte pawhin, "Chuta awm rêng rêng chu engmah lo an ni," an ti thîn a ni. Thuhrlitu 11:8, 1:2-14; 2:11-17; Isaia 40:17)

He mi dâwrpui hi siam thar pawh a ni lo va, hman laia lo awm tawh rêng a ni a. A lo awm tanna ka han sawi ang e:—

Kum sangnga lai a ni ta a, chu mi lai chuan mi pahnih tûna mite ang bawk hian vân ram zawng mi an awm a; tin, vân ram zawng mîten he khua hi kalkawng atân an hmang thîn tih Belzebuba leh a thian dangten an lo hria a. Chutichuan kumkhua a awm reng tûrin thil lawilo mai mai zawrhna tûr an lo slam ta a ni. Chu dâwrpui ah chuan in te, ram te, hmun te, ropuina te, hmîng lenna te, nawhchizuar te, nupui te, pasal te, rangkachak te, tangka te, lungmawi te, fa te, hotu te, chhiahhlawhte, engkim an zuar a. Tin, chu mi dâwrpui ah chuan mitdawi vaih te, bumna te, hlêpna te, ennawm in te, nuihza siamtu te, rûkhmangte leh phihmang te, chi tinrêng an awm thîn. Rûkhmang te, tualthattu te, uirê te, dâwt sawi hmangte chu hmuh duh a thu a ni mai.

Tin, chu mi dâwrpui ah chuan kawthlêr hrang tam tak a awm a, chûngte chu duh hun huna an hmuh theih nân hmîng hrang hrang an nei theuh va. British thlêr a awm a, French thlêr a awm a, Spain thlêr a awm a, German thlêr a awm bawk a; chûngahte chuan thil lawilo mai mai theuh an zuar a ni.

Ka sawi tawh ang khân vân ram kalna kawng chuan chu khua chu a chhun tlang riah a ni. Tupawh vân rama kal tuma chu mi khua la pêl lo chu he khawvêl ata hi kal chhuak ngel tûr ani. (I Kor. 5:10) Lalte Lal ngel pawh chu Ama rama kal tûrin he mi dâwrpuh hian a han lût a, chu mi ni chu an dâwrpuh kai ni tak a ni a, tin, dâwrpuh hotu ber chuan an thil lawilo zawrh chu lei tûrin a thlêm a. Tin, a lei phawt chuan chu mi dâwrpuh zawng zawng chung a hotu ber nihna leh ropuina pêk pawh a tiam hial a. Amah chu mi zah mi tak a nih avângin Belzebuba chuan kawthlêr tinah chuan a hruai vêl a, rei lo te chhângin khawvêl a thil awm zawng zawng a entir a. A bungruate chu lei tûrin a sâwm a, nimahsela a ni chuan engah mah a ngaisâng lo va. Chutichuan pawisa dere pawh sêng lovin chu khua chu a kalsan ta a. (Matt. 4:8-10; Luka 4:5-8) Chutichuan he dâwrpuh hi hmasâng ata lo awm tawh rêng a ni a, ropui pawh ropui tak a ni.

Chutichuan ka sawi tawh ang khan Kristiana leh Rinawma chuan chu khua chu an kal tlang ngel ngel tûr ani a; tin, kal pawh an kal ta ngel rêng a. Dâwrpuh an han thlen chuan dâwrpuh mi leh a khuaa mi zawng zawng chu an ngêng a; chu chu eng vângin nge an hre lo. A vâng chu hêngte hi a ni:— Puan maw tak an sin a, chu dâwrpuh an puan zawrh zawng zawng zingah pawh chu puan ang rêng rêng chu a awm hauh lo va; chuvâng chuan dâwrpuh mi zawng zawng chuan an nuih zat a. Thenkhatin mi â-ah an ruat a, thenkhatin nuihza siamtuah an ruat a. (Joba 12:5; I Kor. 4:9) An silhsênte mak an ti ang bawh chuan an tawng pawh chu mak an ti bawh a. Mi tiênte chauhvîn an tawng chu an hre thei a. Kanâan ram tawngin an tawng a, chu mi dâwrpuh mite chu khawvêl mi mai an ni si a. Chutichuan dâwrpuh mite chu kawh tak angin an lang a. (I Kor. 2:7;8) Chûng dâwrpuh an thil

zawrh chu engah mah an ngaih loh avangin mak an ti bawk a. Anni chuan en pawh an en duh si lo va. Lei túra an han tîrh pawhin an beng an hup a, "Hêng thil lawilo hi en lo túrin kan mit chu lehlam hawitir la, (Sam 119:37) vâna sum awm chu min hriattir zâwk rawh," tîin an au va. (Phil, 3:20,21)

Mi pakhat chuan nuihzat deuh tak chung hian, "Engnge in lei ang," a ti a; anni chuan, "Thu dik a ni kan lei ni," (Thufing 23:23) an ti a.

Chutia an han sawi veleh chuan mite chuan an hmusit lehzual sauh va; mi thenkhatin an nuihsan a, thenkhat chuan an chungah thu tha lo tak tak an sawi hlawm a. Thenkhatte chuan vêl túrin mite an tîr a. A tâwpah chuan dâwrpuia mi zawng zawng chu an infuîh pawrh a, an lo buai vek mai a. Tin, dâwrpuî hotu hnênah chuan chanchin chu an han thlen thuai a; ani chu a lo kal thuai a, dâwrpuia mi zawng zawng tibualtute thu chu ngaihtuah túrin a thian a rin deuh deuh te hnênah chuan a pe a. Chutichuan anni chu an chungchâng ngaihtuah túrin an rawn hrui a; khawî aţanga lo kal nge an nih leh khawîa kal túr nge an nih te an zâwt a. Tin, anni chuan he mi khawvêlah hian mikhuai mai an ni a, an ram vân Jerusalemah an kal dâwn a ni tih an hrîih a. (Heb. 11:13-16) "Tin, mi pakhatin, 'Engnge in lei ang?' tia min zawh a, 'Thudik kan lei,' kan tih kha in hua a nih nghal loh chuan, thil dang in huat túr leh hetia min tihkhawtlai chhân tur hi engmah kan tih rêng kan hre lo," an ti a. Nimahsela an thu ngaihtuahtute chuan chutianga dâwrpuia mi zawng zawng rawn tibuai ta chu mi â an nih loh rêng rêng an ring lo va. Chutichuan an man a, an vua a, chirhdiakte an tât a, dâwrpuia mite ennawm atân bâwm chhûngah an khung ta a. Chutah chuan rei sê an awm a dâwrpuia mi zawng zawng chuan an tiduhdah a, dâwrpuia hotu pawh chuan a nuihzat rêng bawk a. Nimahsela anni chu an dawhthei êm êm a, an chungah thînurte chungah chuan an thînur ve duh lo va, a tiduhdahtute chu mal an sâwm sak zâwk a, an ti

thain an khawngaih êm êm zâwk a. Chutichuan chu mi dâwrpula mi tha deuhthe chuan a tiduhdahtute chu an demin an dal ta zâwk a. Chutichuan mipuite chu, chu miteho chungah pawh chuan an thinur ve leh ta a. Bâwm chhûnga mite ang bawka mi سوال chuan an ngai leh ve ta mai a. Chu mite erawh chuan, "Anni hi mi tha tak an ni a, tuma pawh khawih pawh an tum lo a ni. Anni aia bâwma khung âwm mi zâwk chu he dâwrpulah hian mi tam tak an awm a ni," tiin an tang tlat a. Chutichuan an lo inthen a, an insual ta vak mai a, an bual ta êm êm a. Chutichuan Kristianate thian dūn chu rorêltute hmaah an hruai leh ta a. Rorêltute chuan dâwrpula mi an tihbual avângin thiam loh an chantir a. Kawlte an buntir a, thir khaldiatin an hling a, nasa takin an vau a, miten an tanpuî ngam loh nan leh an hnêna an tel ve ngam loh nan kawthlêrah chuan an hnûk an hnûk mai a. Nimahsela Kristiana leh Rinawma chuan chutia zahthlak taka an siamte chu tlang tak leh zaidam takin an tuar a, chutiang avâng chuan dâwrpula mi thenkhatte chu an lamah chuan an pakai leh ta zâwk a. Chutichuan an khingpuite chu an thinur ta êm êm mai a, anni pahni chu tihhlum tûrin an rawt a. Chutichuan "Bâwma khung mai zawng a tâwk tawh lo vang, an thiltih avâng hian an thi tûr a ni," tiin an sawi thaih a.

Chutichuan an thu an ruat fel leh hun nghûk tûr chuan bâwmah chuan an khung leh a, kawl nasa takin an buntir leh ta a.

Chutia bâwm chhûnga an awm laite chuan an thian tha tak Pathianthuhriltuan an hnêna a sawite kha an ngaihtuah dūn a, a sawi zawng zawng kha dik an ti êm êm mai a; an inthlamuan a, "Tupawh a tuar nasa chuan a tha lehzuai a chang ang," tiin an insawi thlamuan a. An rilru chuan a tha zâwk chan chu an duh ve ve hie mai a. Tin, thil zawng zawng siamtu Pathian hnênah chuan an chan tâwka ruat nia an hriat avângin lungawi takin an inkawltir tlat a.

BUNG 18

Tin, an ni ruat chu a lo thleng a, an thian dūn chuan an thu ngaihtuah tūr leh thiam loh chantir tūrīn an rawn hruai leh a. An hmēlma a tiduhdahtute hmaah chuan an han hruai a. Rorēltu hmīng chu Thahuaa a ni. An hēkna thu an rawn zīak chu a hrang hrang ni mah sela a bulpui chu a inthuhmun theuh va; an thu bulpui ber chu "Hmēlma an ni a, sumdāwn an tibuai a; mi zawng zawng an tibuai a, mi tam tak an lama t̄ang tūrīn an siam tawh a ni," tih a ni.

Rinawma chuan a chhāng a, "Pathian dodāltute chauh chu ka dodāl a ni. 'Mi tibuai' in tihte kha mi tihbui duh mi ka ni lo ve. Remna duh mi ka ni zāwk asin. Hēng kan lama lo pakaite hi kan thu a dik leh kan awm dân a tha an tih avānga lo pakai mai an ni. Tha lo taka awm thīn kha a tha lamah an lo pakai ta a nih hi. In lai in sawi chu Belzebuba a nih hrim chuan kan Lal hmēlma a ni asin; chuvāngin ka hlau tawp lo a ni. A hote zawng zawng nēn pawh ka zuam a ni," a ti a.

Tin, an lai t̄an tūra thu sawi tūr nei apiang thu sawi theihna an hawng a; chutichuan mi pathum an lo lūt a. An hmīng te chu Awta te, Puithua te, Fakduha te an ni a. Tin, an lo luh chuan an lai t̄anna tūr leh mi t̄angte thu chu engnge.sawi tūr an nēih an lo zāwt a. Tichuan Awta chu a lo dīng a, a sawia. "Ka lalpa, he mi hi ka hriatna a rei tawh a, rorēltu hmaah hian chhechham meuhvin a chanchin ka han sawi ang e. He mi hi—"

Rorēltu chuan, "Ngawi rih rawh, chhia chu chham ta rih che" a ti a, tin, chhia chu a chham ta a. Chu mi zawhah chuan heti hian a sawi leh ta a.

"He mi hi a hmīng tha hle mah sela, kan rama mi suai ber a ni. Latte leh mi dang rēng rēng leh dân engmah a pawisa lo. Mi dangte an thu awi tūrīn a sām a, chu chu rinna leh thianghlīmna a ti thīn a ni.

Tin, kristian dân leh kan ram dân chu a inhrang daih a, awm dân thei a ni lo tih pawh keimah ngein ka hria a ni. Chu mi a tih avâng chuan dân hi a dem chang pawh a ni lo va, keimahni a titute pawh hi min dem a ni," a ti a.

Rorêltu chuan, "Sawi tûr dang i la nei em?" a ti a.

Awta chuan, "Ka lalpa, nei chhu ka la nei a, nimahsela upa hovin min nung ang e, sawi a ngath leh midang sawi zawl hnuah ka la sawi leh zâwk ang e," a ti a. Chutichuan a sirah chuan an dintir ta rih a.

Tin, Puithua chu an han ko va, mi tâng chu a han entir a. An lal tâna tûr leh mi tâng thu chu engnge sawi tûr a nei an han zâwt leh a.

Tin, Puithua chuan, "Ka lalpa, he mi hi ka hmêlhriat mi a ni mang vak lo va, hriat pawh ka duh nahek lo. Eng pawh ni sela hei hi ka hria a ni. Hman ni khan he mi khuaah hian kan titi dân a, chutah chuan he mi hi mi sual tak a ni tih kan hria a ni. Tin, kan sakhua hi engmah a ni lo va, hetiangin tumahin Pathian an tilâwm thei lo vang a tih ka hria. Chu mi a sawi chu kan biak dân hi a dik lo va, sualah kan la awm reng a, nakinah hremhmuna kan la kal ngei ang a tihna a ni tih kan lalpa pawhin i hre ngei ang a; chu chu a ni sawi tûr ka nei chhu," a ti a.

Tin, Fakduha chu an han ko ve leh a, chhia an han chhamtir zet a, a sawi ve ta a.

"Ka lalpa leh mi zawng zawngte u, he mi hi ka hriatna a rei tawh a, amah pawh hian thu sawi loh loh tûr a sawi thin a, kan lal tha tak Belzebuba chungchâng thu pawh tha lo takin a sawi thin a; tin a thin duh tak Lalputara te, Laltaksalawmnaduhate, Lalnuamlutuka te, Lalthillawiloduha te, Lalnawmnahlirzawnga te, Lalduhâmate hming hi a sawi chhe thin a ni. Tin, he mi khuaa mi tha zawng zawngte hi he khuaah hian rei an awm lo vang a ti bawh a ni. Chu chang pawh a ni lo, ka lalpa, nang tuna a rorêlsaktu ngei pawh hi i hming sawi chhiat hi a hlau lo a ni. Pathian ngaihsak lo, mi sual, a ti che a

ni. Kan khuaa mi tha tak takte hi a sawi chhe fo a ni," a ti a.

Fakduha thu sawi zawh chuan rorêltu chuan mi tâng lamchu a hawi a, "Nang mi sual, sakhaw kalhtu leh phiartu, hêng mi tha tak takten i chungchâng thu an sawi hi i hria em?" a ti a.

Rinawma chuan "Thu, kam khat talin ka sawi ve thei ang em?" a ti a.

Rorêltu chuan, "Mi sual, rei tak dam tûr i ni lo, thah mai tûr i ni. Nimahsela i chungah kan ngilneihzia miten an hmuh theih nân i thu tha lo tak sawi tûr chu kan lo ngaihtla ang e," a ti a.

Rinawma chuan, "Awta thu sawi kha ka han chhâng ang e. Dân emaw, chêtzia emaw, nungchang emaw, mihring emaw, engpawh Pathian dodâl chu kristian dân kalhtu a ni e tih chauh loh chu engmah ka sawi lo va. Chu thuah chuan ka lo sual ta a nih chuan ka sualna chu mi entir ula, inhmaah sim leh tûrin ka inpeih reng a ni.

Tin, Puithuan ka chungchâng thu a sawi chu ka han chhâng leh ang e. Pathian tak biak dânah chuan rinna tak tak a ngai tih ka sawi a, nimahsela chu rinna tak tak chu Pathianin a pêk chauh loh chuan a neih theih loh tih ka sawi bawk ani. Chuvângin Pathian biaknaah chuan mihring rinna mai chu Pathian rinna tak nên inrem thei lo. Chu chu chatuan dam chhûng atân a tạngkal lô ve ka ti a, chu chauh lo chu eng dang mah ka sawi lo ve.

Tin Fakduha thu sawi kha ka han chhâng leh ang e. He mi khaw lai leh mi chhiate leh mi dang, tuna Fakduhan an hmîng a lam zawng zawngte kha he mi khuaa awm lova hrem hmuna kal âwm mi an ni zâwk e," a ti a.

Tin, rorêltu chuan a thiam leh thiam loh ngaihtuahtute hnênah chuan, "He mi, amah avângah khuah zawng zawng lo buai phah hi a chanchin an sawi zawng zawng kha in hre tawh a; tin, a chhânna leh a tan dân kha in hre bawk a. Chuvângin tuna

awhhlumtir emaw, zuah emaw rilru a engemaw zâwk tal tal chu in pu ngei ang a; nimahsela ka dân entir che u ka tum rih a ni," a ti a.

"Pharoa, kan lal thu awl, chu mi chu a lal lai chuan dân pakhat an siam chhuak a ni. A ramah chuan biak dân dang nei mi an awm a, chu mite chu an lo pung an lo pung a, a tân chuan vên leh enkawl a lo har lutuk ta a. Chutichuan mipa piang thar apiang chu tuia paih zêl tûr thu a pe ta a. (Exo, 1:22) Tin, kan lal thu awl pakhat Nebukadnezzara mi ropui tak chu a lal pawhin dân dang an siam bawk a. "Tupawh ama lem rangkachaka an din chu be duh lo apiang leh chibai bûka a hmaa kûn duh lo apiang chu meipulah paih luh tûr" (Dan. 3:6) a ti a. Tin, Daria lal lai pawhin, "Tupawh amah chu pathiana neih loh va, Pathian dang nei rêng rêng chu sakeibaknei pûkah paih tûr," (Dan. 6:7) tih dân an siam bawk a; chutichuan he mi hel hian chûng dân chu a bawhchhia a ni. A rilru chauhvah bawhchhia pawh a ni lo va, a thiltih leh a thu sawi ngein a bawhchhia a ni, chu chu tuar theih rual a ni lo. Pharoa chuan sual lang tham lo pawh khap tûrin dân a siam a ni si a; nimahsela tûn thu hi zawng alangin a sual a ni; vaw! hnih lai kan sakhua hi a sawisêl a, chuvângin thi tlâk a ni," a ti a.

Chutichuan ngaithlatute chu an chhuak ta a. An hmingte chu:— Mitdela te, Thalova te, Thungrula te, Taksahmakhawngaia te, Tithawtthawta te, Tlatsamate, Inhluta te, Huata te, Dawthela te, Nunchhiaa te, Ênghuaa te, Tihlâwmtheihlohvate an ni. Tin, a hrangin an inbia a, thu khat vuain rorêltu hmaah chuan thiam loh chantir an tum tlát a.

Tin, a hmasa berin Mitdela chuan, "He mi hi sakhaw nei lo mi a ni tih dik takin ka hria a ni," a ti a. Tin, Thalova chuan, "Hetiang mi hrep hi he lei ata tiboral rawh u," a ti a. Thungrula chuan, "A ni tak e, a hmêl hmuh ngawt pawhin ka haw hluah hluah e," a ti a. Tin, Taksahmakhawngaia chuan, "A ngaihin ka ngai thei chai lo mai," a ti a. Tithawtthawta chuan,

"Awhhlumtir rawh u," awhhlumtir rawh u," a ti a. Tin, Tlatsuma chuan, "Kei pawh ka ngai thei tawp lo mai, ka awm dante hi a sawisêl fo awm si a," a ti a. Inhluta chuan, "Mi â alawm maw le," a ti a. Tin, Huata chuan, "Ka thin a tiur hluah hluah e," a ti a. "Philh mang a ni," Dawthela chuan a ti a. Tin, Nunchhlaa chuan, "Awhhlum chu a tân a tha lutuk a ni," a ti a. "Thi tûrin kaltir thuai mai rawh u," Ênghuaa chuan a ti bawk a. Tin, Tihlâwmtheihlova chuan, "Khawvêl hi mi pe dawn mah se ani nên hi chuan kan inthian thei chuang lo vang, chuvângin thi tûrin i ruat ang u," a ti a.

Chutichuan thi tûrin an ruat ta a. Chuta a awmna ata chu hruai chhuah a, a lo kalna lama hruaia, a raphlâk thei ang bera tihhlum tûrin an rêl thlu ta a. Tichuan an dân anga tih tûrin an hruai chhuak ta a. An han vaw nek phawt a, an bêng a, chemtein an zai a. Tin, lungin an dêng a, chumi zawhah chuan kâwlhnâmin an chhun a, a ruang chu thingah an phuar bet a, an hâl ral ta a. Chutiang chuan Rinawma chu an tihlum ta a ni.

Tin, mipuiho hnungah chuan tawlailir sakawr pahnih hnuhin Rinawma chu lo nghâk rengin ka hmu a. Chu tawlailir chuan Rinawma chu chhûm zingah vân lamah an hruai chho ta a; chu chu vân ram kalkawng hnai ber a ni. Kristiana erawh kha chu la ngaihtuah leh tûrin tân inah chuan an khung rih a. Nimahsela thil zawng zawng chung a thuneitu chuan an thinur nate a tireh a. Kristiana chu a chhuak leh ta a. A kal pah chuan a thianpa Rinawma chu a phuah a, a zai zêl a:—

"Aw Rinawm, aw Rinawm,
I Lal i tan peih hle;
Mi rintlêm leh lawilo hote,
An lâwmna zawng zawng nên;
Lungngai tâwpa an rûm hunin,
Malsâwm kim i nei ang;
Aw Rinawm lâwmn zai rawh,

I taksa boral mah se,
 I thlarau a bo lo ve," tiin.

Tin, ka mumangah chuan Kristiana chu amah chauhvin a lo chhuak lo va, Rinawma nêan an thian duna dâwrpuia an awm dân tha leh an tuarziatê chu mi pakhatin a lo hmu a, chutichuan unau leh thian tha taka awm tumin chu mi chuan arawn zui ve a. Mi pakhat chu thu dik avângin a thi a, a vâp chu mi dangah arawn indin chhuak leh ta a ni. Chu mi Kristiana rawn zultu chu Beisela a ni. Beisela chuan Kristiana hnênah chuan, "Dâwrpuia mi, mi thenkhat pawhin min la rawn zui ve lehin ka ring a ni," a ti a.

BUNG 19

Tin, Dâwrpuia ata an chhûah hnu lawk chuan mi pakhat an hma lama kal an va umphâk a. Tin, a hnênah chuan, "Ka pu, khaw lam rama mi nge i nih? He mi kawngah hian eng chen nge i kal dâwn" an ti a, an zâwt a. Tin, ani chuan Kamthalo khuaa lo chhuak a nih leh vân ram zawng mi a ni tih a hrilh a: a hming cawh chu a hrilh lo.

Kristiana chuan, "Kamthalo khua atângin maw i lo kal? Chutah chuan mi thate an awm em?" (Thuf. 26:27) a ti a.

"Awm ve baw e," Mahnihmastala chuan a ti a. Kristiana chuan, "Ka pu, engtinngê ka koh ang che?" a ti a.

Mahnihmastala chuan, "I lakah mikhual ka ni a, nang pawh ka lakah mikhual baw i ni a, chutichuan he mi kawnga kal tur i nih chuan inpawi dîn ila ka lawm êm êm ang; i nih loh pawhin ka lungni rêng rêng e," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Kamthalo khua chu min a chanchin an sawi ka hria a, khaw ropuf tak a ni tiin ka hria e," a ti a.

Mahnihmasiala chuan, "Khaw ropui tak ni e, laichin hausa tak pawh chutah chuan ka nei asin," a ti a.

"Tunge ni chuta i laichin chu?" Kristiana chuan a ti a.

Mahnihmasiala chuan, "A khaw mihring zawng zawng an ni deuh thaw mai. Ka hnaih zual deuha te chu Lallamlêta te, a khuain hming a put phahna Kamthalovate leh mi dangte an ni; tin, Lalengkimate pawh an ni bawka, kan vênga Pathian thuhriltu Tlawntawna saw ka nu nuta tak tak a ni bawka. Ka pu chu tui chewi mi mai mai a ni nain, ama tih ang bawka ti chuan mi hausa leh mi tha tak ka lo chang ta a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Nupui i nei tawh em?" a ti a. Ani chuan, "Nei tawh e, ka nupui chu mi tha tak a ni nghe nghe asin; hmeichhe tha tak Lalhmuchhuaki fanu a ni. Mi zahawm tak chhunga lo chêng-thang a ni a, lai leh miretheite pawl dan pawh thiam tak a ni. Kan sakhua dân erawh chu mi ti kher kherte dân nên chuan a dang deuh hlek a ni. Chu pawh chu thil tê tak tê hmun hnh chauhvin a hrang a ni. Thil harsa tak chu tuar hrâm hrâm kan tum ngai lo va; kan sakhua chu a lo ropuia a lo nawm velch kan taima sauh sauh mai a; min an sak, phei chuan tual laia vah vahpui tak kan nuam thin a ni," a ti a.

Chutichuan Kristiana chuan a thian Beiseta lam cho a han hnaih deuh va, "He mi hi Mahnihmasiala Kamthalo khuaa mi kha a nih ka ring deuh e a, a lo nih dat zawngin thian tha lo tak nei kan lo ni mai ang," a ti a. Beiseta chuan, "Zawt ta che, a hming sawi a zatin ka ring lo va," a ti a.

Chutichuan Kristiana chuan a va pan leh a, "Ka pu, mi zawng zawng ala thil hre awmin i tawng a, ka rin hi a dik emaw, i hming hi Mahnihmasiala; Kamthalo khuaa mi i ni mai?" a ti a.

Mahnihmasiala chuan, "Chu zawng ka hming a ni lo ka hming chhia a ni, mi pawl duh lo miten mi

kohna chauh a ni. Mi tha dangte pawhin an hmingchhia an pu ang bawkin kei pawhin ka pu ve reng mai a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Min chutianga an kohna tûr chein thil engmah i ti ngai lo maw?" a ti a.

Mahnihmasiala chuan, "Ti ngai teh suh e, mi tam takin an tû ang aplang chu eng pawh ni sela ka ti ve zêl mai thin a, chu mi avâng chuan a ni ber ang chu ka ti mai a ni. Chutianga ka tâna sâwtina ka hmuh dâwn phawt chuan engahnge misualte chuan min dem theih ang? Ka tân chuan malsâwmna a ni mai ang chu ka ti mai a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Chu mi a chanchin ka hriata chu ni ngai chein ka ring asin le, he mi hming hi pu awm reng pawh, ni chein ka ring a ni," a ti a.

"Chutianga i rin tlát chuan le, i ring mai pawh a ni ang chu, eng ka tih ang nge, engpawh ni sela, in thian leh in hnêna kal ve zêla mi duh chuan thian atân tha tak ka nih hi in hre mai ang chu," a ti a.

Kristiana chuan, "Kan hnêna i kal ve zawngin hrehawm tam tak i tuar tûr a ni ang a, chu chu i peih hgûtin ka ring lo ve. I sakhaw dân pawh a nawm leh a hrehawm hun pawhin zawm fan fan tûr a ni; min an fak laia i zâwm angin hrehawm lai pawhin i zâwm bawt tûr a ni ang," a ti a.

Mahnihmasiala chuan, "Ka rin dân thuah hian nangin thu i nei tûr a ni lo ve; keima thu thuin mi awmtir mai la, i hnênah chuan mi kaltir mai rawh," a ti a.

Kristiana chuan, "Ka sawi anga i awm dâwn loh chuan pên khat pawh kan hnênah i kal thei tawh lo vang," a ti a.

"Engmah pawina a awm lohva, a sâwt ve bawt si zawngin ka tih dân pangngai hi ka bân chuang tawp lo vang. In hnênah kal thei lo mah ila mi rawn umphâk hma ang bawkin min mi rawn umphâk leh hma chu keimah pawhin ka kal leh mai ang. Chûng chuan lăwm takin mi rawn pawl leh mai ang asin," a ti a.

Chutichuan ka mumangah chuan Kristiana leh Beiseia chuan Mahnihmasiala chu an kalsan a, a hnénah chuan an kal zêi a. Tin, a pakhat zawk chuan a han leh hawi a, Mahnihmasiala chu mi pathumin an rawn zui hian a, hmu a. A hnén an lo thlen chuan chibai a lo bûk a, anni pawh chuan an han bûk ve a. Chúng mite chu Khawvêlpawma te, Sumngainaa te, Engkimakawma te an ni. Chúng mite chu Mahnihmasialate nêen an naupan lalin Awt khuua. Hlêpna vêngah lehkhâ an zir za avânglin an inhria a ni. An zirtirtu chu Thlêmh manga a ni a, uan dân te, mî bum dân te, mîlak dân te, dâwt sawi dân te, sakhaw dân a mî thider dân te a zirtir thin a ni. Chutichuan, hêng mi palite hian chutiang sinna lam kawng chu an thiam êm êm mai a: an za hian chutiang zirtirtuah chuan an tiak theuh a ni.

Tin, chutia ka sawi anga chibai an inbûk zawh chuan Sumngainaa chuan Mahnihmasiala hnénah chuan, "Kan hmaa mi saw tetenge ni?" a ti a. Kristiana leh Beiseia kha an lang thei a.

Mahnihmasiala chuan, "Ram hla taka mi an ni a, van rama kal an tum a nih saw," a ti a.

"Engatinge nîn lo ngah loh le? Kan inpâw" tûr, chu ta kal tûr cho kan ni alawm, nang pawh "ho lăwmi ni?" Sumngainaa chuan a ti a. "i ni ve

Mahnihmasiala chuan, "Ni e, n' hmaa mite saw sawng an inti bîk êr" mahsela, ka the chauh an duh a, mi dang thu "mai a, anmahni lo, mî the engong pawh ni se" eng reng chu an duh chuan an duh lo sei mî a, an thu anga an awm loh Engkimakawma a ti a.

mi ni "nait chaw" chuan, "Chu sawng a tha nem, mite chuan an" mite pawh han chhîr a, chutiang mite chuan an" mite chauh lo chu tumah tha an ti ngah lo lo" ng a ni. Anh leh engong ni in hranna chu? A ti a.

Mahnihmasiala chuan, "Engat pawhin kal zêi tûr a ni" an ti thei a cho cho kal zawng ka rem th sawng a ni ve lo, a hawm kun ngah ka duh zawk a ni.

Thil engkim Pathian tân an ti zêl a, kei zawngin inehanhim nân ka ti a ni. Miten nasa takin do mah sela, anmahni thu ang chauh zêlin an ti a; kei erawh chu ka sakhaw dân hi ka himna tûr leh a hunin a zir ang zêlin a ni zâwk a. Anni zawng an sakhua chu a hrehawm lai pawhin an tan tlat a, kei zawng a nawm hun leh miten an duh a an fak hun chauhvîn ka tan duh a ni," a ti a.

Khawvêlpawma chuan, "Thian tha, i tih ang chuan ti rawh khai, kei ka ngaih chuan mahni thu thua awm theihna lô chu mi â ang chuahvah ka ngai a ni. Rûl anga sîngin i awm ang u. A hun lai taka thiltih hi a tha ber a ni. Khuaitte pawh thlasik chhûng zawngin an awm reng a, an bo vek a, a nawm leh an remchan hun veleh an lo chhuak leh thin tih i hria alâwm. Pathianin a chângin ruah a sûtir a; a chângin ni a sattir a, chutianga a sûr a sûr chung a kal tûr khawpa an ât chuan keini chu khaw that hunah kan kal mai tur alâwm. Kei ka sakhaw duhzâwng ber chu Pathian malsâwmna tha tak kan chung a thlen theih hi a ni. Kan nun nâna Pathianin thil tha tak min pêk hi Ama tâna vawn reng tûr a ni tih tûnge sawi thei awm bik ang? Abrahamah leh Solomona chu sakhaw dânah an thûkin an nasa hle a; tin, Joban, 'Mi tha chuan vatvut anga tam in rangkachak an nei ang,' a ti a; nimahsela kan hmaa mite saw i sawi ang chuan nih chuan chutiang zawngin an awm lo vang," a ti a.

Tin, Engkimakawma chuan, "He mi thua hian kan inthural vek a ni awm e. chuvângin sawi tam a ngai vak awm lo ve," a ti a.

Sumngainaa chuan, "Ngai tawh lo ve, engmah sawi a ngai tawh lo ve; tupawh Pathian Lehkhabu thu leh mi thu sawi pawh ring lo chuan ama nawmna tûr leh a himna tûr pawh a hre love. Keini erawh chuan chûng angte chu kan hre si a," a ti a.

Tin, Mahnimasiala chuan, "Khai le, unaute u, van ram zawn tuma kal kan ni theuh awm a, thil tha lovahte kan intihthat theih nân he thu hi ka han

zawt teh ang che u, Mi tupawhin, Pathian thu hriltu emaw, sumdâwng mi emaw, mi engang pawhin malsâwmna tha zâwk a hmuh theihna hria ang sela, nimahsela a langa pathian thu a awi a, tûn hmaa a tih ngai loh tak thilahte a taihmâk hle loh chuan hmu thei dâwn si suh sela, chu mi hmu tûr chuan chutiang chuan lo awm ta sela, mi tha tak a ni dâwn lâwm ni ang?" a ti a.

Sumngainaa chuan, "I thu zawh awmzia chu ka hre vek mai, ka thian dangte hian rem an tih chuan ka han chhâng ang che. A hmasain Pathian thu hriltu thu kha ngaihtuah îla. Mi pakhat Pathian thu hriltu rinawm tak ni sela a hlawh chu tîem hle sela, tin, chu aia tam zâwk a hmuh theihna chu hria ang sela, hmu thei dâwnin in hre bawk si sela chu mi avâng chuan taima tak leh thu fel lehzuala sawi thei tûrin zir sela, tin, mite duhzâwnga awm tûrin a awm dante tidanglam bawk sela a awm lohna rêng rêng ka hre lo. Chu mi a tih avâng chuan mi rinawm a ni zâwk ang chu. Hlawh tam lehzuai hmuh a tum chu suai a ni hlei nem, dân rêng a ni. Pathianin a ruat sak a ni bawk si a, chuvângin ama rilrua a chhia leh tha hriatna chuan engmah ngaihtuah ngai hauh lovin a ti thei a ni. Chu lo rêngah pawh, chu mi hlawh tam hmuh a tumna chuan nasa takin inzina a siam sak a, chu chuan a siam tha a, chu chuan Pathian duhzawng ang zêlin a awm tîr a ni.

Tin, mite duhzâwng âwma awm a tumna pawh khan mahni insûm thei mi tak a ni tih a entir a, Pathian rawngbâwitu tlâk a ni tih a entir a ni. Chuvângin chutiang thil tîemtê thil lian taka a chang tûr chu suai ngaihtûr a ni lo. A lo taihmâk lehzuai tâk leh a thawh that lehzuai tâk avâng chuan mi a hnathawh reng ti tûra inzir leh thil tha ti tûra koh angah ngaihtûr a ni ang chu.

"Tin, i thu zawh pahniha, sumdâwng mi thu kha ngaihtuah leh îla. Sumdâwng mi chu mi rethel deuh ni sela, Pathian thu awlin emaw a dâwr chu lo

tillian thei dâwn sela, nupui hausa tak nein emaw a dâwr chu lo tillian thei dâwn ang sela kei ka ngath chuan chu chu a sualna rêng awm ka ti lo. Dân ang rênga tiah ka ngai a ni. Pathian thu awi chu mi tha nihna a ni, chutiăngin mi tam tak an lo awm tawh reng. Nupui hausa tak nei pawh chu dân lo a ni bik hek lo. Chu lovah pawh mi tupawh Pathian thu awi avânga chutiăng hmu chu a tha a ni," a ti a.

Chu mi Mahnihmasiala thu zawh Sumngainaan a chhâna chu tha an ti theuh va, an fak hle hlawm a. Tuma kalh theih pawh niin an ring lova, Kristiana leh Belseia chu zawh an duh tlâng ta a. Chutichuan an han au va, anni chuan an lo nghâk a. A hmaa an intihlungnih tawh loh avângin Mahnihmasiala chuan thu zâwt lo sela, Khawvêlpawman zâwt zâwk sela an ti a. Tin, an han ûmphâk chuan chibaite an han inbûk rih a. Chu mi zawhah Khawvêlpawma chuan Kristianate thian dun chu a zâwt ta a. "In chhân theih chuan chhang rawh u," a ti a.

Kristiana chuan, "Hetiang thu zawhna mai mai chu nausên pawhin sang khat lai an chhâng thei ang chu. Chaw dangral mai ûma Krista zui mah hi a tha lo a ni a, khawvêl lâwmna mai hmuîura zui chu a tha lo leh zual ang chu. Chutiăng ngaihtuah mite chu Pathian thu hre lo mi te, mi vervêkte leh mi sualte chauh an ni. Pathian thu hre lo mi Hamora leh Sekema chuan Jakoba fanu leh a rante chu an duh êm êm mai a, nimahsela serhtan mi nih loh chuan an zingah tel theih a ni lo tih an hria a. Chutichuan a thiante hnênah, " Anmahni ang bawkin kan zinga mipa zawng zawng hian serhtan ve ila chutichuan an ran leh an thil dang zawng zawng pawh saw kan ta a ni thei dâwn lâwm ni?" an ti a. An fanute leh an rante chauh chu an neih duha an zawm chu a ni a, an sakhaw dân chu mi tihderna mai a ni. Chûng chanchin zawng zawng chu chhiar teh mah u (Gen. 34:20-24). Pharisa vervêk hote sakhaw dân pawh kha hetiang bawk hi ani. Mi bum nân rei tak tak an

tawngtai a, nimahsela hmeithai sumte pawli neih sak an tum si thin. Nimahsela Pathianin nasa takin a hrem ang (Luka 20:46,47). Juda suala pawh kha hetiang bawh hi a ni. Ip chhunga tangka awm chu a neih theih nan a awi ve a; nimahsela a boral a, boral fapa a nih tak kha. Tin, Simona dawithiam pawhin tangka a hmuh theihna turin Thlarau Thianghlum chu lei a tum a, nimahsela Petera sawi ang chu a chungah a lo thleng ta a (t.T. 8:19-22). Keima ngaih dan reng rengah pawh min khawvel thil hmuh duh avang maia Pathian thu an awi chuan an sakhua chu khawvel thil hmu tur bawkin an kalsan leh ngei ngei ang tih ka hria a ni. Juda Iskariota chuan khawvel thil hmu turin a awi a, khawvel thilah bawh a sakhua leh a Zirtirtu chu a hralh a ni. In thu min zawh chhan tur in tih chu Pathian hre lo mi leh mi vervek leh mi sualte tih tur ang chauh a ni. In thil tih ang zelin thil in la hmu ang," a ti a.

Chutichuan anmahni leh anmahni chu an inen a, Kristiana chu chhan ngaihna reng reng an hre ta lo va. Beisela pawhin Kristiana chhanna chu thara ti hle a. An za chuan an ngawi thuap mai a. Mahnihmasiala leh a thiante chu Kristiana leh Beisela chuan an kalsan theih nan an hrung lamah an tawi an tawi ta a. Kristiana chuan a thianpa hnênah, "Heng mite hian mihring rorêl mah tuar zo lovin Pathian rorêlna chu engtia tuar nge maw an tum chu le? Mihring thu sawi malah pawh an dang reng a ni si a, -Pathian thu sawi chu engtia tih nge maw an tum aw?" a ti a.

Chutichuan Kristiana leh Beisela chuan an kalsan ta a. Hmun pakhat, hmun mawi deuh fe Nuam an tih chu an va thleng a. Nimahsela chu mi hmun chu zim te a nih avangti an kal tiang thuai a. Chu mi hmun sir lehiam pangah chuan tiang te tak te Tangka hlepna tiang a awm a; chu mi tiangah chuan tangka lahchhuahna hmun a awm a; chu mi en tur chuan thenkhatte an kal thin a, tin, thenkhat chu an kal hnae lotuk thin a, a kotiang chu an rapbal a, an

tlahlum thin. Thenkhat erawh chu thi lovin a sil chauhvín an sil a, an dam chhûngin engmah ti thei lovin an awm thin a ni.

BUNG 20

Tin, ka mumangah chuan chu mi tlâng panga kawng sirah chuan mi pakhat, chu mi kawnga lo kalte lo ko tûr chuan a dîng a. Chu mi chuan Kristianate thian dún lo kal chu a han hmu a, "E, hetah hian lô kal teh u khai, thil ka lo entir ang che u," a ti a.

Kristiana chuan, "Chutia han pên khawtlai phah hial tûr chu thil engnge awm le?" a ti a.

Hlêpduha chuan, "Heta hi tangka laihchhuahna a awm a, thenkhat chuan an laichhuak m êk a ni. Nangni pawh in lo kal chuan hrehawm tlêmtê tuarin mi hausa tak in ni mai ang," a ti a. Tin, Beisela chuan, "Kal teh, i va en teh rêng ang," a ti a.

Kristiana chuan, "Kei zawng ka duh lo; he mi hmun chanchin hi hmana ka hriat tawh a ni a, chutah chuan mi engemaw zat lai an thi tawh a ni. Chu lo rengah pawh chu sum chu vân ram zawng mite tihkhawtlaina leh thlêmna thang a ni," a ti a.

Chutichuan Kristiana chuan, "Chu hmun chu a hlauhawmin vân ram zawnna a dâl hle a ni lâwm ni?" a ti a (Hos 4:16-19).

Hlêpduha chuan, "Fimkhur lo mite tân lo chuan hlauhawm mang lo ve," a ti a. (chu mi a han sawi chu a zak dèuh hle a).

Kristiana chuan Beisela hnênah chuan, "Kal rawh, pên khat pawh pêng lôvin i kal zêl ang," a ti a. Beisela chuan, "I thu chu ka awi é, Mahnihmasiala kha a lo kal ve a, keini min sâwm anga an sâwm ve chuan a en tûrin a kal ngel ang le," a ti a.

Hlêpduha chuan, "A en talinrawn en teh rêng ula maw le," a ti tal a.

Kristiana chuan, "Hlêpduh, Lalpa kawng dik zawhtu apiangte hmêlma zawng i nih ngel hi. Nangmah ngel pawh kawng ni lo taka i pên avânga

thiam loh chang sa i ni a, keimahni lam thiam loh chang atân min duh a ni maw? Kan Lalpa hmaa ngampa taka ding ngam tûr, min han pênthîr i tum mai, mualphova min slam i tum a nih hi le," a ti a.

Hlêpduha chuan, "Nangmahni pâwliho zinga tel ve baw ka ni alâwm maw le, lo awm rih hlek ula kan kal za dawn a lâwm," a ti a.

Kristiana chuan, "Tunge ni i hming, tûna ka han kohna che kha a ni lâwm ni?" a ti a.

Ani chuan, "Ni e, ka hming chu Hlêpduha a ni, Abrahama fapa ka ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Ka hria che, i pu, pawh Gehazia a ni a, i pa chu Juda a ni. Anmahni chu i chhûn a, mi bum dân sual i thiam hle mai a ni. I pa chu mi a mantir avângin a in âwkhlum a, nang pawh hian chu ala lawmman tha vak chu i hmuh dawn awm loh hi (2 Lalte 5:20-27; Matt. 26:14,15; 27:3-5) Lal hnêna kan thlen hun chuan i thiltih leh i awm dân hi kan hrilh ang, Lo ngai reng mah rawh khai," a ti a. Tin, an kal leh ta zêl a.

Chutih lai chuan Mahnihmasiala leh a thianteho kha an lo thleng ve a. Hlêpduha chuan a han ko ngei a, a vaw khat kohnaah chuan an kal ta nghal mai a. Chutah chuan, an ennaah chuan an va tlahlum ta nge ni, a lai tûrin an chhuk ta nge ni, an zuk thi ta tih zawng ka hre lo va, ntmahsela kawnga an lo chhuak leh reng reng chu ka hmu leh ta hauh lo.

Chutichuan Kristiana leh Beisela chu an kal leh ta zêl a. Chu mi hmun phai zawi sir lam pang an va thlen chuan lungphun hlui tak hi kawng bul lawkah chuan an va hmu a. Chu mi lungphun chu, hmeichhia, lungphuna lo chang ta mai hi a an êm avângin mak an ti a, a ngathia an hre mang lo va. Chutichuan an en an en a, an thlek an thlek a, rei tak a ngath na hre lovin an awm a. A tawpah chuan Beisela chuan a chip lam chu a han en a, chutah chuan lehkha zial a hmu ta a. Ntmahsela lehkha a chhiar thiam si lo va, a thianpa chu a han entir a. Tin, Kristiana chuan lehkha chu a

han chhlar a, "Lota nupui hre reng rawh u," tihna a lo ni a. Chutichuan a thian Beisela chu a han hrilh a; tin, an han ngaihtuah a, chu lungphun chu Lota nupui inhumhim tûra Sodom khua ata an tlan chhuah lai a, a sum ui avânga a hawi kir a, chi hlawma a lo chang ta kha a ni tih an hre ta thual a (Gen. 19:26). Mak an ti hle mai a, Kristiana chuan, "A, unaupa hei, thil hmuh manhla tak a nih hi! Hlêpduhan Tangkahlêpna tlang en tûra min sâwm hnu lawkin hei hi kan hmu hlauh a, i duh angin kha tlangah khan va kal ta ila chuan, he mi ang bawh hian nakin hnua mi lo kalte enawm siam ngawt kan ni ngei dawn tih ka hria a ni," a ti a.

Beisela chuan, "Ka lo va â tak êm ve a; ka inchhir ngawt mai. Lota nupui anga ka lo awm lo chu mak ka ti zawk a! ani sualna leh ka sualna chu engnge ni a danglamna? Ani chu a hawikir a, kei erawh chu han en tûra kal ka duh a ni Khawngaihna chu chawimawilin awm rawh se. Tin, chutiang thil reng reng ka rilrua a lo awm min hriat chhuahtirin mi tizak rawh se," a ti a.

Kristiana chuan, "Hei, thil kan hmuh hi i ngaihtuah leh ang, nakin hnua kan tân a la tha ang e. He hmeichhia hian Sodom khaw chhiatnaah chuan a boral loh avângin rorelna pakhat chu a chhuahtin fel thei a, nimasela, ka hriat ang hian thil dangin tihchhiat a ni a, chi hlâwmah a chang ta a nih hi," a ti a.

Tin, Beisela chuan, "A ni, a dik ngawt mai. Ani hi kan fimkhurna tûr leh thil min kawhbmuh diktu tûr a nih hi. A sualna anga kan sual ve loh nân leh chutiang mi chu rorêl sakín an awm ang tih min hriattirtu tûr a ni. Chutiang bawkin Kora te, Dothana te, Abtama leh sipai zahnih leh sawmngate chu an sual avângin an thi a, chu pawh chu min zirtirtu tûr leh kan fimkhurna tûr a ni (Number 16:31,32-26:9,10). Amaherawhchu thil pakhat ka ngaihtuah deuh bik a ni. Engtinge Hlêpduha leh a thiante ho chu he mi hmeichhia a sum duh avânga a

hawikr a, chi khâwna a lo chang ta hmu reng si a, saw laia ro kha an zawn theih? Mak ka ti ngawt a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Mak tih tûr a ni rêng a ni. Hei hian an rilru chu a khauh êm êm tih a entir a ni. Mi hetiang hi tehkhin tûr pawh ka hre mang lo ve. Mi, rorêltu hmuh lai reng pawha englo ru leh mi, âwkhlum an hmuh lai reng pawha mi that duh mai mi an ang ber awm e. Sodom mite chu an chung a ngilneihzia Pathlariin nasa takin a entir a, chuti chung pawhin a mithmuah ngei chuan an sual êm êm thin. An sual tak meuh a ni. Chúng hma chuan Sodom khua chu Eden huan anga mawi leh tha a ni a, (Gen. 13:10-13) tin, an tithinur a, anmahni hrem nân vân a tangin mei a zuk tir a. Tin, chúng chu hre reng chung a lai sim duh lo sote chu an chung a hremna thleng tûr chu a nasa lehzual ang," a ti a.

Beisela chuan, "A ni, i sawi dik ngawt mai, nimahsela nang leh keimah tak tak hi chutiang mi kan lo ri hlahu chu a va lâwmawm tak êm! Pathian hnênah lâwm thu sawi leh amah tih leh Lôta nupui hriat reng tûr a ni tih hei hian min zirtir a ni," a ti a.

Tichuan an kal zêl a, lui pakhat Davidan, "Pathian lui," a tih chu an va thleng a; Johana erawh chuan chu mi lui chu, "Nunna lui," (Sam 65:9; Thup. 22:1; Ezek. 47:1-9) a ti a ni. Chu chu lui nuam tak a ni a, chu lui kam hrêit chuan an kawng chu a awm a. Chutichuan Kristiana leh a thian chu lâwm takin an kal a, chu mi lui tute chu an in a, chu chuan, a tiharh sawng sawngin a ti chak a. Tin, chu mi lui kamah chuan thei kung tinrêng a awm a, chúng thei hnahte chu an nâ tinrêng tidam tûrin an ei a. Tin, chu lui kam lehiam lehiamah chuan blobet hrhun nuam tak a awm a, pangpêr mawi tak takte a awm a. Chúng chu kam khuain chuai chuang lóvin an vui reng a, blobette pawh an hring dep reng mai a. Chu mi hmuhah chuan thlamuang taka an mut theih a vangin Kristiano thian don chu an han mu ri a. (Sam 23:3;

Is. 14:30) Tin, an han harh chuan theite chu an han lo va, an han ei leh a, tuite pawh chu an han in leh a, tin an mu leh ta a. Chutiang chuan rei fe an châwl a. Tin, hla an sa a:-

"A luang cham dêl è nunna tui,

Mi chau chhâwihâlthe tân;

Parmawi rimtui a lo lêng vêl,

Keini min tihlâwm nân," tiin.

Tin, chuta tang chuan chhuah
theirahte chu an ei a, tui chu an in a, an tum ta a.
chhuak leh ta a. bawk a; tin, an kal

BUNG 21

Tin, ka
chuan ch... mumangah chuan thui lo tê an kal hnu
lung... chu lui chu an pël ta deuh va, nimahsela an
lungngai vak lo. An lungngai lo natin chu mi han pelh
meuh chu an ngam mang lo hle mai. Chu mi lui atanga
kawng chu a hrehawm hle mai a, an kal thui tawh
avângin a hah pawh an hah hle tawh a. Chutichuan
kawng hrehawm a vâng chuan an lungngai hle mai a.
(Num.21:4) An rilrua kawng tha deuh duh chungin an
kal zêl a. An hma lawka... vei lam pangah chuan
hlobet hmun a awm a; a hming chu.
"Kawngpêngnuam: an ti a. Chu mi hmun chu a vêla
hung a ni a, a lawn luhna tûrin kallawn a awm a. Tin,
Kristiana chuan a thian hnênah chuan, "He hlobet
hmun hi kan kalna kawng hrul zêla awm a nih chuan
i kal mai ang hmiang maw le," a ti a. Chutichuan
kallawn lamah chuan an va kal a, an va en tha a; chu
mi hlobet hmun râl leh lamah chuan kawng chu an va
hmu ta a, "Ka duh thu sâm ang tak a ni, thian Beisei, lo
haw rawh, saw ta saw kawng nuam tak a awm e, i kal
ang, a ti a.

"Chu kawng chu a dik loh hlauhva min hruai bo
main engtinge ni hlei ang?" Beiseia chuan a ti a.

Kristiana chuan, "Bo suh e, en ta che, kawng hrul
zêlah a kal ani lâwm ni?" a ti a. Chutichuan Beiseia

chu a thian chuan a thlêm thlu a, an kal ta a. An va kal chuan chu mi kawng chu nuam an-ti êm êm mai a; an hma lam chu an han en a, mi pakhat anmahni ang bawka kal ve an hmu a. A hming chu Rinhova a ni. Kristianate thian dunn chuan chu mi chu an han ko va, an kalna kawng chu khawia lût nge a nih tih a han zâwt a. Ani chuan, "Van ramah" a ti a. Tin, Kristiana chuan, "Kha maw, a ni ka ti reng a ni lâwm ni? tûnah chuan kan kal dik tih i hre tawh ang," a ti a. Chutichuan Rinhova chu an hmaah a kal a, an zui ta zêl a. Tin, naknah chuan khua a lo thim ta a, an hmaa kal pawh chu an hmu thei lo va, an hloh ta a. An hmaa kala pawh chuan kawng chu a hmu thei lo va, lei kak thûk takah a tlu lût ta a. Chu chu, chu mihmun nêitu lai chuan mi lo manna tûr leh an tlaka an keh sawm vekna tûra a siam reng a ni.

Tin, Kristianate thian dunn chuan a tla thâwm chu an hria a, engtizia nge ni ta le, tûn an han au va; nimahsela rum ngawt lo chu engmah chhanna an hre lo va. Tin, Beisela chuan, "Khawiahnge hei kan awm tak le?" a ti a. A thianpa chu a ngawi reng mai a, tin, ruah a lo sùr a, khawpui a ri a, tekte nasa takin a tla a, kâwl a phê a, ruah chu a sùr tam tawh tawh mai a.

Beisela chuan, "Aw, kan kalna ngala kan kal ta reng lo kha aw!" a ti a, a rûm a. "Tunge he mi kawng hian min hrui bo dawn tih hre thei ang?" a ti a.

Beisela chuan, "A tirah pawh khân ka hlau deuh reng a ni a, chuwangin thu pawh kha ka zâwt che a ni a, nimahsela ka alin i upa zawk miao si a chuti chu ni suh sela kha ai a fiah khân ka han sawi mai tûr a ni na a le," a ti a.

Kristiana chuan, "Unaupa, lungni lo suh khai, ka hruiat bo che avang lei hetia hrehawm tuara ka siam che avang hian ka lungngai êm êm a ni. Suai tihir che ka duh reng vanga hei hi ti ka ni lo ve, khawngaih takin min ngaldam ang che" a ti a.

Beisela chuan, "E, unaupa thlamuang takin awm rawh khai, ka ngaldam ang che. I thu sawi pawh kha

ka ringhlel lo ve. Hei hi kan thatna tûr pawh a ni zâwk ang e," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Hetlang unau tha tak ka nei che hi ka va lâwm tak êm! hetah hian rei tak awm tûr a ni lo, kîr leh i tum ang," a ti a.

Beiseia chuan, "A nih unaupa, min hmasaktir rawh khai," a ti a.

"Ni lo ve, keimah ka hmasa zâwk ang e, engpawh hlauhawm lo awm sela, keiman ka tâwn hmasa zêl ang e, hei keimah avânga kawng lah chu bo kan ni si a," a ti a.

Beiseia chuan. "Nang chu hmasa lo ve, i rilru a bual hle si a, i hmasak zawngin kawng kan bo leh hlauh dah ang e," a ti a. Tin, anmahni fuhna tûr, "In kalna kawnga in kal pawh khan in rilruin kawng dik lam chu hawi ula, kîr leh rawh u," (Jer. 31:21) tîin aw an hria a. Chutichuan tuihâwkte nasa takin a lo luang dum dum a, chuvângin an kîr lehna tûr chu a hlauhawm hle mai a. Chuvângin ka rilruin kawng dika awm a, kawng dik lova pên ai chuan, "kawng dik lova awma kawng dika luh chu a har zâwk êm êm a ni tih ka lo hre ta a. Chuti chung pawh chuan kîr leh zawng an tum tal a, nimahsela kawng chu a thim êm êm avângin tuihâwka chuan vawi kua emaw, vawi sawm emaw lai chu an thu a. An theihtâwpa an beih pawhin chu mi zân chuan an luhna kawngka kha an thleng thei ta lo va. Nakin deuhvah chuan thli ûpna hmun deuh an va thleng a, chutah chuan khawvâr nghakin an thu ta a. Nimahsela an hai êm avângin an lo muhil ta a.

BUNG 22

Chu mi an muthihna hmun atanga thui lo deuhvah chuan in lian tak pakhat a awm a, a hming chu Rinhlelhna in a ni. Chu mi in neitu chu Milianbeidawnga a ni a. Chu mi an mutna hmun pawh chu ama ram bawka a ni.

“A tûk zing takah chuan Millianbeldawnga chu a lno va, a huan chu a va sang vèl a. Chutia a veinaah chuan Kristiana leh Beisela mu chu a zuk hmu a. Tin, an hnênah chuan vin zet mai hian, “Tho rawh u, khawia awm nge in niha ka rama in lo awm?” a ti a. Anni chuan vâv ram zawng mi an ni a, kawng an bo tih an hrilh a. Tin, Milliana chuan, “Nizâna ka rama in mut leh in riâh avângin ka chungah thil in tîsual a ni, chuvângin min rawn zui tûr a ni,” a ti a. Chutichuan an aîin nasa takin a chak zâwk si a, a hruai lui ta a. Tin, anmahni pawh thiam lovin an inhriat avângin engmah sawi tûr an hre mang lo va. Tin, Milliana chuan a chhawm a, a inah a hruai a, khuarkhurum thim tak rim chhe zet chhûngah a dah ta a. Chutichuan Nilaini zing atângin Inrinnei zân thiengin tui far khat pawh in lo leh chaw bar khat pawh bar lovin an awm a. Tumah han betu tûr thiante leh hmêlhrîatte an awm hek lo. (Sam 88:18) Chutichuan amah avânga chutianga lo awm an nih si avângin Kristiana lungngaihna chu a nasa lehzual a.

Tin, Milliana chuan nupui a nei a, a hmîng chu Inringlovi a ni. Chutichuan an mut dâwnin Milliana chuan a nupui hnênah chuan, mi pahni a chungah thil an tîhsual avânga khuarkhuruma a dah thu a hrilh a; tin, an chungah engtia tih nge tha ang tih a zâwt bawk a. Chutichuan ani chuan “Mi engnge an niha khawia kal tûr nge an nih?” a ti a. Tin, Milliana chuan a hrilh a. A nupui chuan, “Zingah i thawh veleh nasa takin khawngaih hauh lovin vaw rawh” a ti a. Chutichuan zingah chuan a han tho va, tiang a keng a, an awmna lamah chuan a zuk kal ta a. A zuk hmuh veleh chuan engmah an lo ti lo chung pawhin ui ang leka ngaitin nasa deuh malin a zuk hau va. Tin, a man a, nasa takin a vaw nek a, chhuatah chuan a leh pawh let vèl thei lovin an tui dêr mat a. Chutia a tih zawh chuan a kalsan ta a. An hrehawmziate inogaituah a, inkhâphtlu dêra awm tûr chuan a hnutchhiah ta a. Chutichuan Kristianate thian dîn chu chumi ni chuan

lungngaiin an rûm nilêng zak mai a. A zân lehah chuan Millana chu a nuputin an chanchin a lo zâwt leh a; tin, an la dam cheu tih a hriat chuan a pasal hnênah chuan anmahnia intihlum tûra thlêm tûrin a tîr a.

Chutichuan a tûk zingah chuan thînur tak hmêl pu hian a zûk chhuk leh a. Tin, a hmaa a vuakna vual leh thite chu a zuk hmu a, an hnênah chuan, "He hmun ata hi chhuah zawng beisei duh ting suh u, in duh leh nangmahniin intihlum mai rawh u. Hetia hrehawm taka nun chu engnge in han thlâkhlelh êm em ní," a ti a. Nimahsela anni chuan chutiang ai chuan chhuah theih hrâm hrâm an ngén a.

Chutichuan Millana chuan an lam chu a haw! a, a chhatsan vak a, tihlum tumín a zuan a; nimahsela a phungzawl a lo chhuak a, a tlu a, engmah tih nachâng rêng a hre ta lo va. Chutichuan engtia tih tûr nge ní tih ngaihtuah tûrin Kristiante thian dún chu a haw san leh ta a. Tin, a kal hnu chuan Kristiana leh Beiseia chuan Millana thusawi kha awi tûr nge ní awi loh tûr tih an inrâwn dún ta a.

Kristiana chuan, "Unaupa, engtinngé kan tih ták ang le? Tûna kan nun dân hi hrehawm tak a ní a, hetlanga nun hi nge maw tha dân thih mai hi ka hre thei mang hauh lo mai; ka rilru chuan nun alín thih a thlang zâwk a ní. Ka tân chuan he khuarkhurum ai hian thlân chu a nuam zâwk mahin ka ring e! He Millana thu hi kan awi mai emaw chu ní ang" (Job. 7:15) a ti a.

Beiseia chuan, "Kan awm dân hi hrehawm zawng a hreh awm ngei mai; hetlanga awm kumkhua ai chuan thih chu a nuam zâwk êm êm ang. Nimahsela i han ngaihtuah teh rih ang. Kan kalna tûr Lal chuan, "Mihring that suh," a tih avângin mi thah loh tûr a ní a. Tin, mahni inthah chu khap lehzual a ní. Chu lo rêngah pawh mi tupawh mihring that chu mahni inthat a ní a; tupawh mahni inthat chu a taksa leh a thlarau that a ní. Chu chang lo pawh unaupa, thlân a

nuam zâwk ang, te i tih mai mai, mihring that thintute kalna thin hremhmun chu i theihngihl "ta em ni? Tupawh mi that chuan chatuan nunna a nei thei lo; i han ngaihtuah leh teh rih ang. Dân zawng zawng hi he Millana hnêna awm a ni lo a; mi dang tam tak pawh keimahni ang bawh hian a man tawh a, mahse an lo chhuak leh bawh thin.

Millana hi Pathian pawhin a tihlum mai thei mahna; a nih loh leh kawngte min kalh hnan theihngihlin emaw,, a phûngzawlte pawh a lo chhuak lehin, engmah tihna châng hre lovin a awm leh mai mahna tih Pathian khawvêl siamtu chauh lo chuan tuin nge hria ang? Chutiang hun chu a lo awm leh hlauh na chuan ka theihtâwpin he mi kut ata hi chhuah ka tum ang. Tûn hmaa ka lo tum ta lo chu â ka inti ngawt mai a ni. Engpawhnisela, unaupa, i han tuar leh teh rih hrâm ang hmiang. Lâwm taka kan chhuah hun zawng awm na chêk ang, a thah zawng inthat êm suh ang," a ti a. Chutichuan Beisela thusawi chuan a unaupa chu a tithlamuang ta hle mai a.

Tin, tlai lamah chuan Millana chu a thupêk an awi nge awi lo tih en tûrin an awmna pûk lamah chuan a zuk kal leh a, nimahsela a zuk thlen chuan an lo la nung ta cheu mai a. An nung chang chang chauh a ni tawh a; rilâm leh tuihâl leh a vuakna na avâng chuan engmah rêng rêng an ti thei tawh lo va, an thaw peih chang chang chauh a ni. Nimahsela nun zawng an la nung; chuvâng chuan Millana chu a thinur êm êm mai a, "Ka thu in awi lo va, lo piang hauh lo mai ula in tân a tha zâwk ang," a ti a.

Chutichuan anni hlauin an khûr a, Kristiana phei chu a thidang hial a. Nimahsela a lo harh leh thuai a. Millana thu chu awi tûr nge awi loh tûr ni ang tiin an inzâwt leh ta a. Kristiana chuan zawm mai a duh leh tawh a; nimahsela Beisela chuan, "Unaupa, tûn hma lama i huaisenziate kha i hre ta lo em ni le? Setana leh Thihna Hlimkawra thil i hmuh zawng zawngte pawhin engmah an tih theih hauh loh che kha. Thil

harsa leh hlauhawm tam tak i su tlang tawh a, tûnah hian i zâm ta êm êm a ni maw le? Nangmah aia chak lo nasa zâwk tak pawh he pûkah hian i hnênah ka awm a, nangmah ang bawkin Milliana chuan nasa takin min hliam ve bawk si a, chaw leh tui pawh ka nghei ve bawk asin. I han tuar leh rih hrân hrâm ang hmlang. Lawilo dâwrpuia khaidiat te, bawmte leh thihna pawh i hlauh lohziâ kha hre reng ta che. Chuvângin i tuar hrâm hrâm zâwk ang," a ti a.

Chutichuan khua a lo thim leh a. Millanate nupa chu an mu leh ta a. Tin, a nupui chuan an mi tângte chanchin chu a zâwt leh a, a thupêk an zawm leh zawm lohte pawh a zâwt a. Tin, ani chuan, "Mi sual nasa tak an ni a, anmahnia intihhlum ai chuan hrehawm tinrêng tuar pawh an duh zâwk a ni," a ti a.

Tin a nupui chuan, "Chuti chu naktûkah kawtah rawn hrui la, hmana mi i tihhlum ruhte leh an lu ruhte kha entir la. 'Ni sarih ral hmam ka thupêk in awi loh chuan hmana in thiante ka tih ang bawkin ka pawt sawm vek ang che u' ti rawh," a ti a.

A tûk khua chu a lo var a, Miliana chu an hnênah a zuk kal a, an kawtah chuan a rawn hrui chho va, a nupui tih ang khân a mi thah ruhte chu a entir a. Tin, an hnênah chuan. "Hêngte hi nangmahni ang bawka vân ram zawng mi an ni a, tûna nangmahni ang bawk hian ka ram chhûngah thil an tusual a, ka pawt sawm vek a ni. Nangni pawh hi chutiang bawk chuan ni sawm chhûngin ka tihlum ang che u. In pûk chhûng-ah khan zu awm tawh u," ati a, an kal chu a vaw thla zawt zawt zêl a. Chutichuan lungngai takin chu mi ni Inrinni chuan an awm nilêng ta mai a.

Tin, khua a lo thim leh chuan Miliana leh a nupui chuan an mut hmunah chuan an mitângte chanchin bawk chu an sawi leh ta a. Miliana chuan nasa taka a vuak pawha an thi lo chu mak an ti hle mai a. Tin, a nupui chuan, "Mi tuemaw anmahni chhandam tûrin a lo kal an beisei a ni ang e, ka ti, a nih loh vèk leh kawngkhâr hawna hi an lo kawl ru reng ang a,

chhuah theih an beiseite hi a lo ni reng ang tih a hlauhawm hle a ni," a ti a.

Tin, Miliana chuan a nupui hnênah chuan, "Chutiang nîn i ring maw? Chuti chu naktuk zingah anmahni ka dap vêl ang e," a ti a.

Kristianate thian dūn chu Inrinni zân atang chuan an tawngtai tan ta a, khawvar lek lek thlengin an tawngtai a.

Tin, khawvâr hma lawkin thophang tak chung hian Kristiana chuan, "Duh duha awm thei tûr hetia pûk rimchhe zeta ka la awm reng mai chu ka va â tak em! Ka kawr ip teah hian kawngkhâr hawanna ka nei reng asin, a hming chu Thutlam a ni, chu chuan he ina kawngkhâr zawng zawng hi a hawn vek theihin ka ring a ni," a ti a.

Beisela chuan, "E! chu thil tha a nih chu unaupa, han phawrh teh," a ti a.

Tin, Kristiana chuan a han phawrh chhuak a, pûk kawng-khâr chu a han hawng chhin a, sam takin an hawng thei ta mai a; tin, an thian dūn chuan an chhuak ta a. Tin, pawn lam bér kawngkhâr chu an han ti leh a, an hawng thei ta a. Chu mi zawhah chuan thir kawngkhâr chu an va thleng a, chu chu hawn ngel tûr a ni a. Chu mi chu a hawn a sak kher mai a, nimahsela chu pawh chu an hawng thei ta rêng rêng a. Tin, kawt hawanna kawngkhâr chu an hawng leh a. nimahsela chu kawngkhâr chu an hawn veleh chuan nasa takin a ri vak a, chu mi thâwmah chuan Miliana chu a lo harh a, anmahni ûm tûr chuan hmanhmawh takin a lo tho va. Nimahsela chutih lai tak chuan a phûngzawl kha a lo chhuak hlauh va, a ûm thei ta lo va.

Chutichuan anni chu an kal ta zêl a, Lal kalkawng chu an zuk pawh leh ta a, chutichuan Miliana ram lo chin a nih tawh avângin thlamuang takin an kal ta a.

BUNG 23

Tin an pên-sual tantirhna leilâwn kha an va thlen chuan, mite an pên-sual lohna tûr leh Miliana kuta luhna dâl tûrin, chhinchhiaha slam an tum ta a. Chutichuan lung an phun a, a pangah chuan, "He mi plah lam kawng hi rinhlelhna in Millanbeidawnga, Vân ram Lal hmusittu awmna a ni a. A mi thianghlimte chu tiboral tûrin a zawng thin," tûn an ziaak a. Chûng hnuah chuan chu mi kawnga kal mi tam takte chuan chu mi ziaak chu an chhîar a, chu thil hlauhawm tak chu an tlânsan thin a. Tin, chu mi an tih zawh chuan hla an sa ta a.

Chutichuan an kal zêl a, Tlângnuam an va thleng a, chu tlâng chu tûn hmaa kan sawi tawh ram neitu Lal kan tih ta kha a ni. Chutichuan hmunte leh thei hmun te, grêp hmun te, leh tuikhur te en tûrin chu tlângah chuan an han lâwn chho va, chuta tuite chu an in a, an inbual bawk a, grêp rahte pawh chu an duh tâwkin an ei a.

Tin, chu mi tlâng chhipah chuan berâni vêngtute an beram vêngin kawngsirah chuan an ding hlawm a. Chutichuan, Kristiana leh Beisela chu an hnênah chuan an han kal a, hah tih hriat fahranin an tiang rinchanin an han ding a, "He tlâng hi tu ram nge ni? In berâm vênte hi tu ta nge ni?" tûn an han zâwt a.

Berâmpute chuan, "He tlâng hi Immanuela ram a ni a, hmuh phâk lekah khian a khua a awm a, hêng berâmte pawh hi ama ta vek a ni a, hênggho tân hian a nun a pe tawh a ni," an ti a.

Tin, Kristiana chuan, "He kawng hi vân ram kalna eni ni?" a ti a. Anni chuan, "Ni e," an ti a.

Kristiana chuan, "Heta tang hian engtia hla nge la ni ang?" a ti a.

Anni chuan, "Chu mi hmuna thleng ngei ngei tûr lote tân chuan hla tak mai a la ni," an ti a.

"A nih leh kawng chu a muanawm nge a hlauhawm?" Kristiana chuan a ti leh a

Berâmpute chuan, "Chhanhîm nî tûrte tân chuan a muan awm a, thil tisualtute tân erawh chu a muanawm lo, an tân tlûkna a nî," a tî a.

Tin, Kristiana chuan, "Mî chaute tân hetah hian chawlhna a awm em?" a tî a

Anni chuan, "He mî tlâng Lalpa hian mikhualte lo lawm theihngihl lo tûrin mîn tîr a, chuvângin in hmaah sawn hmun tha tak a awm a nî," (Hebrai 13:2) an tî a.

Tin, Berâmpute chuan anni chu vân ram zawng mî an nî tih an hriat veleh chuan khawî lama mî nge an rîh te, eng tizîaa chu mî kawng chu rawn hmu nge an rihte leh eng vâng a kal zêl duh an nî nge tihte an zâwt a, Chutah chuan mî tlênte chauh an hmêl hmuhtîr tûrin an kal sî tîh a

Berâmpute chuan an chhânate an han hriat hnu chuan an lâwm hle mai a, an hmangaih hle baw k a "Kan lâwm êm êm a che u," Chûng Berâmpute hming chu, Finga te, Hretama te, Vênthiama te, Mitakate an nî. Chu mite chuan Kristiana leh Beiseia chu an puan inah an hruai lût a, ei tûrte an pe a Tin, an hnênah, "Rei lote tal kan hnênah awm ve rîh ula, kan inhmêlhriatna pawh a nî ang a, he Tlângnuamah hian intiharhîn intithlamuang ve rîh rawh u," an tî a Tin, anni chuan chu chu an remti a, an tlaitawh hle avângin an mu ta a.

Tin, ka mumangah chuan a tûk khua a lo var chuan Berâmpute chuan Kristiana leh Beiseia chu tlâng chhipa lâwnpui atân an sâwm a. Tin, an hnênah chuan an kal a, kawng tluan chuan thil tha tak an hmu zêl a. Tin, Berâmpute chu an inbe rawn a, "He mite hi thil mak kan entîr ang em le?" tîin. Tin, rem an tî tlang vek a, chutichuan tlâng chhip pakhat, Diklo an tihah chuan an hruai ta a. Chu mî tlâng chu a sâng hle mai a, tichuan a chhip atanga a hnuaî lam chu an zuk thîr chhuktîr a. Tin, Kristiana leh Beiseia chuan an zuk en a, a hnuaiah chuan chu mî tlâng chhip atanga tla mîthî tam fe keh sawm vek an

zuk hmu a. Chutichuan Kristiana chuan, "Hei eng tihna nge ni?" a ti a.

Berâmpute chuan, "Thawhlehna thua Humenala leh Phileta thu an awi avânga tisuahote chanchin kha in hre lawm ni?" (2Tim. 2: 18,19) an ti a. Anni chuan, "Hria e," an ti a. Tin, Berâmpute chuan, "Khúng mitthi keh sawm vek in hmuhte khu kha mite kha an ni Mi an lâwn sân lutuk lohna tûrin leh, tlâng hmawr lutuka an kal lohna túra an simkhurna tûrin tûn thlengin phum lohvin an la awm a nih khu," an ti a.

Tin, chumi zawhah chuan tlâng chhip dangah an hruai leh a, chu mi tlâng hming chu Fimkhurna a ni. Tin, hla tak thlir tûrin an tir a. An han en chuan thlân chung a mi tam tak an tlûk avâng leh an tawhsawn chuan theih loh avângin an mitte a del tih an hria a. Tin, Kristiana chuan, "Hei eng tihna nge ni?" a ti a.

Berâmpute chuan, "He mi tlâng hnuaí kawnga hlobet hmun vei lam panga penna leilâwn awm kha in hmu lawm ni?" an ti a.

Anni chuan, "Hmu e," an ti a.

Berâmpute chuan, "Kha leilâwn atang khan kawng a awm a, chu chu Rinhlehna in Milianbeidawnga inah a lût a; chutichuan sawng mite saw hmanah chuan nangmahni ang bawka vâv ram zawng mi an ni a, chu mi kawng pêng chu an lo thlen veleh chuan kawng dik lam chu a bumboh avângin hlobet hmun lamah an kal ta zawk a; tin, chutah chuan Milianbeidawngan a lo man a, a inah a hruai a, a tán tir a. Chu mi hnuaí chuan an mit a kher chhuah sak a, sawng thlân hmunah sawn a hruai a, a kalsan leh si a. Sawtah sawn an vâk an vak mai a ni. Mifingin "Tupawh hre reng chung a kawng ata pêng chu mitthiho zingah an awm reng ang, Prov. 21:16) an tih kha a thlenna túr a ni," an ti a. Chutichuan Kristiana leh Beiseia chu an in en a, an mittuite a tla zawih zawih mai a; nîmahsela Berâmpute hnênah chuan engmah an sawi lo.

Tin, ka mumangah chuan Berâmpute chuan hmun dangah an hruai leh ta a. Tiâng hnuaiah an hruai a, chu mi tiâng pangah chuan kawngkhâr a awm a. Chu chu an hawng a, a chhûng chu an entir a. A chhûng chu han en chuan thim tak leh meikhu tam tak awmin an hmu a. Tin, ri nasâ tak, meialh ri ni awm tak leh mi na tuar au ni awm tak hi hriain an inhre bawk a. Kât rimte pawh nam rum rumin an hria a. Kristiana chuan. "Hei eng tihna nge ni?" a ti a.

Berâmpute chuan, "Hei hi hremhmun luhna kawng a nih hi. He kawngah hian mi vervêkte an kal thin. Esauva anga upat man hralh te, Juda anga mahni Zirtirtu hralh te, Aleksandra anga Chanchin Tha sawichhia te, Saphiri leh Anania anga dâwt sawi leh zêp hmangte kalna a ni," an ti a.

Chutichuan Beiseia chuan berâm vêngtute hnênah chuan "Chûng mite chu an zain keimahni ang bawka vân ram zawng mi an ni tih ka hre ta; an ni a ni lawm ni?" a ti a.

Berâmpute chuan, "Ni e, rei tak mi chutiang mi ni chuan an awm thin a ni," an ti a.

"Hetiana pah bo hian awm loyin kal zêl ta ang ni sela, eng chen nge an kal theih ang?" Beiseia chuan a ti a.

"Thenkhatte chuan thui deuhse pawh an thleng ang, a, thenkhatte erawh chuan he tiâng pawh hi an thleng zo ngûl lo vang," an ti a.

Tin, Beiseia leh Kristiana chu an inbia a. "Chakna neitu hnênah chuan chakna kan dil a tul a ni," an ti a.

Berâmpute chuan, "Ni, chu chu a tul ani; tin, in neih hnu pawhin in hman leh a la ngai fo vang," an ti a.

Chu mi zawhah chuan Beiseia leh Kristiana chuan kal zêl an rilrûk ta deuh va, chutichuan Berampute pawh chuan an rem tihpul ta a. Chutichuan tiâng chhip tâwp lam pan chuan an kal ta hlawm a. Tin, Berâmpute chu an inbia a, "He mite hian kan entiang hi an en thiam dâwn chuan vân ram kawngkhâr chu i entir ang u hmiang," aninti a. Tin, anni chuan an lo

chak hle mai a. chutichuan tlâng chhip pakhat
Thengthaw an tih hmunah chuan an hruai a, entlang
chu an han pe a, an entir a.

Kristiana leh Beiseia chuan an han en a; nímahsela
a hmaa Berâmputen thil an entir kha an rilruah a la
châm reng a, chuvâng chuan an kut a khur a, an en tha
thei mang lo va. Nímahsela kawt hung kawngkhâr
ang deuh leh a hmun ropuizia thenkhatte chu hmu ang
rengin an inhria a, chutichuan an kal leh ta a. An kal
pah chuan hla an sa a:

"Berâmpute thu ro hlu chu,
Mite hriat ngai loh thu;
Thil thûk leh mak tak inthukru chu.
Kan hriatin a awm ta;
Berâmpute rawn zâwt vel la,
I hmu ang thil mak chu,"

tiin.

Tin, an inthen dâwn chuan berâmpu pakhat
chuan kalkawng chanchin ziaak sa hi a pe a Tin, mi
dangin fakdertute lakah simkhur tûrin an zilh a. Tin,
mi dangin mutchhuahna hmuna mu hauh lo tûrin an
zilh a. Tin, pakhat chuan, "Pathian hruain dam takin
kal ang che u," a ti a. Tichuan ka mu chu ka thangharh
ta a.

BUNG 24

Tiri, ka mu leh a, ka mumangah chuan kami hmu
pângngaiate bawk chu khaw lam panin tlâng ata chu
an chhuk thla ka hmu leh a. Chu mi tlâng hruai lawk
kawng sir vei lam pangah chuan ram pakhat a awm a.
Chu ram chu Chaponaram a ni. Chu mi ram atang
chuan kawng zim tak, kawt tak a lo chhuak a, chu
kawng chuan Kristiana leh Beiseia kalna kawng chu a
rawn chhun a. Chutah chuan chu mi ram atanga lo kal
tlangval harh tak pakhat, a hming Finglovachu an zu
tâwk a. Kristiana chuan khawt atanga lo kal nge a nih
leh khawia kal tûr nge a nih a lo zâwt a .

Finglova chuan, "Ka pu, he mi kawng vei lam pang rama piang-ka ni a, vân ramah ka kal dawn a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Thil harsa tak takte pawh i tâwk a ni thei a, engtinngê Vân ram kawngkhâr chu luh theih i inrin?" a ti a.

"Mi tha dangte tih ang bawkin ka ti ang chu" a ti a. Kristiana chuan, "Chu mi kawngkhâr chu a lo hawn sakna tûr chein thil engnge entîr tûr i neih?" a ti a. Finglova chuan, "Ka Lalpa duhzâwng ka hria a; tha takin ka awm a, mi thilte kaba lo va, ka tawngtai a, chawte pawh ka nghei thin a; sâwma pakhat pawh ka pe thin a, Tin, kutdawhte hnênah pawh ka pe thin a, chu rama kal tur chuan ka ram pawh ka rawn kalsan a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "He mi kawngkhâr bula kawngkhâr awmah khân lo lût lovin, he mi kawng pêngah hian i lolût zâwk a, chuvâng chuan nang chuan eng ang pawhin inngai mah la, rorelna niah chuan chu mi kawngkhâra luhtir che a hnêkin rûkru leh phil hmanga an chhiar mai che ka hlahpuî hle mai che," a ti a.

Finglova chuan, "Thiante u, nangni hi ka tân mikhual nasa tê in ni a, ka hre daih lo che u a; in ram sakhaw dân chu zâwm ula, kei pawhin kan ram sakhaw dân chu ka zâwm ang e; chutichuan kan tha tlangin ka ring e. Tin, chu mi kawngkhâr i sawi chu kan ram atâng chuan hla tak a ni tih mi zawng zawngin an hre theuh a ni. Kan ramah chu kawng hre a wm mi tumah reng reng an awm pawh ka hre lo. Kan ram atângin kawng nuam tak kan nei a, hei in hmu reng a; chuvângin chu mi kawng chu hre mah suh ula a pawl hlei nem," a ti a.

Chutichuan Kristiana chuan amah inbumna kawnga a finzia a hmuh chuan zawi tein a thian Beisela hnênah chuan. "Ani ai hi chuan mi â pawh kristian an nih a beiselawm zâwk a lawm le. (Thuf 26:12) . Mi â chuan mi tin mai hi fîng lovah an ruat

thín ani. A hnênah hian thu dang kan sawi leh ang nge, kan thu sawi kha ngaihtuah túrin kan kalsanin kan lo ngâk leh ang?" a ti a.

Tin, Beiseia chuan, "Vawî khata sawi vak chu thain ka ring lo; i pêl rih mai ang khai; nakinah a hriat theih tâwk lek lekin kan la sawi leh zâwk dâwn nia," a ti a.

Chutichuan an pêl a, Finglova chu an hnungah chuan a kal a. Tin, Finglova an pelh hnu lawk chuan kawng zim deuh thim takah an va lût a, chutah chuan mi pakhat ramhuai pasarihin hrui fei tak tak pasariha hlingin, tâng panga kawngkhâr an hmuh lamah khan rawn hnûk kir lehin an va hmu a. (Mat 12:45; Thuf. 5:22). Chutichuan Kristiana chu a khur ta chiam mai a; a thian Beiseia pawh chu a khur ta bawk a Ramhuain an liampui dâwn lai chuan Kristiana chuan a hmêl hriat mi a nih leh nih loh a han en a Hawikira Rintlohna khuah mi emaw an ti deuh va Nimahsela rûkru man ang maiin a kun tlat a, chuvângin a hmêl chu a hmu fel thei lo va. Nimahsela an kal pelh tawh hnu chuan Beiseia chuan a han en zui a, a hnungzângah chuan, "Bumhmang, sual tak, Pathian thu awih bang a, thil sual tak tih tum," tia ziaak a hmu ta a.

Tin, Kristiana chuan a thian hnênah chuan, "Mi tha tak pakhat hêng lai véla awm, a chung a thil lo thleng ka hriat chu ka hre chhuak leh ta. A hming chu Rintlêma a ni a. Khawfel khuah a awm a, mi tha tak a ni. Tin, he mi luh tannaah hian kawng zau tak atângin kawthlêr zim tak pakhat Thihnahmum an tih chuan a chhun a; chutah chuan tualthahna a awn so avângin chu mi hming chu an vuah a ni. Chutichuan Rintlêma chu keimahni ang bawk hian vân ram zawng mi a ni a, chu mi hmunah chuan a han thua, a muhilita a. Tin, kawng zau atâng chuan unau pathum phil hmang an lo chhuak a, an hming chu Dawia te, Ringlova te, Thiamlovate an ni a. Rintlêma mu chu an hmuh veleh chuan a lamah chuan an tlan ta vak mai

a; tin, ani chu a lo harh a, kal zêl tumín a lo tho va. Tin, an za chuan a lam chu an rawn pan a, vín tak malín, "Lo díngh rawh," an han tí a. Chutia an han tih veleh chuan Ríntlêma chu a dâng ta sâwp sâwp mai a; lo han bei vena tûr leh tlânna tûrin thahrui rêng rêng a nei ta lo va. Tin, Dawia chuan. "I tangka íp rawn phawrh rawh," a tí a. Nimahsela ani chuan a pe dũh lawk lo va; chutichuan Rínglova chu a han tlân a, a kawr ípte chu a han zen sak a, a tangka íp chu a han phawrh sak a. Chu veleh chuan ani chu, "Rûk hmang, rûk hmang," tûin a au ta chiam mai a. Tin, Thiamlova chuan tiang lian putín Ríntlêma luah a vaw vak a, tichuan lelah a tlu ta a, a luah chuan nasa takín a lo thí chhuak a. Chutih lai chuan anniho chu an díngh reng a. A tâwpah chuan chu kawngah chuan mí lo kal thawm ang reng an hre ta a. Tin, chu mí lo kal chu Khawngaihnalíana Ríntha khua a mí a ní ang tih an hlau va, Ríntlêma chu ama awm awma awm tûrin an theih tâwpín an tlânsan ta daih a. Chu mí hnuah chuan a lo harh a, amahín kawngah chuan a tâl a tâl ta a ní," a tí a.

Tin, Beisela chuan, "A níh leh a neih zawng zawng chu an lâk sak em?" a tí a.

"Lâk sak lo ve, a lungmawí awmna chu an khawih hauh lô, chûngte chu a la vawng ta reng a ní; nimahsela a tangka hman ber thín chu an lâk sak avâng chuan a lungngai hle mai. Chu mí an lâk sak loh chu lungmawí a ní ka tih kha; tangka pawh tlem zawng an la hmaih a; nimahsela chu chuan a kalna tur chu a thlen zo lo vang. Chutichuan a lungmawí chu a hralh thei kher sí lo va. a kalnaah chuan kutte pawh a dawh ta hiala, a theih tâwpín a bei a, a kal ta zêl a; rítam rêng rêngín a awm kawngtluan a ní," (I Pet. 4:18) a tí a.

Beisela chuan, "Vân rama a luh theihna tûr lehkha an lâk sak lo chu a mak a ní lâwm ní?" a tí a.

Kristiana chuan, "A mak ani, nimahsela lâk zawng an la míau sí ló; a fín avâng a thuhrûka an hmaih

pawh a ni si lo. An lokal chuan a hlau va, a khûr vei nê, chutianga thil han thuhrûk nachang hre zlazâng rêng a ni hlei nem! A vânehna avâng mala hmalh an ni e," a ti a. (2 Tim. 2:12, 14; 1 Pet. 1:5,9)

Beiseia chuan, "A lungmawi an lâk sak lo chu a tân chuan a thlamuan thlâk hle ang chu," a ti a.

Kristiana chuan, "A hmantûr anga hmang zawng ni sela a thlamuan thlâk hle ang; nimahsela he thu min hrilhtu hian. 'A tangka bo avâng chuan a lungngai êm êm a, kalkawngah rêng rêng chuan a hmang ta lo,' a ti a ni. A châng zawngin a han theihngihl bawk tak na a, a han hriat chhuah châng chuan a rilruah a tangka bo thu bawk kha a lo chhuak leh thîn a, chu mawlh chuan a tibuai thîn a ni," a ti a.

A tân chuan a va lungngaihthlâk dawn êm ve aw!" Beiseia chuan a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "A ni, a lungngaih thlâk phawt ang. A mah ang chuan keini pawh hi rûk sak leh hliamin awm ve ila kan lungngai dawn lâwm ni? Lungngaia a thi lo chu a mak zâwk a ni. Kawng tluanin a lungngaih thu mawlh mai lo chu a rilruah engmah dang a chêng thei lo va, miin an umphâk leh a rawn umphâktu apiang hnênah chuan a tangka an rûk sak thu leh an rûkna hmun te, an sawisakzia te, tute nge an nih te a hrilh zêl a ni," a ti a.

Beiseia chuan, "Kalkawnga a inthlamuan theih nân a lungmawi a hralh lo chu a va mak ve maw le," a ti a.

Kristiana chuan, "Mi â ang malin thu i sawi a ni ka ti! Engahnge a zawrh ang a, tuinngge maw lei pawh lei sak hlei ang le? chu mi rama mi chuan a lungmawi chu engah mah an ngai hlei nem! Amah pawhin chûngho laka thlamuanna hmuhte chu a duh pawh a a duh a ni hek lo. Chu lo, rêngah pawh chumi lungmawi chu a tih bo hlahu chuan vâh ram kawngkhârah chuan a lût thei dawn miau si lo va, chu chu a tân chuan rûkhmang a tawh ang sang lai ai

pawhin a tha lo zâwk dâwn tih amah pawhin a hre reng bawk a ni," a ti a.

"Unaupa, engatinge chuti ema i vin chu ni? Esauva khan a upat zâwk man kha ei tûr maiah a hralh a. (Heb. 12:16) tin, a tân chuan a upat zâwkna kha a lungmawi tha ber chu a ni. Chuti a nih si chuan engatinge ni Rintlêma chuanin Esauva ang bawkin a lungmawi chu a hralh theih loh bik ang?" a ti a. Kristiana chuan, "Esauva khan a upat zâwkna chu hralh zawng a hralh ngei mai a, chutia a tih avâng chuan malsâwmna pawh a chan rêng a ni. Tin, chutiang chu mi sual tih dân pawh a ni bawk a ni. Tin, Esauva leh Rintlêma chu an sum pawh a dang tih ngaihtuah bawk tûr a ni. Esauva upatna chu tehkhin thu ang mai a ni a; nimahsela, Rintlêma lungmawi chu chutiang chu a ni ve hlei nem. Esauva khan a ei tûr mawlh a ngaihtuah a, Rintlêma zawng chutiang a nive lo ve. Esauva chuan a rilam thu ngawt a ngaihtuah a, Rintlêma zawngin a ngaihtuah lo ve. Esauva chuan a châk zâwng ngawt lo chu engmah a ti thei lo. "Ka thi lek lek a ni si a, he upatna hi engnge ka tân sawt ang? a ti a. Rintlêma erawh chuan rinna tlêm têt nei nimahsela, Esauva anga ro hlu ber hralh chu ulawm lutuk a ti a ni. Khawiah mah Esauvan rinna a nei ti rêng rêng i chhlar ngai lo vang; tlêmtê pawh a nei lo a ni. Chuvângin a taksa thu ngawt ngaihtuahin a upat man zuara hremhmuna a awm chuan mak a ni lo ve. Sabengtung chu a luhlul chang chuan a hawî kirtir theih loh an tih ang hi a ni. An duhzâwng ti tûra an inpêk tawh phawt chuan a man chu engpawh ni sela, tih an tum tlat rêng rêng thîn a ni. Rintlêma erawh chu a danglam a ni. Pathian lam thil a ngaihtuah a, thlarau lam leh vân lam thute mawlh a ngaihtuah a ni. Chutiang nungchang pu chuan thil mai maiah a ro hlu chu a hralh ang em ni? Rinna nei lo miten taksa duhzâwng ti tûrin an neih zawng zawng chu hralh thei mah sela. rinna nei mi rinna tlêmtê nei

mi pawh ni mah sela, chutiang thil chu an ti ve thei lo a ni. Chuvângin unaupa, i sawi sual a ni e," a ti a.

Beisela chuan, "Ka hria a ni, nimahsela i thu sawizia chuan min tithinur thelh thelh a ni," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Sava no piang hlim tê, thlâwk thei chang chang nên ka tehkhin lo chia; chutiang chu zawng ngaihtuah lovin kan thu in hnial kha ngaihtuah la kan tha dún mai ang" a ti a.

Tin, Beisela chuan, "Engpawh ni sela, chu mite pathum chu mi dawihzep tak an niin ka ring a ni. Chuti a nih loh chuan kawnga mi lo kal thâwm an hriat khan an tân ang em ni? Rintlêma kha engatinge a intihhuai deuh loh. Lo bei sela ngam thei maiin ka ring," a ti a.

Kristiana chuan, "Mi tam takin mi dawihzep a ni an ti tak a, nimahsela a hun a lo thlen meuh chuan mi tlêmtê chuahvin a ni ngam thin ni. Intihhuai i tih kha chu Rintlêma zawng a huai lo a ni. Unaupa, nang pawh chutiang mi chu lo ni la, bei mah la an ngam mai chein ka ring a ni. Tûnah hla taka an awm avângin chu chu i sawi mai a ni a, Rintlêma an tih ang chuan tûnah han ti ve mai ta che sela, rilru dang i neih mai ka ring a ni. Mi rûkru vak vak mi an ni tih ngaihtuah ta che; ramhuai lal hnuaiah rawng an bawl a, anni chuan puih an ngaih hun apiangin amah ngei chu pui tûrin a lo kal thin a, a aw chu sakeibaknei aw ang mai a ni (I Pet. 5:8). Keimah ngei pawh Rintlêma ang bawh hian ka awm tawh a, thih hlauhawm tak a ni tih ka hria a ni. Chûng mi pathumte chuan min rawn bei a, ngam tumin keiin ka lo bei a; anni chu a auh ngawtin an han au va, an lapa chu a lo chhuak ta mai a. Ka nunna chu engmah lovah ka pe mai theih a; nimahsela Pathian khawngaihna avângin thir kawr ka lo ha hlauh va, chu mi avâng chuan ka pe ta lo a ni. Chutia thir kawr nêna ka in tam teuh chung pawh chuan in tih mipat chu har ka ti hle a ni. Ka suala ngawt lo chuan chu mia kan insual nasatzia chu an hre lo," a ti a.

Beisela chuan, "Nimahsela Khawngaihnnalliana kawngah a lo kal nia an rin veleh khan an tlân mai alâwm," a ti a.

Kristiana chuan, "Tlân mai e. Khawngaihnnalliana a lo lan tawh phawt chuan englai pawhin an lalho lam lamin an tlân bo fo rêng thîn a ni. Chu chu mak a ni lo ve, amah chu Lal mi huaisen ber a ni. Nimahsela Rintlên¹ leh Khawngaihnnalliana chu i tehkhin dâwn a ni awm e. Lal khua leh tui zawng zawngte chu mi huaisen an ni vek lo a ni. Davidan Goliatha a tih ang khan naupang tēin an ti ve thei em ni? Thenkhat an chak a, thenkhat an chak lo va, thenkhatin rinna nasa tak an nei a, thenkhatin tlēm tē chauh an nei alawm; he mi hi mi chak lo a ni a, chuvângin kawng dik lovah a kal a ni," a ti a.

Beisela chuan, "Khawngaihnnalliana chu an hnênah chuan han awm sela ka va ti em aw" a ti a.

Kristiana chuan, awm pawh ni ang mah sela harsa a ti hle ang. Khawngaihnnalliana chu a hriam hman dânte thiam tak leh a thah phâk china mi an awm chuan awl taka ngam mai thei mi ni mah sela, an rawn hnaih chûh chuan Dawia emaw Ringhlela emaw takngial pawhin an titlu mai thei ang. Mi an tlûk tawh chuan engnge an an i hria alawm engmah an ti thei tawh lo a ni. Tupawh Khawngaihnnalliana hmai ngun taka en chuan a serte leh a pemte an hmu ang; chu chuan ka thusawi kha a tilang fiah ang. Vawi khat chu an insualnaah," Kan nun kan hloh dâwn alâwm le," a tih ka hria a ni. Hêng rûkhmangho hian Davida an va tilungngai em! Hemana (Ps. 88) leh Hezekia pawh kha mi huaisen tak an ni na a, he mite hian an han bei meuh chuan an kal sual mai a ni. Petera pawh tirhkohte hotu ber a ni na a, hmeichhia mai mai hlauvin an lo siam ta mai a!

Chu lo rêngah pawh an lal chu auh phâk lekah a awm reng a ni; miin an ngam dâwn veleh hian anmahni pui tûrin a lo chhuak zêl thîn a ni. Amah chu 'Fei leh thalin bei mah se a belate chuan an ngam

thei lo. Thirte chu buhpâwl ang lekah an ngai a, dârte chu thing mawih ang lekah an ngai a ni. Thalín a hnawt bo thei lo. Virvawma vawmte chu engah mah an ngai lo. Thalte chu buh kuang ang lekah an ngai a, fette chu an nuihzat mai a ni.' (Job. 41:26-29) an ti a. Mi chutiang chu mihringin engnge a tih theih ang? Miin Joba sakawr a neih theih a, a hman theih fo chuan thil ropui tak a ti thei ang. 'A nghâwng chu khawpuiri sintirin a awm si a,' khau ang mai mala dawin a awm lovang. A hnâr kua chu hlauhawm tak a ni. A chak avâng chuan alâwm, mi thir kawr hate bei túrin a kal zêl thin. Mi dawite chu a hmusit a, a nuihzat a, engmahin a thihlau zo lo va, khandaih pawhin a tikir zo hek lo. A thinrimin leite chu a dit a, tawtawrâwt rite chu a ngaisâng lo va, tawtawrâwt rite chu a nuihzat a, indona rim leh sipai hotu thâwm hla taka mite a hre thin a ni (Joba 39:19-25).

Nimahsela nang leh kei chuan hmêlma tawh chu i chât awzâwng suh ang. Mi dangte chu ngamin an awin tih hre mah ila, an aia tithei zâwk âwm ang pawhin i ingai suh ang. Kan mipatna ngaihtuah main i lâwm bawh hek suh ang. Chutiang mi chu beih hun a lo thlen tak meuh chuan a tha lo ber an ni mai thin a ni. Petera thu sawi kha han ngaihtuah leh ila, a rilru chuan mi dangte aia tih that zâwk leh a Lalpa tâna mi dangte aia tan nasat a rilrûk a ni âwm e, nimahsela chûng mi pathumten ani ala an ngam leh an tlawn zâwk tunge awm?

Chutichuan Lal Lamlianah chutiang rûk rûkte a awm tih ka hriat avâng chuan kan tân thiltih túr pahnih a awm a ni :-

A hmasa berah chuan thir kawr hain phaw kengin kan kal túr a ni. Chu mi an neih loh avâng chuan miin Setana an ngam thin lo a ni; chu chu kan neih loh chuan min hlau thin lo a ni. Chuvângin mi fîng chuan hetiangin a sawi." Thil dang zawng zawng alin rinna phaw chu la ula, chu mi chuan mi sual thal alh thei zawng zawng chu in timit thei ang" (Eph 6:16) a ti a ni.

Tin, Lalpa vênna duh bawkin awm ila, a tha a ni. Amah ngei pawh kan hnênah a kal ve ang. Thihna Hlimkawra a awm latin hei hian Davida pawh a tilâwm êm êm. Mostia pawhin a Pathian tel lova pên khat pawh pên ai chuan a dinna hmuna thih mai pawh a duh zâwk a ni (Exod. 23:15). Aw, unaupa, ani chu kan hnêna a kal ve phawt chuan mi sangsâwm pawhin min do mahsela, engnge hlahu tûr awm ang? (Sam 3:5-8 27:1-3). A tel loh erawh chuan uang taka bel thintute pawh kha an thi mai ang (Issia 10:4).

Kei pawh hi tûn hma khan indonaah ka awm tawh a; nimahsela a thatna azârah tûnah hei damin min la hmu reng a; nimahsela ka mipatna leh pachannaah chuan ka uang thei lo ve. Chutiang chu tâwk tawh dâwn suh ila ka va lâwm dâwn em! Nimahsela hlahuawm zawng zawngte chu kan la pel rihin ka inring lo a ni. Engpawh ni se, Savawm leh sakeibaknei chuan hei min seh ta lo phawt chu a ni a, chutiang bawkin hmêlma lakah pawh Pathianin min chhanchhuah ka beisei a ni," a ti a.

BUNG 25

Chutichuan an kal zêl a, Finglova pawh khan a zui a. Tin, hmun pakhat kawng dangin a rawn pawhna hmun an va thleng a; chu kawng chu an kalna tûr kawng ni zâwk awm takin a lang a. Chutichuan a pahnih chuan ngil takin a lang ve ve si a, a eng zâwk chu nge ni zawh tûr tih an hre ta lo va; chuvângin ngaihtuahin chutah chuan an ding ta reng mai a. Tin, chutia an ngaihtuah lai chuan mi pakhat hang tak puan vâ tak sin hi an hnênah chuan a lo kal a, eng vânga chuta ding reng nge an nih a va zâwt a. Anni chuan vâ rama kal tûr an ni a, khawli kawng zâwk nge zawh tûr tih an hre lo a ni tih an lo hriih a. Tin, ani chuan, "Min zui rawh u, kei pawh chutah chuan ka kal dâwn asin," a ti a. Tin an zui a, an kal ta .

Nakinah chuan an kalna kawng chu a kawl a kawl a, an kal tumna hmun lam nêen chuan a inpersan ta hle mai a. Nimaahsela an la zui ta cheu va. Nakinah chuan an hriat loh hlânin lên chhûngah a hruai lût a; an pahnih chuan an tâng ta tlat mai a, a tih ngalhna rêng rêng an hre ta hauh lo va.

Tin, chu mi lai tak chuan mi hang puan vâ sin chu a tla ta a. Tin, anni pawh chuan khawiahnge an awm tih an lo inhre ta mai a. Chutah chuan an awm ta reng mai a, an chhuak thei si lova, a châng pheh chuan an han tap rih thin a. Chutichuan Kristiana chuan a thianpa hnênah chuan, Tûnah chuan kan thitih dik loh ka hre ta. Berâmpute khan, "Fakdertu lakah simkhur rawh u," min ti lawm ni kha?" Mi a vêngle faktu chuan a ke atân lên a zâr reng," (Thuf. 29:5) mi fingen an tih hi vawinah hian kan chungah a lo thleng ta a nih hi," a ti a.

Tin, Beiseia chuan, "Kawng chanchin zlakna pawh kha min pe reng si a, kan lo chhlar theihngilh ta a nih hi, tiboraltu kawng lakah pawh kan lo invêng tha ta bawh hek lo. Chu mi kawngah chuan Davida chu kan tluk lo a nih hi; ani chuan, 'Mihring thiltihna zawng, i hmula thu chhuak avângin mi nunrawng kawnga kal lo tûrin ka invawng tha a ni," a ti a ni (Sam 17:4) a ti a.

Chutiang chuan lungngai takin lên chhûngah chuan an awm a. A tâwpah chuan mi êng tak, vuakna hruihruai kengin an lamah chuan lo kalin an hmu a. An awmna hmun chu a va thlen chuan kawh atanga lo kal nge an nih leh engnge chutah chuan an tih tihte a rawn zâwt a. Anni chuan, "Vân ram zawng ni kan ni a, Zion tlângah kan kal dâwn a, mi hang puan vâ tak sin hian, "Min zui rawh u, kei pawh chutah chuan ka kal dâwn e, a ti a, min hruai bo ta a ni," an ti a.

Ani chuan, "Chu chu Fakdertua a nih chu; tirhkoh der a ni a, êng tirhkohah a inchantir a ni," (Dan. 11:32; 2 Kor. 11:13,14) a ti a : Tin, lên chu a pawhthlêr a, anni chu a chhuahtir ta a. Tin, an hnênah chuan, "Mi zui rawh u, in kalna kawngah chuan ka hruai leh ang

che u." a ti a. Chutichuan Fakdertua an zuisan tâk kawng chu a va thlenpui leh ta a. Tin, an hnênah chuan, "Nizânah khawiahnge in riah?" a ti a. Anni chuan "Tlângnuama Berâmpute hnênah," an ti a.

"Berâmpute chuan kawng chanchin an zlak sak lo che u em ni?" a ti a.

Anni chuan, "Zlak sak e," an ti a.

"Pênga in awm lai chuan chu chu inchhiar lawm ni?" a ti a.

"Chhiar lo," an ti a. Ani chuan, "Engatinge?" a ti a.

Ani chuan, "Kan theihnghilh a ni," an ti a.

Ani chuan, "Berâmpute chuan Fakdertu laka simkhur tûrin an zilh lo che u em ni?" a ti leh a.

"Zilh e, nimahsela he ni, mi tawngmang thiam tak hi ani chu a ni ang tih ngaihna rêng rêng kan hre lo a ni," (Rom 16:17,18) an ti a.

Chutichuan, ka mumangah chuan anni chu mu tûrin thu a pe a; an han mut chuan an kalna tûr kawng tha zirûr tûrin a hrem a (Deut. 15:2; 2 Chro. 6:27). Tin, chutia a hrem lai chuan an hnênah, "Ka khawngaih apiang chu ka zilhauvin ka thunun thin; chuwângin thahnemngal ula, sim rawh u." (Thup. 3:9) a ti a. Tin, chu mi a tih zawh chuan berâmpute thu sawi chu simkhur taka ngaihtuah chung a kal tûrin a tir ta a. Chutichuan a khawngaihna zawng zawng avâng chuan lâwm thu an hrilh a, zawi tein kawng dik larnah chuan an kal ta a.

Tin, rei lo tê hnuah chuan mi pakhat anmahni tâwk tûra zawi tea lo kal hla takah an han hmu a. Tin, Kristiana chuan a thian hnênah chuan, "Sawta saw mi pakhat zion tlâng hnuchhawnin min tâwk tûrin a lo kal dâwn e," a ti a.

Beseia chuan, "Ka hmu asin, i simkhur tawh ang; fakdertu a ni ve leh mai ang e," a ti a. Chutichuan a lo hnai telh telh a, an hnên chu a lo thleng ta a. A hming chu Pathianawmringlova a ni a; khawia kal tûr nge an nih a rawn zâwt a.

Kristiana chuan, "Zion tlângah kan kal dâwn" a ti a, Pathianawmringlova chu a nui ta chlam mai a.

"Engtizlaa nui ta chlam mai nge maw i nih chu le?" Kristiana chuan a ti a.

"In âtzia leh nâ chauh mai tuara hetia in kal ka hmuh hian ka nuih a za a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Engatinge, mihring, min lo lâwm lovin i ring em ni?" a ti a.

Pathianawmringlova chuan, "Lo lawmte chu i va sawi duh em! He mi khawvêlah hian chutiang hmun, i manga i man ang rêng rêng chu a awm hlei nem," a ti a.

Kristiana chuan, "Nimahsela, khawvêl dang lo thleng tûrah chuan a awm a ni!" a ti a.

Pathianawmringlova chuan, "Kan rama kan ina ka awm lalin tûna in hriat ang hi kei pawhin ka hre tawh a, tin, chu mi ka hriat chu zawng tûrin ka chhuak a, chu khua chu kum sawmhnihi zet hei ka zawng ta a ni a, nimahsela engmah ka la hmu chuang lo a ni. Ka chhuah tîrh lai ang fan ka ni" (Thup 10:15; Jer. 17:15) a ti a.

Kristiana chuan, "Keini pahnihi zawngin chutiang hmun chu a awm tih kan hria a, hmuh theih a nih pawh kan ring a ni," a ti a.

Ani chuan, "Kei pawh ka ina ka awm lai chuan ka ring a, chuti ni suh sela hêng chen chen hi a zawng tûrin ka lo kal duh lo vang. Nangni ai chuan ka kal thui zawk si a, chuvângin chutiang hmun chu awm ngai a nih chuan ka hmu tawh tûr a ni. Nimahsela ka hmu si lo va; chuvângin ka haw leh ang a, hêng thil hmuh beisei vâng a ka thil kalsan zawng zawngte chuan intihlâwmna ka zawng dâwn a ni," a ti a.

Tin, Kristiana chuan a thian Beiseia hnênah chuan, "He mi thusawi hi a dik'em?" a ti a.

Beiseia chuan, "Fimkhur rawh khai, he mi hi fak dertu baw a ni e, hetiang mi thu kan ngaih avâng a kan chung a thil lo thlengte kha hre reng rawh. Zion tlâng chu a awm lo teh lul ang maw? Tlângnuam atang khan a khaw kawngkhâr pawh kan hmu a ni lâwm

ni? rinnatn kan kal a ni bawh lawmini? (2Kor. 5"7). Kal rawh, i kal zêl ang' chuti lo zawng vuakna hrui keng khan min rawn ûmphâk leh ang e. Nangmahina min zirtir zâwk tûra kha ka han zirtir teh ang che. 'Ka fapa, finna thu ata hrui bo thin zirtirna thu ngaihlâk chu, ban rawh," tih a nih kha (Prov. 19:27), chuvângin unaupa, a thu ngaihlâk chu bang la, thlarau humhimna thu chu i ring zâwk ang," (Heb. 10:39) a ti a.

Tin, Kristiana chuan' "Unau, kan thu rin hi ringhlela zâwt che pawh ka ni lo va, nangmah fahna tûr i rilru titha tûrin ka han zâwt mai che a ni e. He mi hi he khawvêl pathianin a mit a tidel a ni tih ka hria a ni. Kal rawh thu dik tak chu ringin i kal zêl ang. "Thu dikah chuan dâwt a awm ngai lo ve," (1Joh. 2:21) a ti a.

Beiseia chuan, "Pathian ropuzia chu beiselin ka lawm êm êm e," a ti a. Chutichuan chu mi chu an hawisan a, ani chu anmahni nuh chungin a kal ta a.

BUNG 26

Tin, ka mumangah chuan an kal ta zêl a, ram pakhat hi an va thleng a. Chu mi rama boruak chuan tûn hmaa chu mi rama la kal ngai lote chu a ti mutchhuak duh hle mai a. Chutah chuan Beiseia chu a mut a lo chhuakin a lo ngui tan ta a; chutichuan Kristiana hnênah chuan, "Ka mut a chhuak ta êm mai a, ka meng peih ta mawlh lo mai; khai thang khat chauhvîn i han mu rih hlek teh ang," a ti a.

Ani chuan, "Mu lo ve a, kan mut zawngin tho leh tûr kan awm tawh lo vang," a ti a.

Beiseia chuan, "Engah maw, unaupa, Mi thawkrimte tân chuan mut chu a nuam êm alâwm! thang khat chauh talin han mu ila kan harh leh thei zâwk ang chu," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Berâmpu pakhatin hetiang hmunah hian fimkhur tûrin min zilh kha i hre tawh

lo em ni? Kha kha Muhil lo tûrin simkhur rawh u," a tihna asin ni: chuvângin mi dangte angin i muhil suh ang khai, i mengin i intiharh hrâm hrâm zâwk ang" (1 Thess. 5:6) a ti a.

Chutichuan, Beiseia chuan, "Ka tîsual a ni tak a, keimah maia kal chu ni îla, muhilin thihna hlauhawm takah ka luh mai dâwn hi le! Mi fîngin, 'Pakhat ai chuan pahnh chu an fîng nge nge,' an tih hi ka hreta. Nang hi mi Khawngaihtu i lo ni, i thiltih lâwmman hi i la hmu ang." a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Khai le mut chhuak tih reh nân thukhawchâng i sawi teh ang." a ti a.

"Sawi tak ang hmiang," Beiseia chuan a ti a.

Kristiana chuan, "Engin emaw chu kan han ãan ang le?" a ti a, "Pathian remtih tihin le. Nangin han ãan rawh khai," Beiseia chuan a ti a.

Kristiana chuan, "A nih leh he hla hi ka han sa rih phawt ang e.

Nangni tûna mutchhuakte u,

He thu hi ngaihlain;

In mutchhuahnate tîreh r'u,

Hremna a thlen si ãhin,"

tih hi a han sa a. Tin, chu mi zâwhah chuan Beiseia hnênah chuan," Thu ka zâwt ang che. Tûna i thiltih ti tûr hian engge i ngaihtuah hmasak ber?" a ti a.

Ani chuan, "Ka thlarau ãhatna tûr ka ngaihtuah ãhin dân i ti em ni?" a ti a.

Kristiana chuan, "Ni e, chu chu a ni ka tih," a ti a.

Beiseia chuan, "Kan dâwrpuia thil zawrh leh thil awmahte khân rei fê chu ka intilâwm ãhin a; chutiang chuan lo awm ta reng ni îla chuan, ka boral let dêr ang tih tûnah ka hre ta a ni," a ti a.

"Chûng chu eng thil nge ni?" Kristiana chuan a ti a.

Beiseia chuan, "Khawvêl ro zawng zawngte leh hausaknate a ni a. Tin, helna te, zu in te chhechham te, dâwt sawi te, Chawlhni bawhchhiat te, thil bawlhhlawh tihte leh thlarau tihboralna tûr thiltihte rêng rêng hi ka lâwm êm êm ãhin a; nimahsela a

tâwpah zawng Pathian lam thilte nang leh duh tak Rinawman in sawl leh, Rinawma Lawilo dâwrpuia a rinna leh a thâtna avânga an tihhlum tâkte kha ka hmuh leh ka lo hriatin chutiang thilte chu thihnain a tâwp a ni. (Rom 6:21-33) tih leh 'Chûng thil avâng chuan Pathian thîurna chu awi lo fate chungah a thleng si thîn,' (Eph. 5:6) tih ka lo hre ta a ni," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "A nih leh i sual tih i inhre nghal mai em ni?" a ti a.

Ani chuan, Hre nghal mai teh suh e, sual tih inhriatte chu ka duh lo va, sual man chu hremhmun a ni tih ka hre duh hek lo. Chutiang thu chu ka rilruin a ngaihtuah dâwn apiangin a tihbona mawlh ka zawng thîn ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Anih leh chutia Pathian Thlarau Thianghlîmin i chung a hna a thawh i lo dâlna chhan ber chu engnge ni?" a ti a.

Beisela chuan, "Hêng vâng hian a ni :- a tirah chuan chûng chu Pathian hnathawh a ni tih ka hre lo ani. Pathianin an sual hriattirin mi sual simna chu a tan ngai tih rêng rêng ka hre lo a ni. Tin, thil sual tih chu ka la ngaina êm êm a. Chûng chu then dan rêng ka hre lo a ni. Ka thian hluite chêt dân chu ka duh êm êm a chûng chu a then dân rêng ka hre loani. Ka sual ka hriat tuh lai chuan ka hlau êm êmin manganthlâk ka ti êm êm mai a, chûng chu ka rilrua hriat reng ka duh lo bawk a ni; a tuar pawh ka tuar thei lo a ni," a ti a.

"A châng chuan i buaina chu i tireh thîn maw?" Kristiana chuan a ti a.

Ani chuan, "Reh thîn e, reh zawng a han reh thina mahse a hma ala nasa zâwk mahin a lo lût leh bawk thîn," a ti a.

Kristiana chuan, "Engingge i sual chu ngaihtuahtir leh thîn che?" a ti a.

Ani chuan, "thil tam tak a awm; hêngte hi an ni :

1. Khawlala mi thate ka tawhte in,
2. Pathian Lehkhabu chhlar ka hriatte leh,
3. Ka lû a lo natte hian,

4. Ka vêngte an dam lo tih ka hriat tein,
 5. Mitthi dâr an vuak ka hriatte leh,
 6. Ka thih tûr thu ka ngaihtuahte hian,
 7. Mi an thi thut tih ka hriatte hian,
 8. Tin, rorêlnaah ka kal thuai dâwn tih ka
 ngaihtuahte hian a ni ber thîn," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Chutianga i awm chângte chuan i sual chu i kalsan thei ngai em?" a ti a.

"Thei lo, nimaahsela, sual lam thu ka ngaihtuah chuan hrehawm ka ti leh zual thîn," a ti a.

Kristian chuan, "A nih leh engtingne i tih tâk?" a ti a.

Beisela chuan, "That hrâm hrâm ka tum tûr a ni, chutitochuan ka boral dâwn ngai mai tih ka ngaihtuah a ni," a ti a. Kristiana chuan, "That hrâm chu i tum ta em?" a ti a.

Beisela chuan, "Tum e, ka sual châng pawh ni lovin ka thian pawl thîn zawng zawngte pawh ka kalsan a; sakhaw lam thilte ka ngaihtuah a, tawngtai te, Pathian Lehkahbu chhîar te, sual vâng lungngaih te, vêngte hnêna thu dik sawite ka ching ta a. Thil dang tam tak pawh ka ti a, chúng chu sawi sên a ni lo ve," a ti a.

Kristiana chuan, "A nih leh thain i inhre ta em?" a ti a.

Ani chuan, "Rei lo tê atân chuan inhre thîn e; nimaahsela ka buaina bawh chu a lo lût leh a, thaa ka inhriatna zawng zawngte chu a rawn tichhe leh ta vek a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Engtizia nge ni chutia i that hnu pawha chutianga la nih fo le?" a ti a.

Ani chuan, "Chutianga awm tirtu chu tam tak a awm a ni, 'Kan felna zawng zawngte pawh silhfen bawhlhlawh ang a ni a' tih te, 'Dân thiltihte avângin mi thiam chângin a awm lo' tih te 'Chúng thil chu in tih hnuin, 'Bawh thahnem lo kan ni e; kan tih tûr rêng a ni kan tih ni, ti rawh u,' tih angte hi an ni ber a. Chuta chin chu hetiang hian ka lo inngaihtuah ta a ni.

Kan felna zawng zawngte puanchhia ang chauh a nih a (Isala 64: 6), dân thiltiha miin thiam a chan loh va, (Gal. 2:16) theihtâwpa thil kan tih tawh pawha bawi thahnem lo kan la nih so dân si chuan, (Lk. 17:10) dân mala vân thu ngaihtuah chu atthiâk zuk nia, tlin ka ngaihtuah ta a ni. Tin, miin dâwrkalah tangka za pûk sela, chu mi hnuah chuan a baa la lovin a thil lei man chu pe zêl mah sela, a bat hlui chu a ngaiin a la awm reng a; chuvângin dâwrkai chuan sawrkar hnêna hruaiin a bat a tîk kim hma loh chuan lung inah a khung thei ang tlin ka ngaihtuah leh zêl bawh a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Engtingnge chúng nên chuan i intehkhin?" a ti a.

Tin, ani chuan, "E le, hetiang hian: Ka sual avângin Pathian lakah chuan lei nasa tak ka ba a, chu mi ka bat chu tuna ka insiam that tâkna mai hian a rul zo lo vang a; chuvângin hetia ka insiam tha chung pawh hian ka ngaihtuah so dân a ni. Nimahsela engtingnge hmân laia ka bawhchhiatnate avânga hrem hlauhthawnawm taka ka awm chu ka intihfihlîm theih ang?" a ti a.

Kristiana chuan, "I tehkhin dân chu a tha hle mai, sawi zêl rawh khai," a ti a.

Tin, Belseia chuan, "Ka insiam that hnu pawh hian min tibuaitu a la awm so mai a, chu chu hei hi a ni: Ka thiltih that berahte pawh ka han en chian chauh chuan suaiin a la pawh ta fo mai a, chuvângin ka hmân lai sualte chhiar lo pawhin hremhmuna kalna khawp thil sual chu ni khatah pawh ka ti fo thinin ka inhria a ni," a ti a.

"A nih leh engtingnge i tih tak?" Kristiana chuan a ti a.

Belseia chuan, "Rinawma hnêna ka sawi hma chuan a tih ngaihna rêng ka hre lo va ani nên khân kan inhmêl hriat hle a, chutichuan ka hrilh ta a. Ani chuan ama felna ni lo, khawvêla mi zawng zawng felna pawh ni lo mi pakhat sual ngai hauh lo, chu mi

felna chu ka neih ngawt loh chuan chhanhim ka ni thei lo vang tih min hrilh ta a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "A nih leh a sawi chu a dikin i ring em?" a ti a.

Ani chuan, "Keima ngaih dâna ka insiam tha ta e, ka tih lala min hrilh chu ni sela, ni âah ka ruat ang a; nimahsela ka sualzia te ka hria a, ka thiltih tha berte pawh sualin a pawh zêl tih ka hriat avângin awi lo thei pawh niin ka inhre lo a ni," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Chutiang mi, sual ngai hauh lo chu a awm tih a hrilh tih che chuan mi chutiang chu an awm theih i ring em?" a ti a.

"A han sawi tih chuan mak ka ti hle mai a, nimahsela kan inpâwl chian hnua thu tam deuh ka han sawi hnu chuan ka hre fiah ta hle mai a ni," a ti a.

"Eng mi nge a nih leh engtinng e amah avângin thiam i chan dâwn tih i zâwt em?" a ti a.

Beiseia chuan, "Zâwt e, Lal Isua, Pathian ding lama thu chu a ni tih min hrilh a. (Heb. 10:12,20) 'Mihringa a lo chanlaia a thiltih leh krawsa a tuarnate chu ringin thiam changin i awm lûr a ni' (Rom 4:5. Kol. 1:14, Pet. 1:19) min ti a; tin, keiin engtinng e chu mi thatna avâng chuan mi dangin Pathian laka thiam an chan theih ang tih ka zâwt a; tin, ani chuan, Amah chu Pathian a ni a, ama tân ni lovin, keimahnî tân a thi aathiltihzawng zawngte pawh chu keimahnî tân vek a ni a, amah ka rin chuan, a thatna zawng zawngte chu kaneivek ang, tih min hrilh a," a ti a.

"A nih leh engtinng e i tih tâk?" Kristiana chuan a ti a.

Tin, Beiseia chuan, "A mi chhandam duh ka rin loh avângin ka ring duh lo," a ti a.

Kristiana chuan, "Rinawma chuan engtinng e a tih tâk?" a ti a.

Beiseia chuan, "A hnêna kala zâwt fiah tûrin min tîr a, nimhsela keiin chu chu zahthlâkah ka ngai a. Tin, ani chuan, "Zahthlâk lo ve, a hnênah kal tûra sâwm kan ni alâwm," (Matt. 11:28) a ti a. Tichuan ti lo

tawpa ka kal theihna tûrin Isua chanchin a ziakna lehkhabu min pe a, chu lehkhabu thu zlak zawng zawngte chu lei leh vân alin a nghet zâwk (Matt. 24: 35) tih min hrih a. Tin, a hnên ka va thlen huna tih dân tûrte ka zâwt a. Tin, ani chuan, 'Thingthiin, (Sam 95:6; Dan. 6:16) i rilru zawng zawngin, (Jer. 29:12,13) thuhnuairawlh takin Pa hnênah chuan amah inhriattirna i dil tûr a ni,' min ti a. Tin, keiin, "Engtinge a hnênah chuan ka tawngtai ang?" ka ti a, ani chuan, 'Kal la, ani chu zahngaihna thutphaha thuin i hmu ang; chutah chuan a hnêna kal apiang ngaidam tûrin kumkhuain a thu reng thin a ni." (Exo. 25:22; Lev. 16:2; Num. 7:98; Heb. 4:16) a ti a. 'Va kal mah ila, engmah sawi tûr ka hre lo vang," ka ti a, tin, ani chuan, 'Aw Pathian kei mi sual chungah hian zahngai la, Isua Krista hriatna leh rinna min pe ang che. Ama thatna chu ka neih lohva, ka rin loh chuan ka boral ngei dân tih ka hre si a. Lalpa, nang zahngai thei tak Pathian i ni tih ka hria a, tin, i Fapa Isua Krista chu khawvêl Chhandamtu atân i ruat a; tin, nangin ani chu mi sual kei ang hnênah pawh hian pêk i duh tih pawh ka hria a, chuvângin aw Lalpa, min ngaithla la, ka thlarau chhandam tûrin i khawngaihna chu ka chungah lantir ang che. I Fapa Isua Krista avângin. Amen,' ti ang che, min ti a ni," a ti a. Tin, Kristiana chuan,

"A tih ang che chuan i ti ta em?" a ti a.

Ani chuan, "Ti e, vawi tam tak ka ti," a ti a.

Kristiana chuan, "A nih leh Pa chuan a Fapa chu a hriattir che em?" a ti a. Beiseia chuan, Hriattir mai lo; vawi ruk lai ka tih hnuah pawh min la hriattir lo a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "A nih leh engtinge i tih tak?" a ti leh a. Beiseia chuan, "A tih ngaihna rêng ka hre lo mai," a ti a.

Kristiana chuan, "Tawngtai chu bânsan mai i rilrûk lo maw?" a ti a. "Rilrûk e, vawi tam tak bânsan mai ka tum a ni," Beiseia chuan a ti a.

Kristiana chuan, "A nih loh leh engnge ni i bân-san tâk lohna chu?" a ti a.

Tin Beisela chuan, "Krista felna ngawt lo chuan khawvêl zawng zawng pawhin min chhandam thei lovang tih ka ring a, chuvângin jawngtai hi ka bân mai chuan ka thi mai ang a, khawngaihna lai thutphah hmaah chuan thih mai loh chu engmah hmabâk nei dâwnin ka inhre lo va; tichuan ka rilru tê tîn ka nghah fan fan chuan mi rial rei êm lo vang chu tih ka ring a; (Heb. 2:3) chutichuan Pain a Fapa min hmuhtir hma loh chu ka jawngtai reng a ni." a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Engtinngae a hmuhtir che?" a ti a.

Beisela chuan, "Ka mit tak tak chuan amah chu ka hmu lo va ka hriatna mitin ka hmu a ni. (Eph. 1:18,19) Hetiang hian a ni ka hmuh ni :— Ni khat chu ka lungngai êm êm mai a, ka dam chhûnga ka lungngaihnaah chuan chu chu a la nasa berin ka ring. Chu mi ka lungngaihna chu ka sual nasatzia leh bawlhhlawhia ka hriat chhuah avâng a ni. Engmah dang ngaihtuah thei lovin, chatuana ka thlarau hremhmuna a awm tûr mawlh chu ka ngaihtuah reng mai a. Tin, chutianga ka ngaihtuah lai tak chuan Lalpa Isuan vân aţang hian min zuk enthla reng hian ka hmu a. Tin, ani chuan, "Lalpa Isua ring la, tichuan chhandamin i awm ang." (T.T. 16:31) mi tîn ka hria a. Chutichuan keiin, Lalpa mi sual tak ka ni e," ka ti a. Ani chuan, "Ka khawngaihna i tân a tâwk e," (2 Kor. 12:9) a han ti a. Tin, keiin, "Lalpa rin chu engnge ni?" ka ti a.

Tin, chutih lai tak chuan, "Tupawh ka hnêna lo kal chu a rilţam lo vang a, tupawh mi ring chu engtikah mah a tuihal lo vang." (Joh. 6:35) tih hi ka lo hre chhuak ta a. Tichuan rin leh a hnêna kal tih chu thuhmun a ni a, tupawh a rilrua Krista Chhandamna zawng chuan Krista chu a ring taktak a ni tih ka lohre ta a ni. Tin, ka mittui a tla ta zawih zawih mai a, a hnênah chuan, "Lalpa, mi sual kei ang hi min lâwmin

mín chhandam duh ang maw?" ka ti a. Tìn, ani chuan "Tupawh ka hnêna lo kal chu ka hnawt chhuak tawp lo vang," (Joh. 5:37) a ti a. Tìn, kei chuan, "Lalpa i hnênah lo kal pawh ni îla, nangmah ka rinna che hi engtingge ka tih that ang?" ti in ka zâwt a. Tìn, ani chuan, "Krista Isua chu mi sualte chhandam tûrin khawvêlah a lo kal a, (I Tím. 1:15) amah chu a ring apiangte tân felna an hmuh theihna tûrin dân túbângtu a ni si a. (Rom. 10:4; 13:4) Kan sual avângin a thi a, thiam kan chan theihna tûrin a tho leh a; (Rom 4:25) mín hmangaih a, kansual chu ama thisen ngelin mí sílfaí a; (Thup. 1:15) ani chu mihring leh Pathían inkâra Palai a ní. (1 Tím. 2:5) Kum Khuain mín tawngtai sak thín," (Heb. 7:25) tih thu hian mín chhâng a. Tìn, chûng zawng zawng chu ka ngaihtuah khâwmín amahah chuan felna leh a thisenah chuan, ka sual faina ka zawng tûr a ni tih leh a Pa thu a awi a, thil a tih leh hrehawm a tuarte zawng zawng chu ama tân a ni lo va, a chhandamna lâwmtu apiangte tân a ni zâwk tih ka lo hria a, ka lâwm ta êm êm a. Tìn, ka rilru chu lâwmín a khat a, ka mittuite a tla a, ka rilru chuan mite ka lo hmangaih a, Isua dânte chu ka duh ta êm êm mai a ni," a ti a.

Tìn, Kristiana chuan, "Chu zet chu i rilrua Isua Krista inlârna tak tak a nih chu; i rilru chu engtingge a lo awm lâk mín han hrilh teh khai," a ti a.

Chutichuan Beisela chuan, "Khawvêl leh a felna zawng zawngte hi hrem tûr ni vekín ka lo hre ta a ni. Pa Pathian chu mi fel tak mah ni sela, mi sual a hnêna lo kalte chu thiam a chantir duh tihte ka lo hre ta a. Tìn, tûn hma lama ka awm dânte chu ka zahpui ta êm êm mai a, ka âtzlate chu ka lo hre chhuak ta a. Tûn hma lam chuan Kista mawizía rêng rêng ka rilruah a lo lût ngai lo va; tûnah chuan chu chu mín hmuhshahrtu a ni. Tìn, nun thianghlíma nun mín châktir a, tûnah hian ka taksaah hian thisen engzata tam pawh nei îla, chûng zawng zawng chu ka Lalpa Isua tân chuan ka sêng vek peih ang," a ti a.

BUNG 27

Chutichuan ka mumangah chuan Beisela chuan a hnung lam a han leh hawi a, Finglova an kalsan ták kha an hnungah chuan lo kalin a hmu a; tin, Kristiana hnênah chuan, "En teh, sawta mi saw a va hnung ta ve!" a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "A nih tak saw, kei pawh ka hmu asin, kal za a duh lo ve a nih kha," a ti a.

Beisela chuan, "Min zui ve ta chu ni sela, atân engmah pawl a awmin ka ring lo," a ti a.

Kristiana chuan, "Pawl lo ve, nimahsela a ngaihdân chu a dang riau pekin ka ring," a ti a.

"Kei pawh ka ring a ni; nimahsela i lo nghâk teh rêng ang hmiang,' Beisela chuan a ti a, an lo nghâk ta a.

Tin, Kristiana chuan a hnênah, "Lo kal che le, engatinge hnung lama i tawi i tawi le?" a ti a.

Finglova chuan, "Thian neih alin mahnia kal hi ka duh zawk daih a ni, ka mi pâwl duhzâwng an nih loh lek phel chuan," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, zawi tein Beisela hnênah chuan, "Min pâwl a duh lo ka tih rêng kha, mahse i titipui tehrêng ang," a ti a. Tichuan Finglova lam chu a hawi a, "Lo kal teh khai, Pathian nên in inrem zêl em?" a ti a.

Finglova chuan, "Ka kal paha ka rilrua thil lo lût ka tih aplang a tuan zêl avângin a tha ni hmiang ka ti mai," a ti a.

Kristiana chuan, "Eng thilte nge i tih a, tuang zêl chu min han hrilh teh khai," a ti a.

Finglova chuan "Ka rilruin min hrilh a ni," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Tupawh mahni rilru ring chu mi â a ni,' thufingin a ti a ni," (Thuf. 28:26) a ti a.

"Chu chu mi rilru sual thu a sawl zuk nia, ka rilru chu sual ve hek lo," a ti a.

Finglova chuan, "Pathian leh vân ka ngaihtuah thin," a ti a. "Chutiang chu ramhuaite leh mi sualte

pawhin an ngaihtuah thin alawm!" Kristiana chuan a ti a.

"Nimahsela kei chuan ka ngaihtuah a, ka duh bawh thin a ni," Finglova chuan a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Chuta kal duh lo mi tam takte pawhin chutiang chuan an ti bawh thin a ni, mi thatchhiate chuan a duh chu an duh a, nimahsela engmah an nei ngai lo," (Thuf. 13:4) a ti a.

Nimahsela kei chuan ka ngaihtuah a, chu mi chu ka hmuh theih nân thil dang zawng zawng ka kalsan a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Chu chu ka awi lo, thil zawng zawng kalsan chu thil harsa tak a ni. Mi tam takin kan rin aia a harsa zâwk a ni. Engtinge Pathian leh vân i hmuhna tûrin thil engkim i kalsan

"Engtinge chu chu i hriat?" Kristiana chuan a ti a.

Finglova chuan, "Vân ram beisei tûrin min tithlamuang thin" a ti a. Kristiana chuan, "Chu chu bumna a ni thei e; mihring rilru chu thlamuan chhan awm lo pawhin a thlamuang thei a ni" a ti a.

Finglova chuan, "Ka rilru leh ka nunna chu a thurual a, chuvângin ka beiseina chu muanawm tak a ni," a ti a.

"I rilru leh i nunna chu a inthurual tih tuinng hrih che?" Kristiana chuan a ti a.

Finglova chuan, "Ka rilruin min hrih a ni," a ti a. Kristiana chuan, "Mi rinlehawm mi ka ni nge ni lo, ka thian hi zâwt rawh, i rilruin chutiangin a hriattir che maw? Pathian thu chauh lo chu hriatpuitu dang chu he mi kawngah hian engmah a ni lo ve," a ti a.

Tin, Finglova chuan, "A nih leh thil tha tak ngaihtuah hi rilru tha a ni lo vem ni? Pathian thupêk anga tih zêl chu nun dân tha tak a ni bawh lăwm ni?" a ti a.

Kristiana chuan, "Thil tha ngaihtuah chu rilru tha zawng a ni teh meuh mai; tin, Pathian thupêk ang tih zêl pawh chu nun tha a ni; nimahsela a tiha tih leh a tuma tum mai chu a la dang daih a ni," a ti a.

"A nih leh nangin rilru tha i tih leh Pathian thupêk anga awm i tih chu engnge ni?" Finglova chuan a ti a. Kristiana chuan, "Rilru tha chu a hrang hrang a awm a ni, mahni inchawimawi te, Pathian chawimawi te, Krista chawimawi te, thil dangte pawh," a ti a.

Finglova chuan, "Engtingge ni mahni inchawimawi chu rilru tha a nihna?" a ti a.

Kristiana chuan, "Pathian thu nêna inrem zêla awm hi a ni," a ti a. "Eng lai hian nge ka rilru leh pathian thu a inrem ni ang?" Finglova chuan a ti a.

Kristiana chuan, "Pathian thu leh kan awm dân a inkalh lo va, a induh lai hian a ni. Ka han hrilhliah dân teh ang. Pathian thu chuan mihring chungchâng thu hetiangin a sawi:—

"Tumah fêl an awm lo va, tumah thil tha ti pawh an awm hek lo," a ti a; tin, "Mihring rilru ngaihtuah zawng zawng chu sual hlir a ni fo," (Gen.6:5; Rom 3:10) a ti bawh a ni. Tin, "Mihring rilru ngaihtuahna chu a naupan lai atangin sual hlir a ni," (Gen. 8:21) a ti bawh a. Chutichuan kan rilruin chutiang chu a ni ngei tak e, kan tih chuan Pathian thu nêna a induh avângin kan rilru chu a tha a ni," a ti a.

Finglova chuan, "Ka rilru chu chutianga tha lo a nih chu ka awi thei tawp lo mai" a ti a.

Kristiana chuan, "Chuvâng tak chuan rilru tha i nei ngai lo a nih chu. Ka han sawi zêl ang e. Kan thu sawi leh kan rilru chu a inkalh lohva kan awmdân nêna pawh a inkalh loh va, a inrem chiah chuan a tha ve ve a ni, chu chu Pathian thu nêna a inhmeh a ni," a ti a.

Finglova chuan, "I thu sawi chu a awmzia han sawiliah teh khai," a ti a.

Kristiana chuan, "Pathian thu chuan hetiangin a sawi alâwm :— "Mihringte chu an kawng a kawia, kawng tha chu an kalsan a, a tha chu an hre lo, (Sam 125 : 5 ; Thuf. 2 : 15 ; Rom 3:12) a ti a. Chutichuan mîn chutiang tak nia a inhriat a, inngaitlâwm taka a awm chuan a rilru chu rilru tha a ni, a rilru leh Pathian thu chu a induh avângin," a ti a.

mittlung tûrin min siam sak ang a, tichuan thiam ka chang ang," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "I rin dân thu i sawi chu ka han chhâng ang e :—

1. Ngaihruat mai malin i ring a ni. Chutlang rinna rêng rêng chu Pathian Leikhabuah a awm hauh lo mai.

2. Thiam channa tûrin Krista felna chu nangma felnaah i bel avângin i rin dân chu a dik lo a ni.

3. I rinnain Krista chu nangmah thiam chan tirtuah i bel lo va , i thiltih chu i bel zâwk a, i thiltih thiam inchantir i tum avângin i rin dân chu a dik lo a ni.

4. Chutichuan chu rinna chu inbumna mai a nia, chúng te chu ring mah la, Pathian rorêlna niah chuan a thinnurnu chu i chungah a la awm reng ang. Thiam channa tûra rinna dik chuan dân rin ngawt chu borolna a ni tih a hriattir a, inhumhim tûrin Krista felna a ûmtir thîn a. Tin, Krista felnain a lo khuh hnuin Thlarau chu Pathian hmaah bawlhhlawh lovin a thlen a, chutichuan thiam lohna ata thiam changin a awmtir thîn a ni," a ti a.

Tin, Finglova chuan, "Kan thiltih tel ve lo va, Krista thiltih ngawt rin tûr i ti a ni maw ? Kan awmdân chu eng ang pawh ni sela, Krista felna avânga thiam chang tûr kan nih chuan, duh duha tal mai a va awl âwmin engtikah tak nge ka rin ang le ?" a ti a.

Kristiana chuan, "I hming Finglova a ni ang bawkin nangmah pawh i fîng lo a nih hi. I thu chhân dân hman rêngah hlan i fîng lo tih a lang a ni, thiam channa tûra felna chu i hre lo va, Pathian thinnurnu laka i himna tûrin rinna avânga chhandamna i hre hek lo. Krista felna avânga chandam ni tûra rinna pawh i hre hek lo. Kan rilru Pathian hnêna hlan a, a hming rina; amah hmangaih a, a thu leh a hla zawm a, a mite hmangaih tûr asin ni, a taka i ngaih mai mai ang hi a ni hlei nem," a ti a.

Beiseia chuan Kristiana hnênah, "Vân ațanga Krista hriattirna a dawng tawh ngai rêng emaw han zâwt teh reng," a ti a.

Finglova chuan, "Inlârna thu ngaisâng mi tak i ni awm, ka ti! In thu sawi dân hmangah hian mi â tih dân chauhvah a ni ka ngaih che u ni," a ti a.

Beiseia chuan, "Mihring, Krista chu mihringte hriat theih lohvin a inthup a, Pathianin a puannate chuah lo chuan tumahin an hre thei lo a ni," a ti a.

Tin, Finglova chuan, "Chu chu i rin dân a ni a, ka rin dân chu chutiang a ni ve lo. Nangni ngaihtuah ang dîm dêm hian ngaihtuah ve lo mah ıla, ka rin dân chuan in rin dân chu a tluk ve bawkin ka ring a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Ka han sawi ve teh ang ; he mi thu hi ngaihnêp mai tûr a ni lo. Ka thianpain a sawi ang kha a ni a, Pain a hriattir chauh lo chuan tumahin Isua Krista chu an hre thei lo a ni. Rinnaa Krista pawm dân pawh an hre thei lo (Matt. 11:27; I Kor. 12:3; Eph. 1:17 - 19). Chu mi rinna thawh dân chu nang pawh hian i hre lo tawp tih a lang a ni. Harh langin i retheihzia hi hriain Isua hnênah chuan tlan rawh; chu chuan a felna avângin boralna ata chhanchhuahin i awm ang," a ti a.

Tin, Finglova chuan, "In kal chak êm mai, ka kal rualpui peih lo a che u, kal hmasa ula, kei chu hnungah zawin ka lo kal ang e," a ti a.

Anni chuan, "Thu tha tak tak kan hrilh che pawhin i la duh lo cheu maw ? Hre rawh, zilhna tha i pawm loh chuan i la boral ngei ang, kan hrilhlâwk ang che," an ti a.

Tin, Kristiana chuan, a thian hnênah chuan, "Lo kal rawh khai, ka thian Beisei, kan pahnihin i kal dún leh mai ang," a ti a.

Chutichuan Kristianate thian dún chu an kal ta zêl a, Finglova chu an hnungah zawitein a kal ve ta a.

BUNG 28

Tin, ka mumangah chuan thui lo tē an kal hnu chuan Kristiana chuan a thian hnēnah chuan, "Kha mi kha ka va khawngaih êm ve aw ! a tâwpah zawng hrehawm takin a la awm ngel ang maw le," a ti a.

Beisela chuan, "Khatlang mi kha kan khuaah pawh an tam mai, a chhûng chhûnga awm te, a vêng pum pula awmte pawh an tam a ni. Keini khuaah mah chutlang chuan an tam a ni a, kha mi pianna ramah kha chuan eng zât tak awm ang maw ?" a ti a.

Kristiana chuan, "Pathian Lehkhabuah chuan, 'An mitte a tidel ang a, chuti lo chuan an hmu ang' tih a awm a ni. A nih leh nang khatlang mi kha eng angin nge i ngaih ? Sual inhriatnate neini an awm dânte chu hlauhawm tak a ni tih ngahthuah nachâng hriain i ring em ?" a ti a.

Beisela chuan, "Nangman chu chu chhâng leh nghal mai rawh khai, i upat zâwk hi," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Kei chu a châng chuan an hre ve bawh thinin ka ring a ni ; nimahsela an ât êm avângin chu chu an thaina tûr a ni tih nachâng an hre lo va, chuvângin a tihrehna tûr nasa takin an zawng a, anmahni rilru awm dân pângngai ang bawkin an infak leh chiam mai thini a ni," a ti a.

Tin, Beisela chuan, "Hlauhna hian mi a slam thain vân ram zawng mi ni tûrin an rilru a slam tha thini tih i sawi chu ka awizâwng tak a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Chu chu dik pawh a dik rêng a ni, Pathian Lehkhabu pawhin, 'Jehova tih chu sinna bul a ni,' (Joba 28:28; Sam 111 : 10; Thuf. 1:7;9;10) a ti rêng a ni," a ti a.

Beisela chuan, "A nih leh hlauhna dik chu engtinngē i hrilhlah ang ?" a ti a.

Kristiana chuan, "Hlauhna dik chu kawng thumin a hrilh lah theih a ni:—

1. Sual inhriatna avângin a lo awm thei.
2. Chhandamna hmu tûrin Krista a vawn nghehtir.

3. Pathian leh a thu te, a dânte a zahtir a; tin, chûng ngaihtah te, Pathian zah loh leh Thlarau Thianghlîm tihlungnih lohte a hlauhtir thîn," a ti a.

Tin, Beiseia chuan, "I sawi chu ka awi ngawt mai; mutthlûkna hmun kha kan pêl dâwn tawh em?" a ti a.

Kristiana chuan, "Engah maw? kan thukhawchâng sawi hi i nîng ta elo?" a ti a.

Ani chuan, "Nîng lo ve, kan awmna chin hi hriat ka duh mai a nîa," a ti a.

Kristiana chuan, "Tûnah chuan mêl hnih pawh kal tûr kan nei tawh lawng e. Kan thukhawchâng kha i han sawi zawm leh teh ang. Mi â chuan chutiang sual hriatna chu hlauhna châng leh an tâna thatna a nih pawh an hre thîn lo va, chuvângin a tihbona mawlh an zawng thîn a nî," a ti a.

"Engtinge a tihbona chu an zawm?" Beiseia chuan a ti a. Kristiana chuan, "Chutiang hlauhna chu Pathian tih ngel mah nî sela, ramhuai tih nîin an ring a; chuvângin an rinna tichhe tûr nî zâwk mah awm tak hian a tihbona an zawng thîn a nî. Rin tak takna pawh an nei lo va, an rinna tichhetuah an ruata, chuvângin an rilru an tikhaui thîn a nî. Hlau lo tûrah an inruata, chuvângin a enga mah hmân an pau an tikhaui mai thîn a nî. Chutiang hlauhna chuan anmahni ngaiha an intihthianghlîmna chu tibo dâwnin an hria a, chuvângin nasa takin a tihbona an zawng thîn a nî," a ti a.

Beiseia chuan, "Chu chu kei pawhin ka hria a nî, hmânah kei pawh chutiang tak chuan ka awm tawh a nî," a ti a.

Kristiana chuan, "Finglova chungchâng sawi chu bâng tawh îla, kan tâna sâwt tûr thu dang i sawi teh tawh ang," a ti a.

Beiseia chuan, "A nî tak e, nang bawkin tan leh nghal rawh aw," a ti a.

Kristiana chuan, "Aw le, kum sâwm lai a nî ta a, mi pakhat i awmnaa awm Dêrdepa, sakhaw thua mi lâk tak kha i hria em?" a ti a.

Beiseia chuan, "Hre lul e le ; Rinawmna khua aţanga m  l h  nh lalah Khawngaihlohna khuaah chuan a awm a, Hnulamhawia   thenawm tak a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Ni, an in  thenawm rial a ni. Vaw   khat chu kha mi kha nasa takin a harh a, a sualte leh sual mante chu engnge a nih tihte a lo hria niin ka ring," a ti a.

Beiseia chuan, "Kei pawh chutiang chu niin ka ring. Ka in chu a in a  ng chuan m  l thum pawh a tling mang lo va, mittui tla chungin ka hn  nah a lo kal fo   thin asin. Amah chu ka khawngaih tak tak mai a, a chungah chuan ka beisei pawh ka bo lo va, nimahsela mi tin, 'Lalpa, Lalpa,' ti nazawng chu engmah an ni lo tih hi a hriat theih mai a ni," a ti a.

Kristiana chuan, "Vaw   khat chu hettinga t  na kan awm anga v  n ram zawng mia kal hi a tum deuh va, chu chu min hrih a; nimahsela Mahnin chhandama n  n an inhm  lhriata, kei chu a hriat r  ng r  ng mi hreleh duh ta lo tawp mai a ni," a ti a.

Beiseia chuan, "A chanchin kan sawia z  rah chuan engv  ngin nge chuti thuta a hnungtawlh tih leh, mi dang r  ng r  ngte pawh eng tizlaa hnungtawlh nge an nih i han ngaihtuah teh hlek ang," a ti a.

Kristiana chuan, "Kan t  n a   ngkal hle tak ange, nangin saw   rawh khai," a ti a.

Chutichuan Beiseia chuan, "Keia ngaih ve dân chuan chutiang hnungtawlhna chu a chhan pali awmin ka hria a ni :—

1. Mi chutiang mi chu an chhia leh   tha hriatnate lo harh mah sela, an rilru chu a danglam chuang lo a ni. Chuv  ngin suala an inhriatna chu a lo reh a, chu chuan an sakhaw ngaihsakna chu a tireh a; chutichuan an awm dân pangngai chuan an awm leh mai   thin a ni. Ui, a eng lo e  in a ngeia, a luak chhuak leh vek chu a duh loh av  nga luak chhuak a ni lo va, a pum pui a nawm loh av  ng chauh a ni z  wk. A pum pulte a lo nawm hnu chuan a luak hnu pawh luak hnu

ti chuang lovin a llak fai leh vek mai thin; chuvângin "Ulin a luak a ei leh thin," tih hi a dik hle a ni. Chutiang bawkin mi chutiang chuan hremhmun an hlauh avâng chauhvîn vân rama kal chu an châk a, an hremhmun hlauhna chu a lo reh hun chuan, an vân châkna leh chhandam an duhna chu a lo reh leh mai thin a ni. Chutichuan an hlauhna leh an sual inhriatna chu a lo reh hnu chuan an lâwmna leh an vân châkna chu a lo reh a, an awm dân hlui bawkin an awm leh thin a ni.

2. Tin, mahni thua awm theih loh hi an hlau bawk thin a ni. Chu chu mihringte an hlauh thu a ni ka tih ni. Mihring hlauhna chuan thlêmnaah min hrual lût thin. (Thufing 9:25). Hremhmun hlauhna an neih chhông chuan vân ram chu châkin lang mah sela, an hlauhna chu a lo reh deuh hnu chuan thu dang an lo ngaihtuah leh mai thin a ni. Thil zawng zawng chana kal bo lo tûra fin chu a tha a ni, thil lawilo mai mala intih buai chu a tha lo ve,' an tia, khawvêl thilah bawk an lût leh thin a ni.

3. Sakhaw thu ngaihsak vak hi zahthlâkah an ngai bawk thin a ni. An chapo va, an inngaihlui a, an mîthmuhah chuan sakhaw thu chu tlawm tak leh hmusitawm takah an ruata, chuvâng chuan an hremhmun hlauhna leh thinur lo thleng tûr an hlauhna chu a lo reh hunin, an awm dân hlui ang bawkin an awm leh thin a ni.

4. Sual that lohziâ leh hlauhawmzia thu hi an thu ngaihtuah duh lohziâwng tak a ni. An chungâ hrehawmna lo thleng tûr chu hriat lâwk an duh lo va; hrê lâwk duh sela chuan an hriat lâwkna chuan mi felte kalkawngah a kaltir thei pawh a ni mahna. Nimahsela ka sawi tawh ang khan hlauhna leh sual that lohziâ, ngaihtuah hi an duh lo va, harh tak leh Pathian thinur hlauvin awm bawk thin mah sela, chông chu a bo hnu chuan an rilru an tikhauh va, an rilru tikhauh lehzualna mawlh an zawng thin," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "I hre hle mai e, amaherawhchu a bulpui ber chu, an rilru leh an duhzâwng tih danglam a tul ber mai a ni. Chuvângin mi rûkru rorêltu hmaa dîng a, khûra, sîn duh âwm taka lang, awhhlumna hrui a hlauh avâng chauhva khûr ang chauh ni zâwk ang an ni. Duh duha awm theih thu han pe sela rûkru a la ni fovang. A rilru erawhchu lo danglam ni sela amah pawh a danglam ang." a ti a.

Beisela chtuan, "Khai le, an hnungtawlh chhan ka hrilh ta chia, nangin an hnungtawlh dân min hrilh ve teh khaile," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Aw le, ka han sawi ang e :-

1. Pathian an ngaihtuahna te, thihna te, rorêlna lo thleng tûr ngaihtuahnate an bân-san daih a.

2. Zawi zawiin an dâwngdah a, fânriala tawngtaina te, insûm te, invên te, sual avâng lungngaihte an bân a, an inthlahthlam daih a ni.

3. Kristian tak takte pâwl an duh lo.

4. Chu mi hnuah chuan Pathian thu chhiar te, ngaihtihlak te, Pathian lam thila thil tihho rêng rêng lam hi an duh thîn lo.

5. Tin, an sakhaw dân an kalsan theihna tûrin chhuanlam atân mi thate sualna an zawng thîn.

6. Mi sual tinrêng pâwl an lo duh tan leh thîn.

7. Mi sualte hnêna a rûka thukhawchâng sawite an ching a, mi thate sual an hmuh hlekte hian an lâwm êm êm thîn.

8. Chúng hnuah chuan a langin sual an lo ti tan leh hlek hlek thîn.

9. Tin, an lo kauh deuh deuh va, an that lohzia chu an tilang ta thîn a ni. Chutichuan buainaah bawk an lo lût leh a. Pathian khawngaihnaah a khap ngawt loh chuan chatuan borainaah chuan an awm ngei ngei ang," a ti a.

BUNG 29

Tin, ka mumangah chuan Kristiana leh Beiseia chuan Mutthlûkna chu an pêl tain ka hmu'a, ram nuam tak Chawlhna ram an tih chu an va thleng a. (Isala 64:4-12; Hla thlan khâwm 2:10-12). Chu mi ramah chuan boruak chu a lo thiang ta êm êm maia. Chu mi ram chu kawng chuan a tan tlang riah a, chutichuan rei lo tê, chu mi hmunah chuan an châwl a; an han intithawveng rih a. Chutah chuan sava hrâm mawi tak takte an hria a, pangpâr mawi tak takte an hmu bawk a. Chu ramah chuan a chhûn a zânin ni a êng reng a. Chu mi ram chu Thihna Hlim kawr plah lam daih a ni a, Millianbeidawnga pawhin a thleng pha lo. A in, Rinhlehna in pawh kha chuta tang chuan lan pawh a lang phalo. Chuta tang chuan an kalna tûr khua pawh a lo lang thei ta a. Chu mi khuaa mi thenkhatte pawh an tâwk ta nual hlawm a. Chu mi lai chu vân ramri vêl a nih tawh avângin Pathian vânfirhkohte pawh chutah chuan an lêng lo thin a ni. Chu mi hmun chu Mo leh Mo neitu an inlawmna hmun a ni a, mo neituin mo a lâwm angin an Pathian chuan anmahni a lâwm a ni. Chutah chuan ei leh in tûr pawh an duh tawh lo; chutah chuan an thil zawn ber chu an hmu ta a ni. Tin, khua atang chuan aw ring takin, "Zion fanu hnênah chuan, 'Ngaitheh, i chhandamna a lo thleng ta e, a lâwmman pawh a rawn keng e' ti rawh u," tiin au aw an hria a. Tin, chu mi rama mite chuan an han au va, "Mi thianghlim Lalpa chhanhînte chu an hmu chhuak ta e," an ti a.

Tin, chu mi hmuna an kal lai chuan a hma ai khan an lo lâwm ta êm êm maia. Khua chu an lo hnaih ta deuh deuh va, fiah takin an lo hmu thei ta a. Chu mi khua chu lungflu leh tuikeplunga siam a ni a, a kawlaite chu rangkachaka luan vek a ni a. Chûngte chu niin a chhûn êng sût maia; chutichuan Kristiana chu a thlen châk lutuk chu a chau ta deuh hial a. Beiseia pawh chu chutiang bawk chuan a awm a; chuvâng chuan an han muta rih hlek a. "Kan mi duh

taka in hmuh chuan. 'Amah ngaia lunglêngin an chau dêr mai e.' han ti ang cheu.' tiin mite an chah a.

Chutichuan khua chu an lo hnaih ta deuh d'uh va, huan mawi tak grêp hmunte leh thing hmun mawi tak tak an va thleng a. Chumi hmun an va thlen chuan huan vêngtu chu kawngah chuan a lo ding a; tin, a hnênah chuan, "Hêng grêp huan hi tu ta nge ni le?" an ti a. Huan vêngtu chuan, "Lalpa ta a nia, ama lâwnna tûr leh vân ram zawng mite tihlâwnna tûra siam a ni." a ti a. Tin, huan vêngtu chuan a hruai lût a, chûnga thei tui tak takte chuan intih harhna tûrin a eitr a (Deut. 23:24), Tin, Lalpa lên thinnate leh a chawlhna hmunte a entir a, chutah chuan an châwl a, an mu ta a.

Tin, ka mumangah chuan chuta an mut hmuna an thu sawi chu kawngluana an thu sawi zawng zawng a; pawhin tam zâwkin ka ring a ni. Kei chuan mak ka ti êm êm mai a; chutia mak ka tih êm êm avâng chuan huan vêngtu chuan, "Engahnge mak i tih êm êm le? He mi huana theirah ei chu heihi a dân rêng a ni. A tui êm êm avângin an muthilh pawhin a la tawngtir cheu thîn a ni." 9H.T.K. 7:9) a ti a. Tin, an lo harh chuan khuaa kal tûr chuan an chhuak leh ta a. Nimahsela ka sawi tawh ang khân chu khawpui chu rangkachaka luan vek a ni a, chu chu niin a chhun a, a êng êm êm mai a. (Thup 21:18) Chuvâng chuan an en tha ngam lo va; nimahsela a en theihna tûrin thil pakhat a awin leh hlauh a ni. (2 Kor. 3:18). Chutichuan an kal zêla, mî pahnih an puan rangkachak anga tle; an hmêl ni anga êng an va hmu a. Chu mite chuan khawi a tanga lo kal nge an nih an lo zâwt a; tin, anni chuan an hrilh a. Tin, chu mite chuan an lo kalna kawngah chuan khawiahte nge an riah a, hlauhawm leh thil harsa engtege an tawh an zâwt leh a. Tin, anni chuan an hrilh leh a. Tin, mite chuan, "Thil harsa pahnih chauh tawh tûr in bâk a ni, chu mi hnuah chuan khua chu in thleng tawh ang," an ti a.

Chutichuan Kristiana leh a thian chuan chu mite chu an hnêna kal ve zêl atân an sâwm a; tin, anni pawh chuan an remti a. Nimahsela an hnênah, "Nangmahni rinna ngelin in chang tûr a ni e," an ti a. Chutichuan kawngkhâr lan theihna hmun thlengin kal za tain ka hmu a.

BUNG 30

Tin, chu mi kawngkhâr nêna an inkârah chuan lui pakhat awmin ka hmu a. Chu mi lui kânna tûr chuan leilâwn rêng rêng a awm hauh lo mai a. Chutichuan Kristiana leh Beisela chuan chu mi lui an han hmuh chuan an mangang ta hle mai a. Nimahsela an mi kalpulte chuan, "In kal ngei tûr a ni, chutilochuan kawngkhâr chu in thleng thei lo vang," an ti a. Chutichuan kawng dang a awm leh awm loh an zâwt a. Anni chuan, "Awm e, nimahsela chumi kawngah chuan Enoka leh Elija chauh lo chu khawvêl awm tantirh ata tumah kal an phal lo a ni. Tawtawrâwt hnuhnûng ber a rik hunah chauh lo chuan tumah kal an phal lovang," an ti a. Chutichuan anni thian dûn chu an beldawng ta hle mai a; Kristiana lek pheih chu a beldawng leh zual a. An hawi an hawi a, nimahsela lui pumpelhna rêng rêng chu an hmu thei lo va. Tin, mite hnênah chuan chu tui chu a thûk vek leh vek loh an zâwt a. Anni chuan, "A thûk vek lo ve," an ti a. Nimahsela anni pawh chuan engtin mah an pui thei chuang lo va; anni vêk chuan, "Lalpa in rinzia a zir zêlin a thûkin a pawnsang," an ti a. Chutichuan tui chu an dai ta a. An han dai chuan Kristiana chu a piltan ta mai a, a thian Beisela hnênah chuan, "Hei ka pil a ni ta mai, tui sâwn te pawhin min vir ta hlawp hlawp mai," a ti a.

Tin, Beisela chuan, "Unaupa, thlaphâng suh khai, hei lei ka han rap a, engmah a ti lo, a tha hle mai," a ti a.

Tin, Kristiana chuan, "Thihna lungngaihna chuan min hual vê ta. Khawizû leh hnute tui luanna ram chu ka thleng zo ve dawn ta lo a nih hi le aw !" a ti a.

Chu veleh chuan Kristiana chu thim nasa tak leh hlauhawm nasa takin a rawn bâwm ta a; a hma rêng rêng chu a hmu thei ta hauh lo mai a; tichuan a rilrute chu a lo buai ta rum rum mai a, kawng laka an kal laia thil lâwmawm tak tak leh nuam tak tak an hmuhte pawh a hre hlei thei ta lova, chumi lulah chuan thih maia, chumi kawngkhâr chu hmu lova awm mai a hlau ta hlah hlah tih hi a thu sawi dân hmangahte chuan a lang a. Hmân laia a thiltih sualte, vân a zawn hma leh a zawn hnute pawha a thiltih sual zawng zawngte vângin a rilruah chuan buaina nasa tak a nei a; chumi avâng chuan thil hlauhawm pui pui, phung leh ramhuai inlâr a hmuhte chu a rilruin a hre chhuak leh a, a buai hle a ni tih chu a kianga lo awmtê chuan an hria a.

Chutichuan Beisela chuan a unaupa chu a pawm kâng ta a, chu chu harsa a ti hle mai a. A châng phei chuan an han pîl leh daih thîn a, an thi theih theih mai, thi lo deuh chauhvîn an lo chuak leh thîn a. Beisela chuan, "Unaupa, kawngkhâr chu ka hmu a, min lo lâwm tûra dingte pawh ka hmu e," a ti a.

Nimahsela Kristiana chuan, "Nangmah a ni an nghah ang che ni, nang zawng ka hriat tih che ata beiseina nghet tak nein i awm fo a ni," a ti a.

Beisela chuan, "Nang pawh i awm fo alawm," a ti a. Tin, ani chuan, "Aw, unaupa, ka that chuan mi pui tûrin a lo kal tawh daih ang asin; ka sual avângin hetah hian min awmtîr a, min kalsan ta a nih hi," a ti a.

Tin, Beisela chuan, "Unaupa, 'Mi dangte an buai angin an buai ve hek lo,' tih thu kha i theihngihl ta dêr mai a nih hi. (Sam 73"4,5). Hêng buaina leh manganna i tawhte hi Pathianin a kalsan ta che tihna a ni hlei nem; buaina i tawhte chu Pathian i ring tak meuhvin i lungngaih leh buainate ama hnênah thlen

nachang i hre dâwn nge dâwn lo tih shahna tûr che a ni zâwk alâwm," a ti a.

Chutichuan ka mumangah chuan, Kristiana chu a lo lâwm ta deuh hlek a; tin, Beiseia chuan a hnênah, "Thlamuang takin awm rawh khai, Isua Kristan a tithianghlîm tawh a che," a ti a.

Chu veleh chuan, Kristiana chuan ring takin, "Aw! amah chu ka hmu leh ta. Tuite in dai kai lai pawhin kei in hnênah ka awm ang a; luite in dai kai lai pawhin a chim pil lovang che u," a ti," (Isa. 43:2) a ti a. Tin, an pahni chuan an pau an tikhauh va; chu mi hnu chuan an hmêlma chu vaukam an thlen hma loh chu lung ang maiin a ngawi ta reng mai a. Chutichuan Kristiana chuan lei chu a rap pha ta a, chuta chin chu lui pawh chu a pâwn ta zêl a, tin, lui chu an kai ta a.

Tin, lui râlah chuan vântirhkoh pahni anmahni lo nghâ an va hmu a. Chu mite chuan lui ata an lo chhuak chu chibai an lo bûk a, "Thlarau rawngbâwtute kan ni a, chhandamna roluah tu tûrte rawngbâwl tûra tîr chhuah kan ni," an lo ti a. Chutichuan kawngkhâr lam pan chuan an kal ta zêl a.

Tin, chu khawpui chu tlâng sang tak chhipa awm a ni a; nimahsela mi pahnihte chuan an bânah an kai h avângin harsa lo takin an lawn thei a. An khawvêl puante chu lui khân an hnutchhih vek a. Tui an dai tîr lai kha chuan an la sin zêl a, an han dai kai khân erawh chu an lo sin ta lo a ni. Chutichuan chu mi khawpui awmna chu chhûm chim phâk loh khawpa sang ni miah sela sam tak leh rang takin an lawn chho va: tlâng thengthaw tak maiah chuan an chho zêl a, an kal pah chuan chutia lui ata him taka an chhuak thei leh anmahni vêng tûra thian tha tak an lo neih leh tak nghal avâng chuan thlamuang tak leh him takin an tîi shah shah mai a.

Pathian vântirkohte nêna an thu sawi chu chu mi khaw ropuzia thu chu a ni. Anni chuan, "A ropuzia chu sawi hleih theih a ni lo ve; hei hi Zion tlâng, vân Jerusalem chu a ni a, vântirhkoh chhiar sên loh leh

mi thianghlĩmte awmna a ni. (Heb. 12:22-24). Tũnah hian pathian Paradis-ah chuan in kal dawns a ni a, chutah chuan nunna thing chu in hmu ang a, a rahte chu in ei ang. Tin chu mi hmun in thlen hun chuan puan v̄ar an sintir ang che u a, Lalpa chu ni tin in p̄awl ang, chatuanin (Thup.2:7; 3:4,5;22:5). Chutah chuan leia in awm lala in thil tuar ang lungngaihna te, dam lohna te, thihnite in tuar tawh lo vang. 'Thil hluite chu a ral ta si a,' (Isala 65:16,17). Tũnah hian Abrahama te, Isaka te. Jakobate leh zawlneite leh Pathianin sual lak ata a hruai chhuah zawng zawngte hn̄enah chuan in kal dawns a ni; anni chu tũnah hian nuam takin an awm der der mai a ni," an ti a.

Tin, Kristiana leh Beisela chuan, "Chu hmun thianghlĩmah chuan engnge kan tih ang?" an ti a. Anni chuan, "In mangan th̄inna zawng zawngahte thlamuanna in nei tawh ang a, in lungngaih th̄inna zawng zawngahte chuan l̄awmna in nei ang. a, Lalpa t̄ana in tuarna leh mittui tla chung a in t̄awngtai th̄inna rah chu in seng tawh ang. (Galatia 6:7,8). Rangkachak lallukhum in khum ang a, Mi thianghlĩama hm̄el chu in hmu fo ang a, a awmd̄an pangngai ang chiah chu in hmu ang. (Joh. 3:2) Tisa chak lohna av̄anga harsa ti tak chung a rawng in b̄awl sak t̄awk t̄awk th̄ina fakim hlim tak leh l̄awnu takin in awm tawh ang. A hm̄el in hmuh leh a aw in hriat theih av̄angin in l̄awm êm êm bawh ang. In th̄ian te, in hmaa lo kal tawhte n̄en in inl̄awm ang a, in hnua lo kalte n̄en pawh in inl̄awm ang. Puan ropui tak in sin ang a, Ropuina Lal hn̄enah a tawhlailrah in chuang ve ang a. Tin, tawtawr̄awt ri n̄en chh̄um leh boruak zinga a lo kal hunah chuan a hn̄enah in kal ve ang a; tin, ror̄elna Lal thutphah a thut hunah chuan a kiangah in thu ve ang. Thil t̄isualtute ro a r̄el sak hunah chuan a kiangah in awm ve ang, a hm̄elma leh in hm̄elma an nih av̄angin. Tin, tawtawr̄awt ri n̄ena a lo kir leh hunah chuan a hn̄enah in kir leh ve ang a,

chatuanin a hnênah in awm tawh ang," (1 Thes. 4:13-17; Juda 14:15; Dan. 7:9,10; 1 Kor. 6:2,3) an ti a.

Chutichuan kawngkhâr chu an lo hnaih ta hle a; chutah chuan vân mite chu anmahni hmuak tûrin an lo chhuak a. Chu mite hnênah chuan an kalpui vântirhkohte chuan. "He mite hi khawvêla an awm laia kan Lalpa hmangath a, a hmîng thianghlîm avânga engkim kalsan an ni. Anî chuan anmahni hmuak tûr hian mîr tir chhuak a, chutichuan lâwm taka an Tlantu hmêl an hmuh theih nân kan rawn hruai a ni," an ti a. Chu veleh chuan vân mite chu, "Berâmno nupui neihna ruai ðeh tûra sâwmte chu an eng a thawl e," (Thu. 19:9) tîr an au ta chiam mai a. Tin, chutih lai chuan Lalpa tawtawrâwt hâmtute chu puan êng tak sinin an lo chhuak a, mawi tak mai leh ring tak malin vân thangkhâwk rum rum khawpin tawtawrâwt chu an hap hâm a. Tin, tawtawrâwt hâmtute chuan Kristiana leh Beiseia chu chibai an bûk a, an lo lâwm êm êm mai a, tawtawrâwt tum chung leh nasa taka auvin an lo lâwm a.

Tin, chutia an tih zawh chuan an dîn hual a, ðenkhat an hma lamah an kal a, ðenkhat an dîng lamah, ðenkhat an vei lamah, ðenkhatin an hnung lamah an chhawm baw a; chutichuan tawtawrâwl mawi taka hâm chungin an kal ta a. Vân chawp hialin anmahni hmuak chuan an lo thawk emaw lih awl a ni. Chutichuan an zaval chuan an kal tîng ta a. An kal pah chuan tawtawrâwt hâmtute chuan Kristiana leh Beiseia chu an lo lâwm nasatzia entîr nân an hâm an hâm mai a. Chutichuan anni pahni chu vantirhkohte aw leh tawtawrâwt ri mawi tak tak an hriat avâng chuan vân an thlen hma pang chuan vâna awm ang malin an inhria a. Chuta ðang chuan khua chu an hmu reng a, anmahni lawmna tûra dâr an vuakte pawh chu an hria a. Nimahsela thîl dang zawng zawng ai mahin chutianga an ðhiante nêr chatuana chu mi hmua an awm tûr chu an lâwmna ber ani. Aw, tu kain nge an lâwmna ropuizia chu

sawifiah thei ang le? tuin nge zlak pawh zlak fiah thiam ang? Chutiang chuan kawngkhâr chu an han thleng ta a ni.

Tin, kawngkhâr chu an han thlen chuan kawngkhâr chungah chuan rangkachakin hetiang hian mawi taka zlak a lo awm a:

'A thupêk zâwmtute chu an eng a thawl e,

Nunna thing chungah chuan thu an neih dâwn avâng leh,

Kawngkâh chuan khuaa an luh theih dâwn avângin."

(Thup 22:14) un.

Chutichuan ka mumangah chuan vântirhkohte chuan kawngkhârah chuan an han luhtirin ka hmu a. Tin, chuta an han luh chuan an chung lam aţang chuan Mosia te, Enoka te, Elijate leh mi dangten an lo en a: chu mite hnênah chuan, "Hêng vân ram zawng mite hi Boralna khua aţangin Lalpa hmangaihna hmu tûrin an lo kal a nih hi," an ti a. Tin, Kristiana leh Beisela chuan an chhuah tîr laia kawngkhâra an luh theihna tûr lehkha an ken kha chu mite hnênah chuan an han pe a. Tin, anni chuan Lal hnênah an va pe a. Tin, Lal chuan a lo chhiar a, a chhiar zawh chuan, "Chu mite chu khawiahnge an awm?" a ti a. Tin, a va petute chuan, "kawngkhâr pâwn lamah sawn an dîng," an ti a. Chutichuan Lal chuan kawngkhâr hawn thu a pe ta a.

'Tupawh, mi fel, thudik zâwmtute chu an lût thei e," (Isaia 26:2) a ti a.

Chutichuan ka mumangah chuan Kristiana leh Beisela chu lût tain ka hmu a. Tin, an luh veleh chuan an lo danglaim ta a; puan mawi tak rangkachak anga êng an sin ta a. Tin, tîngtîng leh Lallukhum kenga anmahni rawn pêk tuma lo hmuaktute pawh an awm bawh a. Chúng tîngtîngte chu anmahni chawimawi nân a ni a. Lallukhumte chu an lo ngaihhlut leh ropuzia entina tûr a ni.

Tin, ka mumargah chuan chu mi khuua dâz zawng zawng chu lawm avângin an vaw leh ta chuah chuahin ka hria . Tin, an hnênah chuan, "Kan Lalpa lâwmnaah chuan lût rawh u," (Mat 25:23) an ti a.

Tin anni Pawhin

"Lalthutphaha thua leh,

Berâm No hnênah chuan;

Malsâwmna te, chawimawina te,

Ropuina te, rorêlna te.

Chatuanin awm rawh se," (Thup. 5:13)

tih hi ring takin sain ka hre baw k a.

Tin, kawngkhâr chu an luhna tûra an hawn lai chuan an lût chu ka han enzui a, khuah chu a mak a makin ni ang malin a êng sût mai a, kawthlêr zawng zawng pawh rangkachaka luan vek ani. Chutah chuan mi tam tak lallukhum khuma tumkau kengin, rangkachak tinglangte nên fakna hla sa dur dur mai hian ka han hmu a. Tin, an zingah chuan thla neite pawh tam tak an awm a, chûngho chuan chatlak lovin, "Lalpa chu a thianghlîm e, Lalpa chu a thianghlîm e," tîin an au an au mai a. Tin, chu mi zawhah chuan kawngkhâr chu an han khâr leh ta a: kei pawh chuan chu mi ka han hmuh zet chuan an zinga tel ve ka châk êm êm mai a.

Tin, chutia ka thlîr reng lai chuan ka hnung lam chu ka han lehhawi a, luikama Finglova lo kal ka han hmu a. Nimahsela ani chuan chu mi lui kai chu Kristiana leh Beiseian harsa an tih ang chanve pawhin har a ti ve lo va, a kai ta thuai mai a. chutah chuan lawngkartu pakhat Beiseibova a awm a, chu mi chuan a lawngin a hruai kai ta mai a. Tin, a hmaa mite tih ang bawc khân tlâng chu a lo lawn chho ve a. nimahsela amah chauhvin a chho va, hruaitu leh lo hmuaktu pawh pakhat mah a nei lo. Tin, kawngkhâr a han thlen chuan a chungazak chu a han chhiar a. tin, an lo hawn sak thuai ringin a han kik a. nimahsela kawngkhâr vêngtute chuan, "Khaw! aţanga lo kal nge i nih? Engnge ken i neih?" an lo ti a

Tin, ani chuan, "Lalpa mithmuhah chuan kan ein kan in a, kan kawthlêrahte pawh a zirtir thin," a ti ngawt mai a.

Tin, anni chuan Lalpa hnêna luh theihna tûr lehkhâ an han dîl a; ani chuan a ipte chu a han zawng a, a hmu ta lo va. Anni chuan, "I nei lo maw?" an ti a, an zâwt a; nimahsela ani chuan kam khat mahin a chhâng ta lo va. Chutichuan Lal chu an va hrilh a. nimahsela a va chhuak duh lo va. Kristiana leh Belseia hrualtu vântirhkohte kha a kut leh ke phuar a kal bopui tûrin thu a pe ta zâwk a.

Chutichuan anni chuan an phuar a, tlâng panga kawngkhârah chuan an hrual lût a, chutah chuan an dah ta a. Chutichuan Boralna khua ang bawkin vân ram aţang pawh chuan hremhmun kalna kawng a lo awm tih ka hre ta a. Chutichuan ka han thangharh a, ka mumang a lo ni reng mai a.

The End.

MIZORAM STATE LIBRARY

Acc No _____
 Acc by _____
 Class by *10/11* _____
 Cata. by _____
 Sub Head _____
 Transcription _____
 Locat. or No _____